

Motto:

Učitelé a školitelé jsou klíčovými činiteli ve všech strategických postupech zaměřených na podporu rozvoje společnosti a ekonomiky.

Klíčové kompetence představují přenosný a multifunkční soubor vědomostí, dovedností a postojů, které potřebuje každý jedinec pro své osobní naplnění a rozvoj, pro zapojení do společnosti a úspěšnou zaměstnatelnost.

(Podrobný pracovní program následných kroků k dosažení cílů systému vzdělávání a odborné přípravy v Evropě, Evropská rada, Barcelona 2003)

Obsah

1	ÚVOD.....	5
2	POPIS STAVU KONCEPCE A ROZVOJE SÍTĚ	7
2.1	POPIS VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY V MSK.....	7
2.1.1	ZÁKLADNÍ ÚDAJE O SÍTI ŠKOL A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ	7
2.1.2	VYSOKÉ ŠKOLY	9
2.1.3	ŠKOLY, PŘEDŠKOLNÍ A ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ ZŘIZOVANÉ MSK	10
2.1.4	ŠKOLY, PŘEDŠKOLNÍ A ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ ZŘIZOVANÉ OBCEMI	10
2.1.5	ŠKOLY A ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ ZŘIZOVANÉ MŠMT A MV	11
2.1.6	ŠKOLY, PŘEDŠKOLNÍ A ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ ZŘIZOVANÉ SOUKROMÝMI SUBJEKTY	11
2.1.7	ŠKOLY, PŘEDŠKOLNÍ A ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ ZŘIZOVANÉ CÍRKVEMI A NÁBOŽENSKÝMI SPOLEČNOSTMI	12
2.2	KONCEPCE VZDĚLÁVÁNÍ V MSK.....	13
2.2.1	OPERAČNÍ CÍLE DLOUHODOBÉHO ZÁMĚRU A JEJICH NAPLŇOVÁNÍ	13
2.2.2	VÝVOJ ŘÍZENÍ A SPRÁVY ŠKOLSTVÍ V MSK	19
2.2.3	ÚČAST MSK V ROZVOJOVÝCH PROGRAMECH MŠMT	20
2.2.4	ÚČAST ŠKOL V MEZINÁRODNÍCH PROGRAMECH A PROJEKTECH	22
2.3	FINANCOVÁNÍ ŠKOLSTVÍ	23
2.3.1	ROZPOČET KRAJE V OBLASTI ŠKOLSTVÍ	23
2.3.2	HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ ZŘÍZENÝCH MSK ZA ROK 2003 VČETNĚ DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ HOSPODAŘENÍ.....	27
2.3.3	VÝDAJE NA SOUKROMÉ ŠKOLY, PŘEDŠKOLNÍ A ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ V ROCE 2003	31
2.3.4	POČET ZAMĚSTNANCŮ A ÚROVEŇ ODMĚŇOVÁNÍ V ROCE 2003 V PŘEDŠKOLNÍCH ZAŘÍZENÍCH, ŠKOLÁCH A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH ZŘIZOVANÝCH OBCEMI I KRAJEM.....	32
3	STAV A VÝVOJ VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY	38
3.1	ZÁKLADNÍ ŠKOLSTVÍ.....	38
3.1.1	POČET ŠKOL A ŽÁKŮ	38
3.1.2	VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ S PORUCHAMI UČENÍ A DĚTÍ S POSTIŽENÍM	43
3.1.3	SPECIÁLNÍ A SPECIALIZOVANÉ, PŘÍPRAVNÉ A VYROVNÁVACÍ TŘÍDY V ZŠ	43
3.2	STŘEDNÍ ŠKOLSTVÍ.....	46
3.2.1	POČET ŠKOL A ŽÁKŮ	46
3.2.2	GYMNÁZIA	48
3.2.3	STŘEDNÍ ODBORNÉ ŠKOLY	50
3.2.4	STŘEDNÍ ODBORNÁ UČILIŠTĚ A UČILIŠTĚ	54
3.2.5	STŘEDISKA PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ, PRACOVÍŠTĚ PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ	58
3.3	SPECIÁLNÍ ŠKOLSTVÍ.....	59
3.3.1	SPECIÁLNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLSTVÍ	60
3.3.2	SPECIÁLNÍ STŘEDNÍ ŠKOLSTVÍ	61
3.4	VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLY.....	62
3.5	VYSOKÉ ŠKOLY.....	65
3.6	ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY.....	66
3.7	PŘEDŠKOLNÍ ZAŘÍZENÍ.....	67
3.8	ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ	69
3.8.1	STÁTNÍ JAZYKOVÉ ŠKOLY	69
3.8.2	ŠKOLY V PŘÍRODĚ	69
3.8.3	PLAVECKÉ ŠKOLY	70
3.8.4	STŘEDISKA PRO VOLNÝ ČAS DĚTÍ A MLÁDEŽE	70
3.8.5	ŠKOLNÍ DRUŽINY A ŠKOLNÍ KLUBY	71
3.8.6	DOMOVY MLÁDEŽE	71
3.8.7	ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ PRO VÝKON OCHRANNÉ VÝCHOVY A ÚSTAVNÍ VÝCHOVY	72
3.8.8	PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PORADNY A SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ CENTRA	74
3.8.9	ŠKOLNÍ STRAVOVÁNÍ	75
3.8.10	ŠKOLNÍ HOSPODÁŘSTVÍ.....	76
3.9	DALŠÍ OBLASTI VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY V MSK	77
3.9.1	NÁRODNOSTNÍ ŠKOLSTVÍ	77
3.9.2	DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLÁCH.....	77
3.9.3	VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ ZE SOCIÁLNĚ ZNEVÝHODŇUJÍCÍHO A KULTURNĚ ODLIŠNÉHO PROSTŘEDÍ	83
3.9.4	PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ VE ŠKOLÁCH	84

3.9.5	ÚRAZOVOST VE ŠKOLÁCH A ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH ZŘIZOVANÝCH MSK	87
3.9.6	ŠKOLNÍ PRACOVNÍ ÚRAZOVOST	89
3.9.7	DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PED. PRACOVNÍKŮ ZAJIŠŤOVANÉ STŘEDISKY SLUŽEB ŠKOLÁM	89
3.9.8	POZNATKY Z KONTROL A ŠETŘENÍ STÍŽNOSTÍ	91
4	VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ	94
4.1	HODNOCENÍ ČESKOU ŠKOLNÍ INSPEKCI	94
4.1.1	ZÁKLADNÍ ŠKOLY	94
4.1.2	STŘEDNÍ ŠKOLY	95
4.1.3	SPECIÁLNÍ ŠKOLY	96
4.1.4	VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLY	97
4.1.5	PŘEDŠKOLNÍ ZAŘÍZENÍ	97
4.1.6	ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY	98
4.1.7	ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ	99
4.2	SOUTĚŽE A PŘEHLÍDKY	99
4.2.1	VÝSLEDKY SOUTĚŽÍ A PŘEHLÍDEK V MSK	99
4.2.2	UMÍSTĚNÍ ŽÁKŮ V CELOSTÁTNÍCH A MEZINÁRODNÍCH SOUTĚŽÍCH	100
5	PŘÍLOHY	104

Vysvětlení zkratk použitých v textu výroční zprávy

AŠSK	Asociace školních sportovních klubů	PPP	pedagogicko psychologická poradna
COP	centrum odborné přípravy	PPV	pracoviště praktického vyučování
CSŠ	církevní střední škola	Poš	pomocná škola
ČČK	Český červený kříž	PrŠ	praktická škola
ČR	Česká republika	RISA	Regionální informační systém o uplatnění absolventů
ČŠI	Česká školní inspekce	SIPVZ	Státní informační politika ve vzdělávání
ČSÚ	Český statistický úřad	SMPř	stanice mladých přírodovědců
ČSTV	Český svaz tělesné výchovy	SMTe	stanice mladých techniků
DC	dětské centrum	SMTu a Př	stanice mladých turistů a přírodovědců
DD	dětský domov	SOŠ	střední odborná škola
DDM	dům dětí a mládeže	SOU	střední odborné učiliště
DM	domov mládeže	SPC	speciálně pedagogické centrum
DPS	doplňkové pedagogické studium	SpMŠ	speciální mateřská škola
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků	SpŠ	speciální škola
DZ	Dlouhodobý záměr ... MSK	SPŠ	střední průmyslová škola
EU	Evropská unie	SPŠe	střední průmyslová škola elektrotechnická
FKSP	fond kulturních a sociálních potřeb	SPV	středisko praktického vyučování
G	gymnázium	SpZŠ	speciální základní škola
HŠ	hotelová škola	SR	státní rozpočet ČR
ICT	informační a komunikační technologie	SŠ	střední škola
IDM	Institut dětí a mládeže	SSŠ	středisko služeb školám
ISŠ	integrovaná střední škola	SZdŠ	střední zdravotnická škola
KÚ	krajský úřad	SZEš	střední zemědělská škola
MN	městská nemocnice	SVČ	středisko volného času
MSK	Moravskoslezský kraj	ŠJ	školní jídelna
MŠ	mateřská škola	U	učiliště
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	ÚP	úřad práce
MV	Ministerstvo vnitra	ÚIV	Ústav pro informace ve vzdělávání
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí	VOŠ	vyšší odborná škola
NNO	nestátní neziskové organizace	VŠ	vysoká škola
OA	obchodní akademie	VÚ	výchovný ústav
OFS	ostatní formy studia	VÚM	výchovný ústav pro mládež
OŠMS	Odbor školství, mládeže a sportu KÚ MSK	ZŠ	základní škola
OU	odborné učiliště	ZUŠ	základní umělecká škola
PC	pedagogické centrum	ZvŠ	zvláštní škola
PO	příspěvková organizace	ZvŠI	zvláštní škola internátní

Úvod

1

Výroční zpráva o stavu koncepce a rozvoje sítě a o stavu a rozvoji výchovně vzdělávací soustavy v Moravskoslezském kraji za školní rok 2002/2003

1 Úvod

Výroční zpráva o stavu koncepce a rozvoje sítě a o stavu a rozvoji výchovně vzdělávací soustavy v Moravskoslezském kraji za školní rok 2002/03 navazuje na předchozí popisy, statistické údaje, hodnocení a záměry (dvě krajské výroční zprávy o vzdělávání) a přináší významně inovované obsahy zejména hodnotící a koncepční. V roce 2003 byl zastupitelstvem Moravskoslezského kraje (dále MSK) schválen Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy a následná výroční zpráva se pochopitelně, byť za krátké půlroční období, snaží plnění strategických cílů a opatření vyhodnocovat.

Významně se do školního roku 2002/03 promítla druhá fáze územně správní reformy, která smíšený model veřejné správy aplikovala i na místní úroveň, a tak posílila obecní i akademické pravomoci a zároveň zvýraznila krajskou odpovědnost za rozpočtování státních financí na vzdělávání.

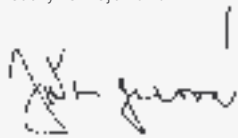
Jistě významným politickým aktem reagujícím na neklidnou atmosféru ve školách - úroveň platů, nejistota z probíhajících i připravovaných systémových změn výchovně vzdělávací soustavy - a stimulujícím rozvojové aktivity vzdělavatelů, byla prezentace priorit kraje, připravená radou MSK, zařazující oblast vzdělávání jako první cílovou oblast. Svou schopnost aktivně využívat podněcujících pobídek prokázaly mnohé školy účastí v programu Phare 2000 a z poskytnutých financí přesahujících 230 mil. Kč převážnou část využily pro rozvoj vzdělávacích programů.

Struktura výroční zprávy je inovována, je více přizpůsobena požadavkům Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a potřebám přehlednosti a návaznosti (doufáme v to). První část je popisná a shrnující, obsahuje všechny sledované komponenty, tedy i komparaci s Dlouhodobým záměrem vzdělávání MSK i oblast financování. Druhá část se soustřeďuje na podrobnější přehled a výklad všech důležitých vzdělávacích oblastí a aktivit, také aktivit podpůrných a doprovodných. V části třetí jsou prezentovány evaluační výstupy, tedy zejména výsledky hodnocení Českou školní inspekcí. Větší pozornost je věnována oblasti celoživotního vzdělávání a zcela nově je zařazena oblast terciárního školství.

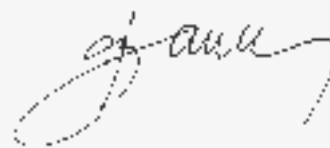
Hlavními zdroji dat pro zpracování této výroční zprávy jsou výroční zprávy škol v kraji, výkonové výkazy ministerstva V1-01 až V36-01 škol, školských a předškolních zařízení, účetní závěrky škol, školských a předškolních zařízení, výkazy P1-04 o pracovních a mzdových prostředcích, inspekční zprávy České školní inspekce, Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2002/2003 a Poznatky o stavu školství v krajích České republiky ve školním roce 2002/2003, Statistická ročenka školství 2002/2003, údaje úřadů práce, údaje z databázi Ústavu pro informace ve vzdělávání a ministerstva a také vlastní šetření odboru školství, mládeže a sportu.

Domníváme se, že Výroční zpráva o stavu koncepce a rozvoje sítě a o stavu a rozvoji výchovně vzdělávací soustavy v MSK za školní rok 2002/03 obsahuje všechny relevantní údaje a zároveň je, při dostupnosti srovnatelných výstupů, sleduje vývojově, tj. za období od vzniku MSK. Jeví se nám, že i za krátké období fungování tohoto nového regionálního centra vzdělávací politiky a správy je již patrný jeho vliv na organizaci, zabezpečení a strategii vzdělávání, a to vliv pozitivní. Ve výchovně vzdělávací soustavě České republiky, a tím samozřejmě i Moravskoslezského kraje, je jistě potřeba mnohé zlepšit a rozvinout, např. školní vzdělávací programy, integraci, materiální podmínky, finanční ohodnocení. Při rozdělení rozhodujících kompetencí mezi stát a školy jsou však možnosti krajů omezené. Pozitivní výsledky v MSK proto vidíme zejména v efektivizaci sítě škol, předškolních a školských zařízení, prohlubující se spolupráci profesních a sociálních partnerů, vyrovnávání neodůvodněných lokálních rozdílů v rozsahu a úrovni vzdělávací nabídky a ve zlepšeném finančním zabezpečení vyplývajícím z krajské alokace, zmíněné efektivizace sítě škol a ze způsobu rozpočtování.

PhDr. Jaroslava Wenigerová
náměstkyně hejtmána

PaedDr. Tomáš Bouda
vedoucí odboru školství, mládeže a sportu

Popis stavu koncepte a rozvoje sítě

2

Výroční zpráva o stavu koncepte
a rozvoje sítě a o stavu a rozvoji výchovně
vzdělávací soustavy v Moravskoslezském
kraji za školní rok 2002/2003

2 Popis stavu koncepce a rozvoje sítě

2.1 Popis výchovně vzdělávací soustavy v MSK

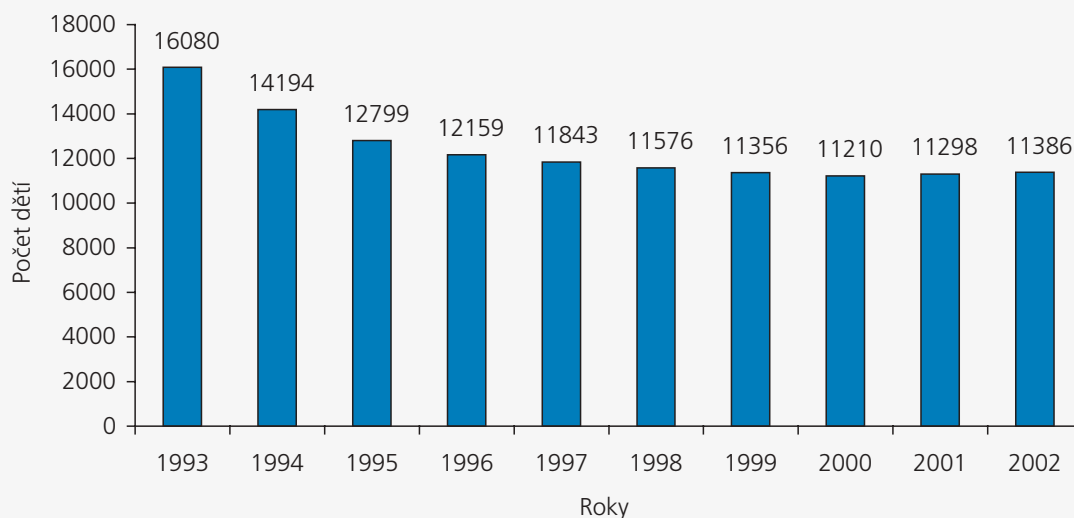
2.1.1 Základní údaje o síti škol a školských zařízení

Výchovně vzdělávací soustava v Moravskoslezském kraji zahrnovala ve školním roce 2002/03 celkem 1 503 ředitelství škol, předškolních a školských zařízení, to je 3 751 součástí škol. Tímto počtem se Moravskoslezský kraj řadí na přední místo v České republice. Ve výchovně vzdělávací soustavě MSK se vzdělávalo a vychovávalo 244 173 dětí, žáků a studentů zpravidla ve věku od 3 do 21 let. Celorepublikový trend úbytku dětí narozených do roku 2000 zaznamenal i MSK, jak dokládá následující tabulka a graf.

Tab. č. 1 Vývoj počtu živě narozených dětí v období 1993 – 2002 v okresech MSK (zdroj ČSÚ)

Okres	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Bruntál	1500	1323	1178	1083	1040	1033	972	934	968	1001
Frydek-Místek	2904	2468	2302	2143	1956	1900	1864	1849	1836	1824
Karviná	3580	3159	2797	2682	2539	2512	2438	2430	2442	2453
Nový Jičín	2075	1895	1630	1555	1532	1507	1486	1434	1450	1466
Opava	2182	1941	1780	1752	1671	1644	1605	1508	1541	1574
Ostrava	3839	3408	3112	2944	3105	2980	2991	3055	3061	3068
Kraj celkem	16080	14194	12799	12159	11843	11576	11356	11210	11298	11386

Graf č. 1 Vývoj počtu narozených dětí v období 1993 – 2002 v okresech MSK

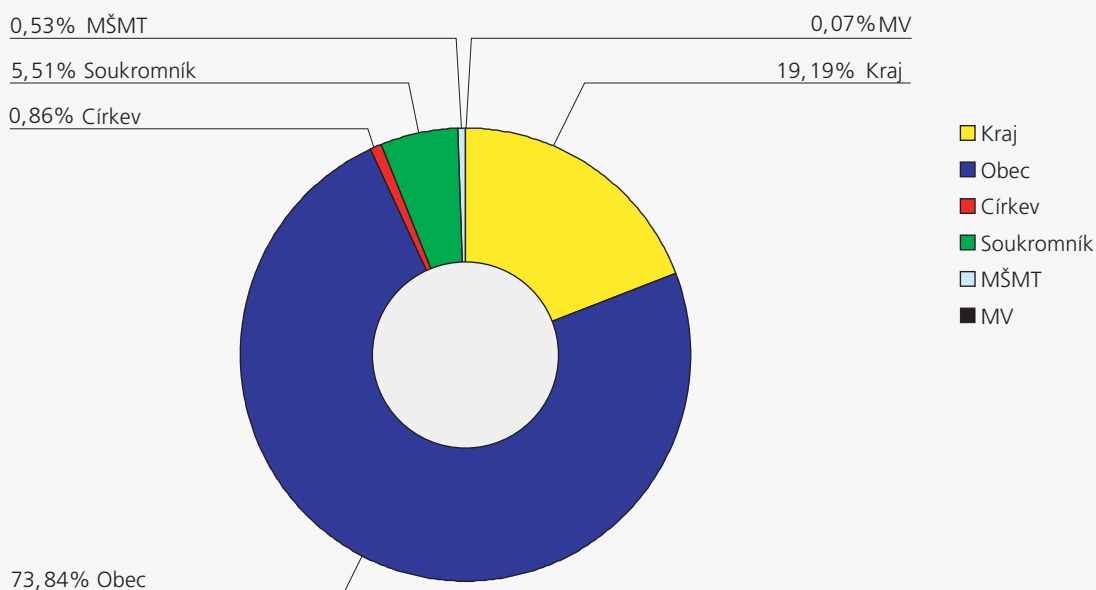
Celkový pokles živě narozených dětí za období 1993 - 2002 se týká všech okresů Moravskoslezského kraje, činí téměř 4 700 dětí, což představuje pokles asi o 30 %. Na snižující se populaci reaguje síť předškolních zařízení, škol a školských zařízení v Moravskoslezském kraji.

Tab. č. 2 Výchovně vzdělávací soustava v MSK dle ředitelství a zřizovatele k 1. září 2002 (zdroj ÚIV)

Ředitelství		Zřizovatel						Celkem
		Kraj	Obec	Církev	Soukromník	MŠMT	MV	
Školy	Základní škola	-	452	3	3	-	-	458
	Základní umělecká škola	43	4	1	7	-	-	55
	Střední škola	115	1	3	37	-	1	157
	Speciální školy	46	3	3	5	1	-	58
	Vyšší odborná škola	-	-	-	6	-	-	6
	Celkem	204	460	10	58	1	1	734
Předškolní a školská zařízení	Mateřská škola	-	572	1	16	-	-	589
	Speciální mateřská škola	9	1	-	2	-	-	12
	Škola v přírodě	6	-	-	-	-	-	6
	Středisko praktického vyučování	3	-	-	4	-	-	7
	Středisko pro volný čas	31	1	2	1	-	-	35
	Pedagogicko psychologická poradna	8	-	-	-	-	-	8
	Domov mládeže	2	-	-	-	-	-	2
	Školní hospodářství	3	-	-	-	-	-	3
	Školní jídelna	1	69	-	1	-	-	71
	Státní jazyková škola	2	-	-	-	-	-	2
	Plavecké školy	4	-	-	-	-	-	4
	Dětský domov	16	-	1	-	-	-	17
	Středisko služeb školám	6	-	-	-	-	-	6
	Výchovný ústav	-	-	-	-	3	-	3
	Diagnostický ústav	-	-	-	-	2	-	2
Pedagogické centrum	-	-	-	-	2	-	2	
Celkem	91	643	4	24	7	0	769	
Celkem v MSK		295	1103	14	82	8	1	1503

Pouze v tabulkách č. 2, 5 a 44 jsou uvedeny počty ředitelství škol, předškolních zařízení a školských zařízení, ve všech ostatních tabulkách jsou uváděny počty součástí škol. Ředitelství školy může obsahovat jednu nebo více tzv. součástí školy. Například ředitelství základní školy může zahrnovat tyto součásti – základní škola, mateřská škola, školní jídelna, školní družina.

Graf č. 2 Školy, předškolní a školská zařízení v MSK dle zřizovatele

Tab. č. 3 Školy, předškolní a školská zařízení v MSK dle součástí a počtu žáků (zdroj ÚIV)

Školy, školská zařízení		2001/02			2002/03		
		Počet součástí	Počet žáků	Průměrný počet žáků v součásti	Počet součástí	Počet žáků	Průměrný počet žáků v součásti
Školy	Základní školy	467	136045	291	458	131200	286
	Základní umělecké školy	53	26210*	495	53	25519*	481
	SOŠ (s konzervatoří)	84	25641	305	85	26065	307
	SOU, U	57	25011	439	56	25008	447
	Speciální SOU, OU	20	2290	115	20	2382	119
	SOU, OU, U při VÚ	2	59	30	2	72	36
	Gymnázia	37	15856	429	36	16269	452
	Speciální SOŠ	2	812	406	2	711	356
	Vyšší odborné školy	10	2068	207	10	2095	210
	Střediska praktického vyučování	6	1182*	197	6	1129*	188
	Pracoviště praktického vyučování	52	x	x	52	x	x
	Speciální ZŠ	22	1081	49	22	1069	49
	Zvláštní školy	48	3635	76	48	3436	72
	Pomocné školy	29	495	17	29	532	18
	Praktické školy	9	174	19	8	135	17
Předškolní a školská zařízení	Mateřské školy	629	34250	54	620	34428	56
	Speciální MŠ	27	765	28	27	771	29
	Státní jazykové školy	2	3374*	1687	2	3125*	1563
	Školy v přírodě	6	x	x	6	x	x
	Plavecké školy	4	x	x	4	x	x
	Školní knihovna	624	x	x	547	x	x
	Střediska pro volný čas	35	31638*	904	35	30890*	883
	Školní družiny	502	24548*	49	495	23886*	48
	Školní kluby	46	2809*	61	38	2333*	61
	Domovy mládeže	52	3974*	76	51	3902*	77
	Diagnostické ústavy (dětské)	1	32*	32	1	36*	36
	Diagnostické ústavy (pro mládež)	1	51*	51	1	51*	51
	Dětské domovy	16	622*	39	16	608*	38
	Výchovné ústavy	3	142*	47	3	142*	47
	Střediska výchovné péče	2	1293*	647	2	1664*	832
	Pedagogicko - psychologické poradny	8	20723*	2590	8	13409*	1676
	Speciálně pedagogická centra	10	3032*	303	10	3422*	342
Školní jídelny	1014	153302*	151	989	152829*	155	
Školní hospodářství	3	x	x	3	x	x	
Střediska služeb školám	6	x	x	6	x	x	
Celkem v MSK	3889	248182	x	3751	244173	x	

* údaje nejsou vykázány v celkovém součtu žáků

Tabulka č. 3 přináší srovnání počtu žáků a jednotlivých typů škol, předškolních a školských zařízení všech zřizovatelů v Moravskoslezském kraji, které jsou zařazeny v registru sítě škol, ve školním roce 2001/02 a 2002/03 (v tabulce nejsou započítány součásti škol, předškolních a školských zařízení, které nevykazují žáky).

K výraznějším změnám došlo u škol, předškolních a školských zařízení zřizovaných obcemi. Pokles počtu součástí u mateřských škol byl způsoben jejich zrušením, u základních škol pak zrušením (5 ZŠ) nebo sloučením s jinou základní školou. V důsledku těchto změn došlo k poklesu počtu školských zařízení, které byly při těchto školách zřízeny jako samostatné součásti (školní družiny, školní kluby, školní jídelny).

2.1.2 Vysoké školy

Významnou roli v oblasti terciárního vzdělávání v Moravskoslezském kraji má vysoké školství. V kraji studovalo ve školním roce 2002/03 celkem 26 684 studentů, kteří byli zapsáni na čtyřech vysokých školách, a to třech veřejných vysokých školách a jedné soukromé:

Tab. č. 4 Vysoké školy v MSK (zdroj ÚIV)

Vysoká škola	Fakulty	Studující	Nově zapsaní	Absolventi
Ostravská univerzita	4	6114	1438	1044
VŠB – TU Ostrava	7	16026	3752	2112
Vysoká škola podnikání a.s.	0	860	439	45
Slezská univerzita	2	3684	801	581
Celkem	13	26684	6430	3782

V roce 2000 získala akreditaci MŠMT první soukromá vysoká škola v Moravskoslezském kraji – Vysoká škola podnikání, a. s., Ostrava.

2.1.3 Školy, předškolní a školská zařízení zřizované MSK

Ve školním roce 2002/03 Moravskoslezský kraj zřizoval celkem 295 předškolních zařízení, škol a školských zařízení, z toho je 204 škol a 91 předškolních zařízení a školských zařízení. Přibližně jednu třetinu tvoří střední školy, významné zastoupení mají speciální školy a základní umělecké školy. Ze školských zařízení tvoří největší procento střediska pro volný čas, dětské domovy a speciální mateřské školy. V každém okrese působilo středisko služeb školám jako servisní organizace k zajištění provozu škol a organizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

2.1.4 Školy, předškolní a školská zařízení zřizované obcemi

V Moravskoslezském kraji bylo ve školním roce 2002/03 obcemi zřizováno nejvíce mateřských škol (572 ředitelství, 620 součástí) a základních škol (452 ředitelství, 458 součástí), jak vyplývá z údajů v tabulkách č. 2 a 3.

Novela zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, ukládá v § 24 odst. 4 obci, která je zřizovatelem předškolního zařízení, školy nebo školského zařízení bez právní subjektivity, zajistit změnu právní formy na příspěvkovou organizaci, a to v souladu s § 14 odst. 2 a 7 tohoto zákona do 1. ledna 2003. Důsledkem této legislativní změny a vlivem nepříznivého populačního vývoje docházelo ke sloučení několika organizačních složek obce v jednu příspěvkovou organizaci, dále ke splynutí organizačních složek obce s jednou již existující příspěvkovou organizací a v dalších případech pak proběhla pouze změna právní formy školy na příspěvkovou organizaci. Tato sloučení neznamenala v konečné fázi zrušení zařízení, snížil se pouze počet samostatných ředitelství.

V sedmi případech došlo ke sloučení škol původně v rámci dvou zřizovatelů (dohodou mezi obcemi se stala škola v jedné obci odloučeným pracovištěm školy v jiné obci). Z toho ve třech případech došlo ke sloučení základních škol, ve třech případech se jednalo o sloučení základní a mateřské školy a v jednom případě se sloučily mateřské školy.

V případě škol s polským jazykem vyučovacím probíhalo sloučení škol, školských zařízení buď pouze v rámci zařízení s polským jazykem vyučovacím nebo proběhlo sloučení škol, předškolních zařízení s polským jazykem vyučovacím společně se zařízeními s českým jazykem vyučovacím.

Na začátku školního roku 2002/03 bylo na území MSK celkem 1 103 ředitelství škol, předškolních a školských zařízení zřizovaných obcemi. Důsledkem dopadu výše citovaného zákona na změnu právní formy se k 1. lednu 2003 zredukoval počet všech ředitelství na 702.

Výše uvedené změny provázely také změny ve funkcích ředitelů škol, předškolních a školských zařízení. V průběhu školního roku 2002/03 se uskutečnilo celkem 73 konkurzních řízení, z toho 39 na funkci ředitele základní školy, 32 na funkci ředitele mateřské školy a dvě na funkci vedoucí školní jídelny.

Přehled počtu ředitelství škol, předškolních a školských zařízení zřizovaných obcemi, v členění dle území obcí s rozšířenou působností v Moravskoslezském kraji po změnách vyvolaných přechodem na právní subjektivitu k 1. lednu 2003, přináší tabulka č. 5.

Tab. č. 5 Počet ředitelství škol, předškolních a školských zařízení zřizovaných obcemi na území MSK k 1. lednu 2003 (zdroj ÚIV)

Obec s rozšířenou působností	ZŠ	MŠ	SpŠ	ZUŠ	SVČ	ŠJ	celkem
Bílovec	15	3	-	-	-	-	18
Bohumín	7	4	-	-	-	-	11
Bruntál	17	16	-	-	-	-	33
Český Těšín	9	2	-	-	-	-	11
Frenštát pod Radhoštěm	7	2	-	-	-	-	9
Frydek-Místek	39	16	1	1	-	-	57
Frydlant nad Ostravicí	9	2	-	-	-	-	11
Havířov	26	21	-	-	-	-	47
Hlučín	17	5	-	-	-	-	22
Jablunkov	16	5	-	-	-	1	22
Karviná	17	17	-	-	-	-	34
Kopřivnice	15	5	-	-	-	1	21
Kravaře	8	2	-	1	-	-	11
Krnov	19	16	1	-	-	5	41
Nový Jičín	22	12	-	-	-	-	34
Odry	8	2	-	-	-	-	10
Opava	46	35	-	-	-	10	91
Orlová	14	6	-	-	-	-	20
Ostrava	77	60	-	3	-	1	141
Rýmařov	9	10	-	-	1	-	20
Třinec	21	6	-	-	-	-	27
Vítkov	7	4	-	-	-	-	11
Celkem	425	251	2	5	1	18	702

2.1.5 Školy a školská zařízení zřizované MŠMT a MV

Na území Moravskoslezského kraje jsou i školy a školská zařízení jiných zřizovatelů. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je zřizovatelem pěti zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče a dále Speciální školy pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12.

Organizacemi přímo řízenými MŠMT jsou i dvě pedagogická centra, Pedagogické centrum pro polské národnostní školství v Českém Těšíně a Pedagogické centrum v Ostravě.

Střední odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku je jediná škola v kraji zřizovaná Ministerstvem vnitra.

2.1.6 Školy, předškolní a školská zařízení zřizované soukromými subjekty

Soukromý sektor vystupuje v Moravskoslezském kraji jako zřizovatel 82 předškolních zařízení, škol a školských zařízení, což je asi 5,5 % z celkového počtu. Největší zastoupení mají soukromé střední školy (37) a soukromé mateřské školy (16). Významné postavení mají rovněž soukromé základní umělecké školy (7), soukromé vyšší odborné školy (6) a soukromé školy speciální (5).

K 1. lednu 2003 bylo financováno 73 soukromých škol, předškolních a školských zařízení. Rozdíl devíti škol je způsoben započítáním škol, které jsou stále zařazeny v síti škol, ale nevyvíjí činnost. Tři školy již byly vyřazeny ze sítě škol. Od 1. ledna 2003 zahájila svou činnost nová soukromá škola Gymnázium BESKYDY MOUNTAIN ACADEMY, s.r.o.

Ze sítě škol byly ve sledovaném období vyřazeny školy:

- Soukromé dívčí gymnázium, s.r.o., Zámecká 195, Velké Hoštice,
- Soukromá mateřská škola Školička, v.o.s., Záchranářská 154, Orlová-Poruba,
- Soukromá obchodní akademie, o.p.s., Křižíkova 1258, Frenštát pod Radhoštěm.

Žádnou činnost nevyvíjely tyto školy a zařízení:

- Soukromé akademické gymnázium SAG-VIA s.r.o., nám. Míru 13, Krnov,
- Soukromé Svatoplukovo gymnázium, Sportovní 584, Brušperk,
- Soukromá střední podnikatelská škola, s.r.o., Za dráhou 3, Krnov,
- Stavebně strojní SPV J + J, s.r.o., Jaselská 381, Šenov u Nového Jičína,
- Druhá soukromá ZUŠ MIS music o.p.s., Matiční 18/1281, Ostrava,
- SZUŠ Marie Boháčová s.r.o., Ukrajinská 1533, Ostrava-Poruba,
- Soukromá základní škola ve Frýdku-Místku, s.r.o., Pionýrů 2069, Frýdek-Místek,
- Soukromá mateřská škola "Sluníčko", s.r.o., Školní 861, Orlová-Lutyně,
- Soukromá školní jídelna Ivany Sochorové, s.r.o., Máje 37, Odry.

2.1.7 Školy, předškolní a školská zařízení zřizované církvemi a náboženskými společnostmi

Necelé 1 % předškolních zařízení, škol a školských zařízení na území Moravskoslezského kraje je zřízeno církvemi a náboženskými společnostmi. Moravskoslezský kraj spolupracuje s Ostravsko-opavskou diecézí, která shromažďuje poznatky z oblasti výchovně vzdělávací, a to i ze škol zřizovaných jinými náboženskými společnostmi.

Existenci církevních škol, předškolních zařízení a školských zařízení upravují především zákon č. 29/1984 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 452/1991 Sb., o zřizování a činnosti církevních škol a škol náboženských společností. Tyto subjekty se, až na rozdíly uvedené v citovaných předpisech, řídí obecně závaznými předpisy pro základní školy, střední školy, nebo speciální školy, resp. školská zařízení. Zřizovatelem těchto škol a školských zařízení, které jsou církevními právníckými osobami, jsou tedy církve nebo náboženské společnosti. Zařazuje je do sítě a financuje formou dotací přímo MŠMT.

Ačkoli se ani Dlouhodobý záměr vzdělávání České republiky ani DZ MSK církevnímu školství speciálně nevěnují, je faktem, že tyto školy a zařízení mají ve vzdělávací i volnočasové nabídce své místo, a to i v evropském kontextu.

Tab. č. 6 Církevní školy, předškolní a školská zařízení v MSK (zdroj OŠMS a ÚIV)

Název školy	Počet tříd (útvárů) v MSK	Počet dětí (žáků) v MSK	Tj. % z počtu v ČR	Ped. prac. přepočt. v MSK	Počet dětí (žáků) v ČR
Církevní MŠ Přemysla Pittra, Ostrava	1	18		1	
Církevní mateřská škola, Ludgeřovice	2	55		4	
Předškolní zařízení celkem	3	73	10,7	5	680
Církevní ZŠ sv. Ludmily, Hradec nad Moravicí	8	125		10,9	
Církevní ZŠ Přemysla Pittra, Ostrava	15	226		19,7	
ZŠ sv. Zdislavy, Kopřivnice	9	190		13	
Základní školy celkem	32	541	12,9	43,6	4 174
Církevní pomocná škola Foibé, Ostrava	2	10		2	
Církevní pomocná škola, Český Těšín	2	12		4,3	
Církevní praktická škola, Český Těšín	1	5		6	
Církevní pomocná škola, Krnov	1	5		4	
Speciální školy celkem	6	32	6,7	16,3	478
Biskupské gymnázium, Ostrava	10	280		20,71	
Církevní střední varhanická škola, Opava	4	66		15,14	
Církevní SOŠ a SZdŠ sv. Anežky České, Odry	8	161		20	
Střední školy celkem	22	507	5,9	55,85	8 523
Vyšší odborné školy celkem	0	0	0	0	1 619
ZUŠ Duchovní hudby, Frýdek-Místek		123		6,2	
Základní umělecké školy celkem		123	33,8	6,2	364
Církevní středisko mládeže sv. J. Boska, Havířov	28	3 059		11	
Salesiánské středisko mládeže, Ostrava	15	2 350		24	
Střediska volného času celkem	43	5 409		35	
Celkem	106	6685		161,9	15838*

* Bez celkového počtu SVC v ČR.

2.2 Koncepce vzdělávání v MSK

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje (dále jen DZ) obsahuje v sedmi strategických cílech (A až G) 29 operačních cílů. K jednotlivým operačním cílům jsou OŠMS navržena opatření, tj. nástroje k realizaci, postupné kroky, termíny realizace a týmy řešitelů pro období do konce roku 2005.

V průběhu roku 2003 byla v MSK zahájena realizace opatření k naplňování jednotlivých operačních cílů DZ. Protože DZ byl orgány kraje schválen 27. března 2003, popisuje následující kapitola období od dubna do prosince roku 2003.

2.2.1 Operační cíle Dlouhodobého záměru a jejich naplňování

2.2.1.1 Strategie zvýšení účasti na vzdělávání

A Změna struktury středních škol

A1 Zvýšit podíl gymnaziálního vzdělávání na 24 % do roku 2006

- Orgány kraje bylo MŠMT doporučeno ke schválení:
 - navýšení kapacity čtyřletých gymnázií zřizovaných MSK o 561 žáků,
 - zařazení součásti gymnázium (čtyřletý obor) s cílovou kapacitou 240 žáků v SPŠ chemické akademika Heyrovského, Ostrava-Zábřeh, Středoškolská 1,
 - zařazení šestiletého oboru Gymnázium-vybrané předměty v cizím jazyce (vyučovací jazyk český a španělský) s cílovou kapacitou 180 žáků v Gymnáziu, Ostrava-Slezská Ostrava, Hladnovská 35,
 - zařazení nového čtyřletého gymnázia Lingva – Soukromé gymnázium, s.r.o., v Ostravě-Porubě s cílovou kapacitou 256 žáků.
- Na Gymnáziu s rozšířenou výukou cizích jazyků, Ostrava-Poruba, Čs. exilu 491, bude k 1. září 2004 otevřena jedna třída šestiletého oboru Gymnázium-živé jazyky.
- Podíl počtu žáků 1. ročníků čtyřletého gymnaziálního vzdělávání a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií ve školním roce 2003/04 činí 16,88 % počtu žáků prvních ročníků všech středních škol (bez denního nástavbového studia). Ve školním roce 2002/03 činil tento podíl 16,1 %, což představuje meziroční zvýšení o 0,78 %.
- Podíl počtu žáků 1. ročníků ve čtyřletých oborech gymnázií ve školním roce 2003/04 činí 13,57 % žáků odpovídajících 9. ročníkům základní školy. Ve školním roce 2002/03 činil tento podíl 12,05 %, což představuje meziroční zvýšení o 1,52 %.
- Podíl počtu žáků 1. ročníků v šestiletých oborech gymnázií ve školním roce 2003/04 činí 2,11 % žáků odpovídajících 7. ročníkům základní školy. Ve školním roce 2002/03 činil tento podíl 1,61 %, což představuje meziroční zvýšení o 0,50 %.
- Podíl počtu žáků 1. ročníků v osmiletých oborech gymnázií ve školním roce 2003/04 činí 5,65 % žáků odpovídajících 5. ročníkům základní školy. Ve školním roce 2002/03 činil tento podíl 4,85 %, což představuje meziroční zvýšení o 0,80 %.

A2 Zvýšit podíl všeobecně odborného vzdělávání až do výše 30 % z přijímaných žáků do maturitního studia; zvýšit podíl žáků přijímaných do maturitních oborů na 65 % v roce 2010

- Orgány kraje odsouhlasily od 1. září 2004 zařazení tří oborů lycea v 11 školách zřizovaných MSK, s kapacitou 1 840 žáků. Současná kapacita lyceí činí 2 306 žáků, zařazením nových oborů se rozroste kapacita lyceí o 67 %.
- V rámci rozvojového programu MŠMT Podpora odborného vzdělávání bylo realizováno deset projektů škol zřizovaných MSK, finanční podpora MŠMT činila 5,2 mil. Kč. Z rozpočtu MSK bylo na podporu projektů vyčleněno celkem 6 mil. Kč.
- V rámci rozvojového programu MŠMT Vyrovnávání disparit ve vzdělávací nabídce krajů byl v MSK realizován projekt Zvýšení podílu maturitního vzdělávání a vyššího odborného vzdělávání ve vztahu k potřebám kraje, do kterého se zapojilo 11 škol zřizovaných MSK. Finanční podpora MŠMT činila 5,6 mil. Kč, z rozpočtu MSK 1,2 mil. Kč.
- Podíl počtu žáků 1. ročníků v oborech všeobecného odborného vzdělávání (lyceí) ve školním roce 2003/04 činí 4,15 % počtu žáků 1. ročníků maturitních oborů (bez denního nástavbového studia). Ve školním roce 2002/03 činil tento podíl 2,53 %, což představuje meziroční zvýšení o 1,62 %.
- Podíl počtu žáků 1. ročníků v maturitních oborech (bez denního nástavbového studia) ve školním roce 2003/04 činí 60,99 % počtu všech žáků 1. ročníků středních škol (bez denního nástavbového studia). Ve školním roce 2002/03 činil tento podíl 60,14 %, což představuje meziroční zvýšení o 0,85 %.

A3 Snížit podíl přijímaných žáků do učebních oborů bez maturity na cca 35 %

- Orgány kraje odsouhlasily zařazení osmi multidisciplinárních oborů ve středních školách zřizovaných MSK.
- Orgány kraje odsouhlasily rozšíření pěti SOU zřizovaných MSK o součást SOŠ.
- Využití tzv. škol druhé šance k dosažení určitého stupně vzdělání pro neúspěšné v prvním počátečním vzdělání bylo realizováno např. ve SOU stavebním a dřevozpracujícím, OU a U, Ostrava–Zábřeh, U Studia 33, a v dalších čtyřech subjektech. Celková finanční podpora z programu Phare činila 28,1 mil. Kč.
- Podíl počtu žáků 1. ročníků v učebních oborech (tedy oborech bez maturity) ve školním roce 2003/04 činí 39,01 % počtu žáků 1. ročníků středních škol (bez denního nástavbového studia). Ve školním roce 2002/03 činil tento podíl 39,86 %, což představuje meziroční snížení o 0,85 %.

A4 Zvýšit podíl vzdělávání formou nástavbového studia tak, aby celkový podíl maturitního vzdělávání byl doplněn na 75%

- Orgány kraje schválily tři nové nástavbové obory denního studia a devět nástavbových oborů jiných forem studia.
- O povolení otevření tříd 1. ročníku denního nástavbového studia od 1. září 2003 žádalo 33 škol zřizovaných MSK.
- Podíl počtu žáků 1. ročníků v denním nástavbovém studiu ve školách zřizovaných MSK ve školním roce 2003/04 činí 22,38 % počtu absolventů tříletých učebních oborů (H) ve školách zřizovaných MSK. Ve školním roce 2002/03 činil tento podíl 22,11 %, což představuje meziroční zvýšení o 0,26 %.
- Celkový podíl počtu žáků 1. ročníků maturitních oborů ve všech středních školách v MSK včetně denního nástavbového studia ve školním roce 2003/04 činí 63,79 % počtu žáků 1. ročníků středních škol. Ve školním roce 2002/03 činil tento podíl 61,82 %, což představuje meziroční zvýšení o 1,97 %.

B Rozvoj dalšího vzdělávání (zejména na školách)**B1 Motivovat a podporovat školy k rozšíření vzdělávací nabídky pro další vzdělávání**

- Do projektu KRAJ financovaného z programu EU Phare 2000 se zapojilo 10 škol, a dále Vysoká škola podnikání, a.s. Byla připravena pedagogická dokumentace celkem 28 kurzů složených ze 178 modulů pro další vzdělávání. V rámci projektu bylo vypracováno 8 kurzů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP). Projekt byl ukončen k 31. červenci 2003 a byly dočerpány finanční prostředky ve výši 13,7 mil. Kč.
- Do projektu Systém celoživotního vzdělávání Moravskoslezska financovaného z programu EU Phare 2000 se zapojilo 20 škol v MSK spolu s Ostravskou univerzitou. Byly vypracovány 103 kurzy (distanční vzdělávání, e-learning) obsahující 876 modulů pro další vzdělávání. Řada kurzů je určena pro DVPP. Projekt bude končit v roce 2004. V letošním roce byly čerpány finanční prostředky ve výši 12 mil. Kč.

B2 Vytvořit podmínky pro snazší propojení počátečního a dalšího vzdělávání na středních školách

- Do projektu Regionální centrum dalšího vzdělávání financovaného z programu EU Phare 2000 se zapojilo 11 SŠ a VOŠ v MSK. Bylo vypracováno celkem 58 kurzů, z toho 19 modulárních kurzů pro další vzdělávání. Projekt byl ukončen k 31. říjnu 2003 a byly čerpány finanční prostředky ve výši 6,9 mil. Kč.
- Orgány kraje schválily tři odloučená pracoviště Vyšší odborné školy, Střední odborné školy a Středního odborného učiliště, Kopřivnice, Husova 1302, a to v Bruntále, Ostravě a Třinci.

B3 Výrazně zvýšit participaci zaměstnavatelů na dalším vzdělání

- Projekt Regionální informační systém o absolventech (dále jen RISA) financovaný z programu EU Phare 2000 nebyl v předpokládaném termínu ukončen. V roce 2003 byly dočerpány finanční prostředky ve výši 9,3 mil. Kč.
- Byly vypracovány požadavky KÚ na výstupy projektu RISA. Jedná se především o monitorování současných a výhledových potřeb trhu práce s ohledem na potřeby a požadavky zaměstnavatelů a nabídku a poptávku na trhu práce, zjištění vývoje struktury pracovních sil a zpracování regionální vzdělávací nabídky.

- Pro zpracování návrhů (podnětů) na připravovanou koncepci celoživotního učení byly získány podněty z činnosti Rady pro rozvoj lidských zdrojů a dvou pracovních jednání se zástupci vzdělavatelů a zaměstnavatelů. Další podněty bude možné získat na základě výše uvedených požadavků KÚ na výstupy projektu RISA.

2.2.1.2 Strategie zvýšení kvality vzdělávání a řízení školství

C Podpora strategického řízení škol

C1 Stanovení koncepčních priorit a cílů

- 27. března 2003 schválilo zastupitelstvo MSK Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje.
- OŠMS vyhodnotil plnění operačních cílů za období 1. duben – 31. říjen 2003 a provedl korekci opatření, týmů řešitelů, postupných kroků a termínů realizace pro rok 2004.
- Na období 2004 až 2006 byla zpracována OŠMS ve spolupráci s Odborem regionálního rozvoje a Radou pro rozvoj lidských zdrojů výchozí dokumentace k projektům operačního programu Rozvoj lidských zdrojů, které se budou ucházet o finanční podporu ze strukturálních fondů EU.

C2 Vytvoření organizačně technických a strategicky významných podmínek

- Byly vypracovány nové krajské normativy počtu dětí, žáků a studentů na jednoho pedagogického i ostatního zaměstnance pro jednotlivé typy škol a školských zařízení a studijní a učební obory. Prostřednictvím těchto normativů bude proveden rozpis rozpočtu přímých nákladů na vzdělávání v roce 2004.
- V rámci metodické a organizační podpory obcím proběhl seminář k rozpočtování ve školství pro obce s rozšířenou působností, byly vypracovány čtyři informační materiály metodické povahy (zásady rozpisu rozpočtu na rok 2003, přijímací řízení na střední školy, postup při konání konkurzního řízení a při podávání žádosti o změnu v síti škol). V průběhu roku jsou podávány informace převážně z oblasti ekonomické, pracovně právní a správy sítě škol.
- Proběhl proces slučování středisek služeb školám v MSK a od 1. ledna 2004 vznikla příspěvková organizace MSK Krajské vzdělávací a informační centrum v Novém Jičíně.
- Střediska služeb školám se podílela na vzdělávání pedagogických pracovníků a úzce spolupracovala s OŠMS. Dále vytvářela informační systém pro školy a školská zařízení a pravidelně školy informovala prostřednictvím webových stránek a měsíčníku Informátor.
- Ve školním roce 2002/03 byla v MSK k dispozici síť 31 poradenských organizací pracujících jako centra projektového managementu. Z tohoto počtu byly čtyři školské subjekty specializované na oblast školství.
- V rámci programu Phare 2000 probíhaly v MSK práce na 34 projektech. Oblast vzdělávání byla zastoupena 15 projekty, z toho pěti projekty zahrnutými mezi školy druhé šance, čtyřmi projekty tvořícími vzdělávací centra, jedním projektem týkajícím se problematiky absolventů škol na trhu práce a pěti projekty zohledňujícími propojení vzdělávacích aktivit a regionálních požadavků.

C3 Přijetí motivačních opatření

- Systém odměňování vedoucích pracovníků příspěvkových organizací (dále PO) zřizovaných MSK byl pro rok 2003 doplněn o kritérium vícezdrojového financování a byla zpracována kritéria pro stanovování osobních příplatků.
- Účast škol v projektech vedoucích k rozšíření vzdělávací nabídky školy pro další vzdělávání byla zohledněna při návrzích odměn ředitelů škol.
- V listopadu 2003 byla zahájena příprava realizace programu KVALITA 2004, která je prvním krokem pro zavedení kritéria kvality do systému financování škol v MSK.

D Podpora mechanismů řízení

D1 Měření výsledků vzdělávání

- OŠMS byla zpracována projektová dokumentace k programu KVALITA 2004, který obsahuje 6 podprojektů.
- Ve veřejné zakázce na poskytovatele testů a realizátora dvou projektů, vyhlášené MSK, uspěla společnost Scio, o.p.s., která bude zároveň zpracovatelem zpráv o výsledcích testování pro žáky, zúčastněné školy i MSK.

- K realizaci podprojektu Testování výstupu ze ZŠ se dobrovolně přihlásilo 227 základních škol a víceletých gymnázií v MSK.
- K realizaci podprojektu Přijímací zkoušky na SŠ se dobrovolně přihlásilo 83 středních škol v MSK.
- Podprojekt Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti evaluace bude realizován v návaznosti na výsledky dvou výše uvedených podprojektů.

D2 Vytvoření informačního systému o vzdělávání a trhu práce

- Projekt RISA financovaný z programu EU Phare 2000 nebyl v předpokládaném termínu ukončen, došlo k posunutí termínu ukončení do konce února 2004.

D3 Informační, poradenské a diagnostické služby

- a) Kariérové poradenství
- b) Pedagogicko-psychologické poradenství

- Ve spolupráci se středisky služeb školám proběhl první kurz kariérového poradenství pro výchovné poradce a učitele ZŠ, kterého se zúčastnilo 28 učitelů z dvaceti šesti základních škol MSK.
- Pro zlepšení informovanosti byly OŠMS zpracovány informační internetové stránky kraje zabývající se problematikou primární prevence na školách v MSK.

E Podpora zvyšování kvality vzdělávání a nabídky škol a školských zařízení

E1 Zvýšení kvality základního vzdělání

- V rámci SIPVZ pro rok 2003 bylo školami v MSK podáno 63 pilotních projektů, z nichž komise vybrala celkem 47 projektů (75 %). Na tyto projekty poskytlo MŠMT prostřednictvím rozpočtu MSK pro rok 2003 dotace v celkové výši 4,8 mil. Kč.
- Střediska služeb školám v rámci dalšího vzdělávání učitelů zorganizovala celkem 704 akcí v rozsahu 161 325 učitelohodin. Vzdělávací akce byly zaměřeny na klíčové oblasti školství.
- Mapování problematiky dopravy žáků do škol mimo domovskou obec řešící nedostatek kvalifikovaných pedagogů a potřebu vnitřní diferenciaci škol se v MSK zúčastnilo celkem 150 obcí. Výsledky byly zaslány na MŠMT, jehož úkolem bylo zjistit rozsah dopravních potřeb a způsob financování v rámci ČR.
- PC Ostrava a PC Český Těšín v rámci dalšího vzdělávání učitelů celkem zorganizovala 528 akcí v rozsahu 69 749 učitelohodin, podobně PC Český Těšín zorganizovalo celkem 60 akcí v rozsahu 12 061 učitelohodin. Vzdělávací akce byly zaměřeny na klíčové oblasti školství.

E2 Zvýšení kvality výuky cizích jazyků

- Ve školním roce 2002/03 byl zpracován a orgány kraje schválen krajský projekt v rámci Programu rozvoje jazykového vzdělávání pod názvem Podpora jazykového vzdělávání pedagogických pracovníků v Moravskoslezském kraji v roce 2003, který zahrnuje jazykové vzdělávání pedagogických pracovníků v MSK, metodické vzdělávání učitelů, zahraniční stáže a další aktivity. Program byl finančně podpořen z rozpočtu MSK částkou ve výši 5,779 mil. Kč.

E3 Podpora národnostního školství

- Ve školním roce 2002/03 bylo uděleno dvanáct výjimek z minimálního průměrného počtu žáků ve třídě pro ZŠ a čtyři výjimky pro MŠ s polským vyučovacím jazykem.
- Ve školním roce 2003/04 je uděleno třináct výjimek pro základní školy s polským vyučovacím jazykem a tři výjimky pro MŠ.
- Z důvodu zachování a zároveň zkvalitnění nabídky vzdělávání v polském jazyce byla realizována v okrese Karviná optimalizace škol s polským vyučovacím jazykem.

- Pro kalendářní rok 2004 byly upraveny normativy v kategorii příplatků na národnostní školství s cílem vytvořit podmínky pro vzdělávání v polském vyučovacím jazyce při respektování určitého stupně efektivity výuky.

E4 Podpora multikulturní výchovy a vzdělávání

- Ve školním roce 2002/03 bylo zřízeno čtrnáct přípravných tříd při základních školách, ve školním roce 2003/04 je jich zřízeno celkem 15.
- Do programu Reforma multikulturní výchovy se zapojilo 199 pedagogických pracovníků ze 119 základních škol.
- Orgány kraje doporučily MŠMT ke schválení zařazení nového oboru Sociální péče – sociální činnost pro etnické menšiny na SOŠ a SOU pro tělesně postiženou mládež v Ostravě-Porubě. Dále orgány kraje doporučily navýšení kapacity oboru hudba na Janáčkově konzervatoři v Ostravě, tato kapacita bude naplňována zejména žáky ze sociálně znevýhodňujícího a kulturně odlišného prostředí.

E5 Podpora skupinové integrace dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Orgány kraje schválily záměr zrušení Zvláštní školy Odry ke dni 31. červenci 2004.
- Následně při základních školách v Odrách vzniknou od 1. září 2004 tři speciální třídy.
- OŠMS je připravována koncepce na úpravu sítě speciálních škol s cílem zefektivnění vzdělávací nabídky.

E6 Vytvořit podmínky pro vzdělávání dětí s psychiatrickou diagnózou

- Podmínkou pro zřízení třídy pro děti s psychiatrickou diagnózou je blízkost zdravotnického zařízení pro uvedený typ diagnózy. Jednání, která proběhla, zatím nepřinesla konkrétní výsledek.

E7 Podpora přeshraniční a mezikrajové spolupráce škol

- Spolupráce formou výměnných pobytů dětí, společných kulturních a sportovních akcí a odborných stáží učitelů probíhala na osmi ZUŠ, 47 středních, osmi speciálních školách a nezjištěném počtu mateřských a základních škol.

E8 Zvýšení účasti dětí v předškolním vzdělávání

- OŠMS vedl jednání se zřizovateli předškolních zařízení za účelem naplňování tohoto cíle.
- Přípomínka MSK k návrhu nového školského zákona - prodloužit povinné vzdělávání na 10 let uzákoněním povinného posledního ročníku předškolní výchovy - nebyla MŠMT akceptována.

E9 Motivace pedagogů a studentů

- Výchovný a společenský význam má nově založená tradice oceňování nejlepších pedagogů a žáků kraje.
- U příležitosti Dne učitelů bylo oceněno 26 zaměstnanců PO MSK, církevních a soukromých středních škol v MSK.
- Hejtmanem kraje bylo předáno ocenění dvaceti pěti nejúspěšnějším žákům středních škol v MSK.
- Orgány kraje byl přijat návrh tematických okruhů činností, které hodlá kraj podporovat ve školách a školských zařízeních zřizovaných MSK.

E10 Vytvoření podmínek pro prevenci negativních jevů

- Oblastními metodiky, kteří jsou pracovníky PPP, byly vyhodnoceny dílčí preventivní programy a následně byla zpracována Závěrečná zpráva o plnění preventivních programů na školách ve školním roce 2002/03 v MSK, která hodnotí úroveň prevence ve školách a je k dispozici na internetových stránkách kraje.
- Byl vytvořen systém dohlídek ve školách a školských zařízeních za účelem kvalitnějšího poskytování metodické pomoci v této oblasti.

- Dotace z rozpočtu MSK ve výši 1,3 mil. Kč byla věnována na 20 projektů. Školy a školská zařízení využily z rozpočtu ČR částku 1,788 mil. Kč zejména pro účely primární prevence.
- Pro vytváření systému vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence negativních jevů byla navázána spolupráce s PPP a se středisky služeb školám, proces brzdí absence koncepce MŠMT.

F Podpora zájmového vzdělávání a aktivního využívání volného času

F1 Podporovat zařízení pro zájmové vzdělávání a volný čas

- OŠMS zpracoval přehled akreditovaných vzdělávacích zařízení v MSK, která poskytují vzdělávání v oblasti tělovýchovy a sportu. S tímto přehledem byly seznámeny všechny sportovní svazy v kraji.
- Ve spolupráci s Všesportovním kolegiem MSK byly detailně rozpracovány podmínky pro získání akreditace vzdělávacího zařízení v oblasti tělovýchovy a sportu, které byly rámcově stanoveny MŠMT.
- MSK navázal spolupráci s katedrami tělesné výchovy Ostravské univerzity a Technické univerzity-VŠB Ostrava při vzdělávání trenérů.
- Ve spolupráci s MŠMT a středisky služeb školám byla zahájena tvorba celokrajského systému vzdělávání pracovníků v oblasti volného času.

F2 Podporovat zájmové vzdělávání a aktivní využívání volného času dětí a mládeže

- OŠMS byl zpracován návrh témat dotačních programů na rok 2004 a obecné zásady pro přidělování dotací z rozpočtu MSK.
- Na jednáních Všesportovního kolegia MSK, Moravského krajského sdružení Českého svazu tělesné výchovy, sportovních svazů, pravidelných poradách škol a školských zařízení i Centra pro komunitní práci a Rady dětí a mládeže MSK byly poskytnuty informace o dotačních programech MŠMT na rok 2004, které byly také zveřejněny na internetových stránkách MSK.
- Z rozpočtu MSK byla na rok 2003 přidělena částka 6 mil. Kč 52 projektům z 224 přihlášených projektů v oblasti tělovýchovné činnosti, 60 projektům z 292 přihlášených v oblasti volného času dětí a mládeže.
- Z rozpočtu MŠMT bylo v roce 2003 přiděleno 24 projektům nestátních neziskových organizací (dále jen NNO) v oblasti volného času 1,82 mil. Kč.
- Postupně je OŠMS vytvářen krajský informační systém, který tvoří registr nestátních neziskových organizací působících v oblasti sportu, volného času dětí a mládeže, aktualizovaný kalendář sportovních akcí, přehled celkové činnosti a prázdninových akcí středisek volného času, výsledky krajských, republikových a mezinárodních soutěží, adresář realizátorů školních soutěží.
- Dotace na školní soutěže v roce 2003 činily z rozpočtu MSK 0,45 mil. Kč, z rozpočtu MŠMT 2,109 mil. Kč. Jejich přidělování bylo koordinováno ve spolupráci se středisky služeb školám a Krajskou radou Asociace školních sportovních klubů.
- MSK se umístil na 4. místě a získal 32 medailí na Hrách první Olympiády s Orbitem pro děti ČR. MSK reprezentovalo 249 dětí, trenérů a vedoucích ve 13 druzích sportů, ve sborovém zpěvu a korespondenčních výtvarných soutěžích.
- Ve spolupráci s Centrem pro komunitní práci byla uspořádána II. celokrajská konference nestátních neziskových organizací a středisek volného času.

2.2.1.3 Strategie zvýšení efektivity vzdělávání a zajišťování rozvoje

G Úpravy sítě škol

G1 Úprava sítě škol zřizovaných obcemi, zachovat v místě alespoň základní školu s 1. stupněm včetně mateřské školy a koncentrace 2. stupně základních škol

- V rámci MSK byla MŠMT na základě doporučení OŠMS udělena 48 základním školám výjimka z minimálního průměrného počtu žáků ve třídě. Z celkového počtu všech výjimek je jich 28 uděleno neúplným základním školám.
- Ve školním roce 2002/03 byly sloučeny dvě úplné základní školy s polským jazykem vyučovacím v Karviné. K dalším změnám, které povedou k větší koncentraci 2. stupně ZŠ, dojde s účinností od 1. ledna 2004 nebo 1. září 2004 na základě žádostí, které byly předloženy zřizovateli základních škol prostřednictvím KÚ na MŠMT.

G2 Úprava sítě středních škol zřizovaných krajem, optimalizovat oborovou strukturu SŠ, zvýšit průměrnou velikost SŠ a vytváření polyfunkčních škol

- Orgány kraje schválily šest pracovních skupin pro přípravu návrhů optimalizace sítě škol.
- K 1. září 2003 bylo na základě usnesení orgánů kraje sloučeno 14 příspěvkových organizací zřizovaných MSK na sedm přejímajících organizací.
- Pracovníci OŠMS zpracovali projekt Optimalizace sítě středních škol zřizovaných MSK.

G3 Úprava sítě speciálních škol a školských zařízení zřizovaných krajem

- Orgány kraje byl schválen návrh transformace školských zařízení pro výkon ústavní výchovy.
- Byly osamostatněny dva dětské domovy od speciálních škol, a to ve Frýdku-Místku a Ostravě-Slezské Ostravě.

G4 Úprava sítě středisek pro volný čas dětí a mládeže zřizovaných krajem

- OŠMS je připravována standardizace volnočasových aktivit.

2.2.2 Vývoj řízení a správy školství v MSK

Řízení a správu ve školství významně transformovala již v úvodu zmíněná **druhá fáze územně správní reformy**, realizovaná v souladu se zákonem č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Princip subsidiarity byl vyjádřen převedením pravomoci jmenovat ředitele škol, předškolních a školských zařízení (dále jen škol) do kompetencí obcí a zavedením povinné právní subjektivity všech škol od 1. ledna 2003. Přechod do právní subjektivity, vyžadující svou komplexností týmové vedení škol, byl doprovázen různou místní úrovní slučování obecních škol stejného i různého typu - nejčastěji ZŠ a MŠ. Počet ředitelství se tak zredukoval z 1 103 na 702 (blíže viz tabulky č. 2 a č. 5).

Odpovědnost za rozpočtování státních financí do všech veřejných škol byla přenesena na krajský úřad, který posílil převedenými pracovními pozicemi ze zrušených okresních úřadů především odbor školství, mládeže a sportu a odbor kontroly. Zbývající správní „školské“ pozice z okresních úřadů byly převedeny do 22 nově vzniklých obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, které zabezpečují pro rozpočtování obecních škol přípravné a pomocné činnosti. V roce 2003 bylo ověřováno, zda a v jakém složení bude spolupráce mezi KÚ a obecními úřady obcí s rozšířenou působností fungovat. Přes velkou složitost vyplývající ze změn byl rozpočet přímých výdajů v celém kraji plynule a funkčně připraven.

V roce 2003 na svých jednáních projednalo **zastupitelstvo kraje** 57 materiálů s problematikou z oblasti vzdělávání. **Rada kraje** projednala ve stejném období 263 materiálů z oblasti vzdělávání. Na svých 12 jednáních se **Výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost** (dále VVVZ) pravidelně zabýval VZ o stavu školství v MSK, DZ MSK, racionalizací sítě škol, předškolních a školských zařízení MSK a projednával většinu materiálů OŠMS předkládaných radě a zastupitelstvu. Členové VVVZ byli zastoupeni ve 27 konkurzních komisích pro výběr ředitelů škol a školských zařízení a ve 100 komisích pro periodická hodnocení ředitelů škol a školských zařízení MSK. Členové VVVZ byli členy výběrové komise pro poskytování grantů a dotací v oblastech prevence kriminality, sportu a tělovýchovy a handicapovaných dětí a mládeže.

Významným projevem demokratizace správy školství je uplatňování principu participace. Zapojování sociálních a profesních partnerů do rozvoje vzdělávání v MSK vyžaduje jejich krajskou organizovanost. **Krajská rada pro rozvoj lidských zdrojů** je důležitou institucí strategickou a iniciativní i pro oblast školství. V r. 2003 mj. významně přispěla ke komunikaci mezi zaměstnavatelskou a vzdělavatelskou sférou. Při radě kraje vznikla nově v r. 2003 **komise pro vědu, výzkum a vysoké školství**. Lze konstatovat, že ve školním roce 2002/03 bylo dokončeno organizování všech významných školských profesních asociací na krajské úrovni a vyjádřeno jejich zastupováním regionální organizací CZESHY (Czech European School Head's Association). Profesní asociace iniciují pracovní schůzky a vyjadřují se ke všem připravovaným koncepčním materiálům. Pravidelně probíhá dialog mezi orgány kraje, zejména OŠMS, a **Krajskou radou ČMOS pracovníků ve školství**. Jistě přispěl i ke klidnému průběhu stávky 1. září 2003.

Jen velmi pomalu vzniká další důležitý prvek participačního řízení škol – **rady škol**. Jsou důležité pro zvládnání odpovědnosti zejména v malých obcích, které mají stejné kompetence jako obce velké, ale bez odpovídajících mechanismů. Ve školním roce 2002/03 působila rada školy v 62 školách zřizovaných obcemi, ve třech speciálních školách a v pěti středních školách zřizovaných MSK.

V Moravskoslezském kraji podle našich informací existují tyto **formy participace dětí a mládeže**: 70 školních samospráv na základních školách, asi 29 školních samospráv na středních školách (převážně gymnáziích) a asi 11 samospráv na úrovni obcí. Je tedy možné konstatovat, že dětská zastupitelstva fungují téměř ve všech částech kraje.

2.2.3 Účast MSK v rozvojových programech MŠMT

Moravskoslezský kraj měl zájem aktivně se zapojit do rozvojových programů MŠMT, ale z důvodu nevyhlášení některých plánovaných programů ministerstvem participoval pouze na dvou rozvojových programech důležitých z hlediska vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje a podílel se na realizaci státní informační politiky ve vzdělávání. Jednalo se o programy Podpora odborného vzdělávání a Vyrovnávání disparit ve vzdělávací nabídce krajů ve vztahu k potřebám jejich rozvoje a dále o program Pilotních projektů v rámci I. etapy realizace Státní informační politiky ve vzdělávání.

Většina středních škol MSK se zapojila do programu MŠMT Maturita nanečisto.

Odbor školství, mládeže a sportu se podílel na realizaci a organizaci Programů na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže pro rok 2003 – Program II – viz kapitola 3.9.4 a dále programu na poskytnutí dotací pro rok 2003 na podporu místních nestátních neziskových organizací dětí a mládeže. Oba programy vyhlásilo MŠMT.

Podpora odborného vzdělávání

V souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje výchovně vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje se kraj připojil k rozvojovému programu vyhlášenému MŠMT „Podpora odborného vzdělávání“, jehož hlavním cílem jsou změny struktury středního odborného vzdělávání.

Na základě výzvy adresované školám regionu bylo předloženo 23 projektů. Z nich pak, na základě doporučení kraje, schválilo MŠMT k realizaci šest projektů, na něž byla poskytnuta dotace ze státního rozpočtu, ke které se kraj připojil finanční spoluúčastí.

Následně, s ohledem na potřeby regionu, posuzovala krajská pracovní skupina ještě devět projektů, z nichž orgány kraje schválily k financování z prostředků vyčleněných krajem na podporu odborného vzdělávání další čtyři projekty.

Z 10 projektů programu Podpora odborného vzdělávání schválených MŠMT a MSK byly čtyři projekty realizovány středními odbornými školami a šest projektů se uskutečňovalo na středních odborných učilištích a integrovaných středních školách.

Realizace projektů probíhala v průběhu roku 2003. Finanční dotace za rok 2003 uvádí tabulka č. 7.

Vyrovňování disproporcí ve vzdělávací nabídce krajů

Moravskoslezský kraj se aktivně připojil k rozvojovému programu vyhlášenému MŠMT Vyrovňování disproporcí ve vzdělávací nabídce krajů ve vztahu k potřebám jejich rozvoje, jehož cílem je zajištění možnosti nabídnout co nejvyšší úroveň vzdělávání co nejvyššímu počtu žáků, a to podle jejich schopností a zájmu a v souladu s ekonomicko-sociálním rozvojem kraje.

V rámci uvedeného programu kraj předložil projekt Zvýšení podílu maturitního vzdělávání a vyššího odborného vzdělávání v Moravskoslezském kraji ve vztahu k potřebám jeho rozvoje, který obsahoval tři podprojekty:

- Restrukturalizace studijních a učebních oborů SOŠ a SOU.
- Podpora ostatních forem nástavbového studia pro absolventy učebních oborů SOU ve vztahu k potřebám trhu práce.
- Transformace oborů vyššího odborného vzdělávání na inovativní obory v úzké vazbě na potřeby regionu.

Cílem předloženého projektu bylo:

- Posílit vzdělanostní úroveň populace zvýšením délky vzdělávání.
- Zvýšit rozsah poskytovaného vzdělávání rozšířením studijní nabídky o ostatní formy studia.
- Snížit míru nezaměstnanosti absolventů škol.

Krajský projekt vznikl na základě projektů středních škol, které se tak staly spolupracujícími školami projektu. Jedná se celkem o 11 škol, z toho pět středních odborných učilišť a integrovaných středních škol, pět středních odborných škol a jednu vyšší odbornou školu.

Realizace předloženého projektu je rozložena na období 2003 – 2007. Následující tabulka uvádí finanční dotace za rok 2003.

Tab. č. 7 Programy MŠMT – počty škol, projektů a finanční dotace (zdroj OŠMS)

Program MŠMT	Počet škol	Počet projektů financovaných		Finanční dotace (mil. Kč)			
		MŠMT a MSK	MSK	MŠMT a MSK		MSK	Celkem
				Státní rozpočet	Rozpočet MSK		
Podpora odborného vzdělávání	10	6	4	5,2	1,739	4,261	11,2
Vyrovňování disproporcí ve vzdělávací nabídce krajů	11*	3	-	5,618	1,248	-	6,866
Celkem	21	9	4	10,818	2,987	4,261	18,066

* Jedná se o spolupracující školy v rámci 3 podprojektů jednoho krajského projektu.

Ve školním roce 2002/03 se v Moravskoslezském kraji zúčastnilo prací na projektech v rámci rozvojových programů MŠMT celkem 21 středních a vyšších odborných škol.

Bylo podáno 13 projektů, z toho devět projektů financovaných společně MŠMT a MSK, a dále čtyři projekty financované pouze MSK.

Maturita nanečisto

Střední školy, které ukončují vzdělání maturitní zkouškou, se ve školním roce 2002/03 dobrovolně zapojily do programu Maturita nanečisto 2003. Tento program v rámci přípravných programů Krok za krokem k nové maturitě realizuje Centrum pro reformu maturitní zkoušky při ÚIV a bylo v něm zapojeno 103 škol působících na území Moravskoslezského kraje, tj. 65 % z celkového počtu škol s maturitním ročníkem (nejvíce ze všech krajů České republiky).

Ke každému z 23 souborů testových úloh byl vytvořen záznamový arch k zápisu řešení těchto úloh. Záznamové archy zaslalo k hromadnému zpracování 83 škol, tj. 53 % ze všech středních škol v kraji. V tomto počtu byly nejvíce zastoupeny střední odborné školy (45 škol), následovala gymnázia (22 škol) a střední odborná učiliště (16 škol).

Výsledky žáků jednotlivých typů škol jsou ve shodě s celorepublikovými průměrnými úspěšnostmi. Vyšší průměrnou úspěšnost vykazovali žáci škol Moravskoslezského kraje v ruském jazyce, fyzice, komunikaci v německém jazyce, ze-

měpise, dějepise a v chemii. Naopak největší záporná odchylka se projevila v předmětech komunikace ve španělském jazyce, komunikace ve francouzském jazyce, ve španělském jazyce, anglickém jazyce, matematice, komunikaci v českém jazyce a ve francouzském jazyce. Rozdíly mezi výkony žáků se shodnými známkami na vysvědčení byly v jednotlivých souborech různě veliké, největší rozdíly byly v komunikaci ve francouzském jazyce. Ve většině předmětů byli relativně vysoce úspěšní žáci s klasifikací nedostatečný z těchto předmětů, důvodem je skutečnost, že známka 5 bývá obvykle odvozována od jiných charakteristik žáka, než jsou jeho znalosti a dovednosti. Ve většině případů dosáhli lepších výsledků žáci z velkých obcí. Tato skutečnost je částečně ovlivněna tím, že ve velkých obcích je větší zastoupení gymnázií, jejichž žáci obecně dosahují obvykle lepších výsledků než žáci SOŠ a SOU. Porovnáním průměrné úspěšnosti žáků gymnázií v MSK s celkovou průměrnou úspěšností bylo zjištěno, že žáci gymnázií v MSK měli vyšší průměrnou úspěšnost v matematické gramotnosti, ruském jazyce a v zeměpise. Žáci SOŠ v MSK měli vyšší průměrnou úspěšnost v dějepise, francouzském jazyce, německém jazyce a občanské gramotnosti. Žáci SOU skončili nad republikovou průměrnou úspěšností v anglickém jazyce, fyzice, matematice, komunikaci v německém jazyce a německém jazyce.

Pilotní projekty SIPVZ

Dalším programem vyhlášeným MŠMT, do kterého se Moravskoslezský kraj zapojil, byl program Pilotních projektů v rámci I. etapy realizace Státní informační politiky ve vzdělávání. Pilotní projekty byly vyhlášeny a vybírány koncem školního roku 2002/03, jejich realizace, vyúčtování a hodnocení probíhalo až v následujícím školním roce.

Orgán kraje dne 22. května 2003 schválil vyhlášení pilotních projektů pro Moravskoslezský kraj. Toto vyhlášení pilotních projektů vycházelo z Metodiky pilotních projektů v rámci I. etapy realizace SIPVZ zveřejněné MŠMT a bylo zpřesněno Organizačními podmínkami Moravskoslezského kraje pro Pilotní projekty v rámci I. etapy realizace SIPVZ. Se svými projekty se v termínu přihlásilo 58 školských subjektů s celkem 63 projekty. Pracovní skupina ustavená orgány kraje k tomuto účelu doporučila k realizaci celkem 47 projektů ze 44 školských organizací v MSK. Všechny doporučené projekty schválily orgány kraje k realizaci. Jednalo se o 21 projektů z 18 základních škol, 25 projektů z 25 gymnázií a středních škol (z toho dvou soukromých) a jeden projekt školy speciální. Poskytnuté finanční dotace na schválené projekty činily celkem 4,8 mil. Kč, z toho 4,6 mil. Kč na využití výukového software ve výuce škol a 188 000 Kč na informační gramotnost veřejnosti.

2.2.4 Účast škol v mezinárodních programech a projektech

V rámci Moravskoslezského kraje se do mezinárodních programů a iniciativ v oblasti vzdělávání, zapojení mladých lidí do praxe a poznávání evropských kultur zapojilo celkem 105 škol. Mezi nejvýznamnější programy využívané školami patří Phare 2000, do něhož se zapojilo 44 škol, dále Socrates s účastí 42 škol a Leonardo s účastí sedmi škol.

Tab. č. 8 Přehled škol zapojených do hlavních mezinárodních programů a iniciativ (zdroj OŠMS)

Název programu	Počet škol					Celkem
	MŠ, ZŠ, SpŠ	SOU, OU, U	SOŠ	G	VOŠ	
Equal	-	3	-	-	-	3
Globe	3	-	-	1	-	4
Leonardo - mobility	-	-	3	-	2	5
Leonardo - pilotní projekty	-	-	2	-	-	2
Phare 2000	-	2	22	12	8	44
Phare CBC	3	1	-	-	-	4
Socrates - Arion	1	-	-	-	-	1
Socrates - Comenius	19	6	10	4	-	39
Socrates - Grundtvig	-	-	1	-	-	1
Socrates - Label	-	-	-	1	-	1
Tandem	-	1	-	-	-	1
Celkem	26	13	38	18	10	105

Equal je iniciativa EU pro oblast mezinárodní spolupráce při prosazování nových prostředků boje se všemi formami diskriminace a s nerovnostmi souvisejícími s trhem práce. Zaměřuje se na integraci mladých lidí, integraci zdravotně postižených, multikulturalitu, podporu adaptability, podporu rovných příležitostí žen a mužů a podporu podnikání.

Mezinárodní program **Globe** slouží k monitorování životního prostředí.

Program **Leonardo da Vinci** je evropský vzdělávací program na podporu kvality a inovací odborného vzdělávání pomocí nadnárodních projektů. Kromě jednodušších projektů výměn (mobilit) žáků, studentů, ale i pedagogů odborných škol umožňuje také realizaci náročnějších tzv. pilotních projektů.

Finanční a technická pomoc zemím střední a východní Evropy v rámci přistoupení k EU se realizuje pomocí programu **Phare**. Program **Phare 2000** nastartoval program Rozvoje lidských zdrojů v regionu NUTS II Moravskoslezsko.

Program **Phare CBC** je zaměřen na podporu příhraniční spolupráce obcí a škol.

Program **SOCRATES** je vzdělávací program Evropské unie, který klade důraz na posílení evropské dimenze ve vzdělávání formou projektové spolupráce škol, mobilit studentů a učitelů a zkvalitňování jazykového vzdělávání ve všech typech škol. Jmenovaný program představuje celý soubor podprogramů, které se cíleně zaměřují na určité oblasti vzdělávací politiky:

Socrates Arion – podprogram zaměřený na studijní pobyty a určený institucím a pracovníkům podílejícím se na utváření vzdělávací politiky a vzdělávacího systému v ČR.

Socrates Comenius 1 Partnerství škol – představuje společnou práci několika škol z různých zemí v oblastech projektů spolupráce škol, jazykových pobytů a projektů rozvoje školy.

Socrates Comenius 2 Vzdělávání pedagogických pracovníků – zahrnuje další projekty vzdělávání pedagogů, individuální mobility a možnost získání zahraničního asistenta při výuce cizích jazyků.

Socrates Grundtvig – podprogram určený k podpoře evropské spolupráce v oblasti vzdělávání dospělých.

Socrates Label Evropská jazyková cena – podprogram podporuje projekty zaměřené na výuku a studium cizích jazyků, jež jsou hodnoceny porotou na národní úrovni. V roce 2002 bylo touto cenou ohodnoceno - jako jedna z šesti škol v České republice - Gymnázium s rozšířenou výukou cizích jazyků v Ostravě-Porubě, Čs. Exilu 491.

Centrum **Tandem** je koordinační centrum česko-německých výměn mládeže. OŠMS plní koordinační a informační funkci pro výměny mládeže MSK.

Samostatný program **Youth** je určený mladým lidem a pracovníkům i organizacím pracujícím s mládeží a zaměřuje se na podporu interkulturního vzdělávání a rozvoj neformální výchovy a vzdělávání.

2.3 Financování školství

2.3.1 Rozpočet kraje v oblasti školství

2.3.1.1 Účelové dotace

Realizací druhé fáze reformy veřejné správy došlo ke značným změnám i v oblasti financování škol. Rok 2003 se stal prvním rokem, kdy prostředky přímých výdajů pro školy, předškolní a školská zařízení zřizované obcemi byly přidělovány prostřednictvím krajů. Z tohoto pohledu je tedy celkový objem účelových prostředků nesrovnatelný s předchozím obdobím. Zatímco ještě v počátku roku 2001 kraj nedisponoval žádnými finančními prostředky určenými na školství a rozpočet MSK byl navyšován postupně tak, jak v souladu se zákonem č. 157/2000 Sb. přecházely školy do působnosti kraje, v roce 2002 již zahrnoval celoroční objem prostředků poskytovaných školám zřízeným krajem na úhradu přímých výdajů na vzdělávání. **V roce 2003 dosáhly výdaje na vzdělávání částky 7 833,1 mil. Kč, což je 2,5 krát více oproti**

předchozímu období. Důvodem tohoto zvýšení je poskytování prostředků přímých výdajů i všem školám, předškolním a školským zařízením v MSK, jejichž zřizovatelem je obec. Prostřednictvím rozpočtů 261 obcí tak byla poskytnuta částka 4 350,8 mil. Kč.

Tab. č. 9 Přehled o objemu poskytnutých finančních prostředků ze státního rozpočtu v členění podle účelových znaků v tis. Kč (zdroj OŠMS)

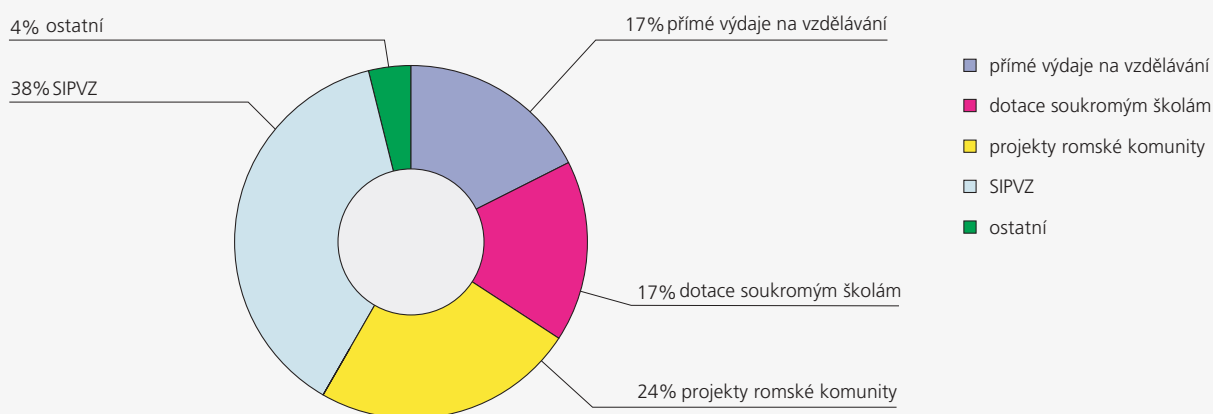
Účelový znak	Druh dotace	Upravený rozpočet	Poskytnuto organizacím
Dotace poskytnuté MŠMT:			
33149	Přímé výdaje na vzdělávání - krajské školy	3 083 146	3 083 146
33150	Přímé výdaje na vzdělávání - obecní školství	4 327 125	4 327 125
33122	Program sociální prevence a prevence kriminality	894	894
33155	Dotace pro soukromé školy	363 836	363 824
33160	Projekty romské komunity	3 263	3 149
33163	Program protidrogové politiky	894	894
33166	Soutěže	2 099	2 099
33244	Podpora odborného vzdělávání	5 200	5 200
33245	Státní informační politika - neinvestice	42 135	42 096
33271	Volnočasové aktivity - neinvestice - místní nestátní neziskové organizace	1 820	1 820
33339	Program podpory vzdělávání národnostních menšin	149	149
33714	Kompenzační pomůcky investičního charakteru	2 526	2 526
	Celkem z MŠMT	7 833 087	7 832 922
Dotace z ostatních ministerstev a institucí:			
13101	Aktivní politika zaměstnanosti	591	591
22094	Investiční dotace na úsporná energetická opatření	376	376
34053	Účelová dotace na rozvoj inf. sítě veřejných knihoven	4	4
	Celkem	7 834 058	7 833 893

Výše uvedené prostředky byly v plné výši převedeny jednotlivým příjemcům v souladu s účelovým určením. Pouze u dotací pro soukromé školy zůstala nečerpaná částka 12 tis. Kč, což je o 366 tis. Kč méně oproti roku 2002. Přestože kraj využil možnosti přerozdělit účelové prostředky na program PI projektu SIPVZ mezi jednotlivými školami, zůstalo na tento účel nepoužito 39 tis. Kč a nečerpaná zůstala i částka 114 tis. Kč z projektu podpora romské komunity.

V rámci vypořádání účelových dotací se státním rozpočtem byly MŠMT vráceny prostředky v celkové výši 3 102 tis. Kč. Nejvyššího podílu na celkových nevyužitých dotacích dosáhly prostředky na státní informační politiku ve vzdělávání částkou 1 171,4 tis. Kč, kdy na projekt PI – informační gramotnost nebyla použita částka 728,2 tis. Kč, na projekt PII – vzdělávací software a informační zdroje částka 289,5 tis. Kč a na realizaci pilotních projektů implementace ICT do výuky nebyla využita částka ve výši 153,7 tis. Kč. Důvodem nedočerpání prostředků na projekt PI je kromě problémů se zajištěním vyhovujících školení podle potřeb škol (např. ZUŠ měly zájem o vzdělávání v dopoledních hodinách) i částečná nasycenost potřeb u škol, které se do projektu zapojily opakovaně. Prostředky na výukový software byly vráceny v případech, kdy školy nenalezly vhodný software zejména pro odborné předměty. Prostředky na projekty podpory romské komunity nebyly použity ve výši 748,4 tis. Kč. Důvodem tak vysokého nečerpání prostředků je úzce vymezená účelovost (jmenovitě pro žáka a druh výdaje) a dále zejména pozdní termín poskytnutí ze strany MŠMT.

Přímé výdaje na vzdělávání byly nečerpané ve výši 540,1 tis. Kč, z toho nečerpané prostředky na platy činily 96,6 tis. Kč, prostředky na ostatní platby za provedenou práci 111,6 tis. Kč a ostatní neinvestiční výdaje, tzv. přímý ONIV, 331,9 tis. Kč. Školy zřízené obcemi nedočerpaly ve větší míře spíše prostředky ONIV (většinou zůstatky z odvodů k platbám), u škol zřízených krajem tvořily podstatnou část vrácených prostředků nedočerpání platy u dvou organizací. Dále byly v rámci vypořádání finančních vztahů vráceny prostředky dotací pro soukromé školy v celkové výši 522,4 tis. Kč, jako rozdíl mezi poskytnutými zálohami a nárokem na dotaci podle skutečného počtu žáků. Zbývající část vrácených dotací je tvořena zejména prostředky programu sociální prevence a prevence kriminality (47,3 tis. Kč), nedočerpáními prostředky na volnočasové aktivity pro NNO (35,6 tis. Kč) a prostředky na program protidrogové politiky (29,7 tis. Kč).

Graf č. 3 Podíl jednotlivých účelových prostředků na objemu vrácených dotací do SR za rok 2003

2.3.1.2 Prostředky z rozpočtu MSK

MSK vyčlenil ve svém rozpočtu na rok 2003 kromě výdajů spojených se zabezpečením neinvestičních a investičních potřeb škol, předškolních a školských zařízení, jichž je zřizovatelem, a objemu prostředků na podporu aktivit v oblasti volného času, sportu a prevence kriminality realizovaných grantovým způsobem, i další účelové prostředky určené na podporu jednotlivých cílů vytyčených v DZ kraje. Podrobné členění těchto výdajů je uvedeno v následující tabulce.

Tab. č. 10 Prostředky poskytnuté z rozpočtu MSK v roce 2003 v tis. Kč (zdroj OŠMS)

Účel	Celkem poskytnuto	v tom			OŠMS
		školy zřízené krajem	školy zřízené obcí	ostatní org.	
Prostředky na běžný provoz PO vč. indiv. posílení	598 676	598 661			15
Oceňování ped. pracovníků – finanční dar	130	120		10	
Účelové dotace celkem:	24 763	24 763			
<i>Spoluúčast na rozvojových programech MŠMT</i>					
- optimalizace vzdělávací nabídky		4 500			
- rozvoj odborného vzdělávání		6 000			
Podpora akcí, vyplývajících z DZ kraje					
- podpora jazyk. vzdělávání ped. pracovníků		5 779			
- podpora soutěží a přehlídek		450			
Podpora sportu, volnočasových aktivit a prevence negativních jevů formou grantů	7 292	1 600	497	5 195	0
Ostatní činnosti odboru	1 908			655	1 253
- oceňování nejlepších pedagogů, studentů a sportovců					480
- podpora individuálních akcí (Zlatá tretra, Olymp. s Orbitem, konference NNO)				655	
- monitorování kvality a zkvalitnění příj. řízení					250
Prostředky na reprodukci majetku celkem	116 751	116 751			
Celkem	749 520	741 895	497	5 860	2 018

Poznámka: Objem prostředků na reprodukci majetku zahrnuje výdaje kapitálové i běžné bez účelových kapitálových výdajů poskytnutých v rámci rozvojových programů (ve výši 2 389 tis. Kč).

2.3.1.3 Členění výdajů z rozpočtu MSK podle typů organizací

Rozdělení výdajů roku 2003 pro školy, předškolní a školská zařízení podle funkčního třídění (typů organizací) a podle poskytovatele prostředků je uvedeno v následující tabulce. Ve sloupci MSK jsou uvedeny výdaje pro školy, předškolní a školská zařízení zřízené krajem. Účelové dotace poskytnuté těmto organizacím formou grantů jsou zde uvedeny pouze v celkovém objemu.

Tab. č. 11 Rozdělení výdajů za rok 2003 podle typů organizací a poskytovatele v tis. Kč (zdroj OŠMS)

Školy, školská zařízení	MSK	Celkem z MŠMT	Ostatní instituce
Základní školy	0	3 154	0
Základní umělecké školy	1 000	255 136	54
Střední odborné školy	150 692	846 338	49
Střední odborná učiliště a učiliště	193 578	890 844	414
Speciální střední odborná učiliště a učiliště	17 343	123 953	0
Gymnázia	76 809	425 504	72
Sportovní školy - gymnázia	4 164	21 962	61
Speciální střední odborné školy	7 984	47 277	0
Vyšší odborné školy	5 778	61 589	0
Speciální základní školy	57 830	273 460	96
Internátní speciální základní školy	17 708	63 545	82
Předškolní zařízení	0	23 706	0
Speciální předškolní zařízení	6 786	38 487	0
Školy v přírodě	17 868	0	0
Využití volného času dětí a mládeže	18 973	86 705	0
Školní družiny a kluby	630	19 616	0
Domovy mládeže středních škol a učilišť	21 591	74 723	0
Ústavy péče pro mládež	67 659	90 490	0
Zařízení výchovného poradenství a prev. péče	5 297	44 152	0
Školní hospodářství, školní statky	16 203	359	83
Ostatní zař. související s výchovou a vzděláváním	9 363	17 954	60
Školní stravování při předškolním a základním vzdělávání	2 673	10 472	0
Školní stravování při středním vzdělávání	40 366	59 816	0
Dotace obcím pro školy, předškolní a školská zařízení	0	4 350 072	0
Celkem	740 295	7 829 314	971
Podpora sportu, volnoč. aktiv., prev. neg. jevů - granty	1 600	0	0
Program prevence a protidrogové politiky	0	1 788	0
Volnočasové aktivity - místní NNO	0	1 820	0
Celkem	741 895	7 832 922	971

Objem finančních prostředků poskytnutých z rozpočtu MSK za rok 2003 školám, předškolním a školským zařízením kraje v rozdělení na výdaje běžné a kapitálové a v členění podle typů organizací je uveden v následující tabulce.

Tab. č. 12 Rozdělení výdajů na organizace zřízené krajem z rozpočtu MSK za rok 2003 v tis. Kč (zdroj OŠMS)

Školy, školská zařízení	Výdaje celkem	z toho	
		běžné	kapitálové
Základní umělecké školy	1 000	540	460
Střední odborné školy	150 692	137 668	13 024
Střední odborná učiliště a učiliště	193 578	181 536	12 042
Speciální střední odborná učiliště a učiliště	17 343	17 092	251
Gymnázia	76 809	72 543	4 266
Sportovní školy – gymnázia	4 164	2 966	1 198
Speciální střední odborné školy	7 984	7 984	0
Vyšší odborné školy	5 778	5 778	0
Speciální základní školy	57 830	41 445	16 385
Internátní speciální základní školy	17 708	16 558	1 150
Speciální předškolní zařízení	6 786	6 319	467
Školy v přírodě	17 868	17 868	0
Využití volného času dětí a mládeže	18 973	18 099	874
Školní družiny a kluby	630	630	0
Domovy mládeže středních škol a učilišť	21 591	21 471	120
Ústavy péče pro mládež	67 659	44 889	22 770
Zařízení výchovného poradenství a prev. péče	5 297	5 297	0
Školní stravování při předškolním a základním vzdělávání	2 673	2 673	0
Školní stravování při středním vzdělávání	40 366	28 286	12 080
Školní hospodářství, školní statky	16 203	14 410	1 793
Ostatní zař. související s výchovou a vzděláv.	9 363	9 213	150
Celkem	740 295	653 265	87 030

2.3.2 Hospodaření příspěvkových organizací zřízených MSK za rok 2003 včetně dosažených výsledků hospodaření

2.3.2.1 Dosažené výsledky hospodaření

Hospodaření příspěvkových organizací za rok 2003 bylo ukončeno **celkovým kladným hospodářským výsledkem ve výši 17,7 mil. Kč**. Tento výsledek je saldem zisků ve výši 18,4 mil. Kč a ztrát ve výši 717 tis. Kč. Vyrovnaného hospodaření dosáhlo 49 organizací, dvě organizace vykázaly ztrátu a zbývající organizace zlepšily hospodářský výsledek.

I v roce 2003 se školy potýkaly s důsledky nevyrovnaného hospodaření v roce 2001 způsobeného zejména nekrýtim prostředků na účetní odpisy. Přestože se zvýšeným úsilím škol v oblasti vlastních příjmů a úsporami v oblasti nákladů podařilo v loňském roce snížit objem nevypořádaných ztrát, stále ještě zůstává k vypořádání částka cca 41 mil. Kč. Zcela vypořádat ztrátu se podařilo 16 organizacím, částečného pokrytí ztráty zlepšeným hospodářským výsledkem dosáhlo 76 organizací, ztráta v nezměněné výši zůstává u 7 organizací a naopak ztrátu nově vykázala jedna organizace a jedna organizace ztrátu prohloubila. Přehled dosažených hospodářských výsledků včetně zůstatků nevypořádaných ztrát je uveden v příloze č.1.

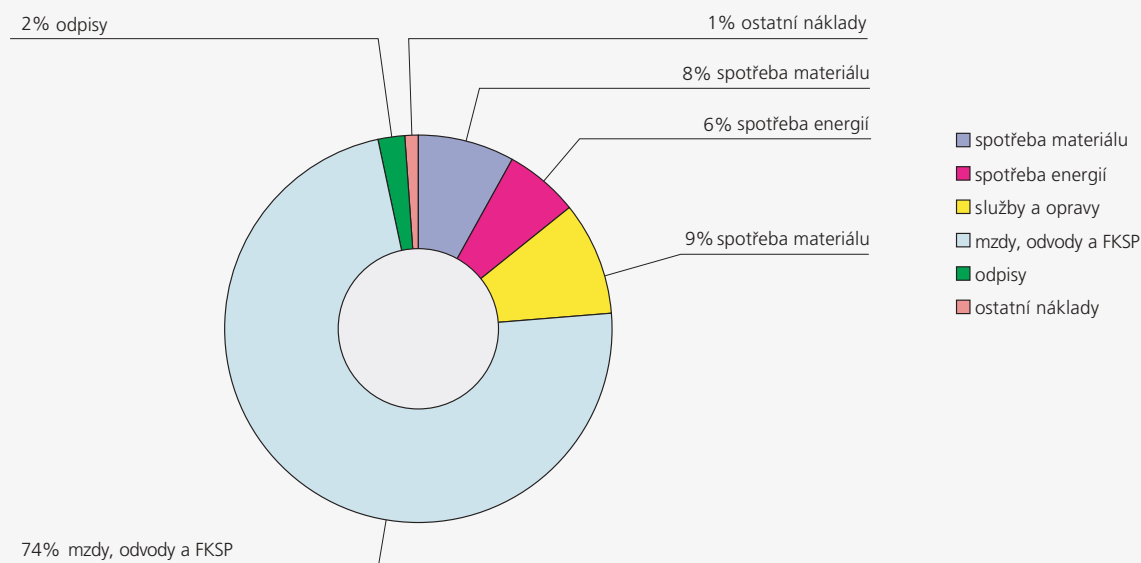
2.3.2.2 Struktura nákladů

Celkové náklady v hlavní činnosti dosáhly objemu 4 287 mil. Kč, což je o 347 mil. Kč více než v předchozím roce. Ve struktuře nákladů ve srovnání s rokem 2003 došlo ke změně. Osobní náklady tvoří již 74 % celkových nákladů, zatímco v roce 2002 to bylo 71 %. Naopak náklady na energie o jedno procento poklesly a dosahují jen 6 % celkových nákladů a náklady na opravy a služby s vykázanými 9 % poklesly o dvě procenta oproti předchozímu roku a nedosahují tak ani podílu vykázanému za rok 2001 (tehdy činily 10 % z celkových nákladů).

Tab. č. 13 Celkové náklady PO za rok 2003 v tis. Kč (zdroj OŠMS)

Školy, školská zařízení	Náklady celkem	Z toho:		
		z MŠMT	od zřizovatele	z ostat. zdrojů
Základní umělecké školy	295 856,70	242 935,06	715,00	52 206,64
Střední odborné školy	894 453,01	698 694,73	143 534,33	52 223,95
Střední odborná učiliště a učiliště	1 131 435,67	821 541,32	182 638,51	127 255,84
Speciální střední odborná učiliště a U	136 515,43	111 391,37	16 455,24	8 668,82
Gymnázia	488 374,72	404 880,12	72 478,38	11 016,22
Sportovní gymnázia	25 843,77	22 122,33	2 876,26	845,18
Speciální střední školy a U	59 091,08	48 071,13	8 659,79	2 360,16
Vyšší odborné školy	40 631,77	31 390,87	3 336,14	5 904,76
Speciální základní školy	287 645,58	240 349,07	41 301,83	5 994,68
Internátní speciální základní školy	87 790,23	64 550,16	17 445,80	5 794,27
Speciální mateřské školy	40 923,19	34 490,60	5 970,45	462,14
Střediska pro volný čas	156 967,49	86 112,07	18 598,77	52 256,65
Domovy mládeže středních škol	113 836,38	71 097,65	19 059,05	23 679,68
Dětské domovy	147 540,02	90 057,57	43 817,42	13 665,03
ŠJ při základním vzdělávání	16 941,63	7 966,56	2 935,77	6 039,30
ŠJ při středním vzdělávání	158 233,34	56 310,89	25 870,75	76 051,70
Ostatní	205 082,46	78 058,83	47 289,40	79 734,23
Celkem	4 287 162,47	3 110 020,33	652 982,89	524 159,25

Graf č. 4 Struktura nákladů příspěvkových organizací v roce 2003

V roce 2003 došlo k meziročnímu nárůstu osobních nákladů (mzdy, odvody a FKSP), a to o částku 323 mil. Kč. Rovněž spotřeba materiálu byla vykázána o 32,9 mil. Kč a ostatní náklady o 4,5 mil. Kč vyšší oproti roku 2002. Náklady na energie dosáhly částky 258,5 mil. Kč a objem nákladů na energie tak meziročně poklesl o 4,5 mil. Kč, což bylo částečně ovlivněno mírným počasím v závěru roku, ale také poměrně stabilními cenami energií. O 7 mil. Kč pak bylo vynaloženo méně na služby a opravy.

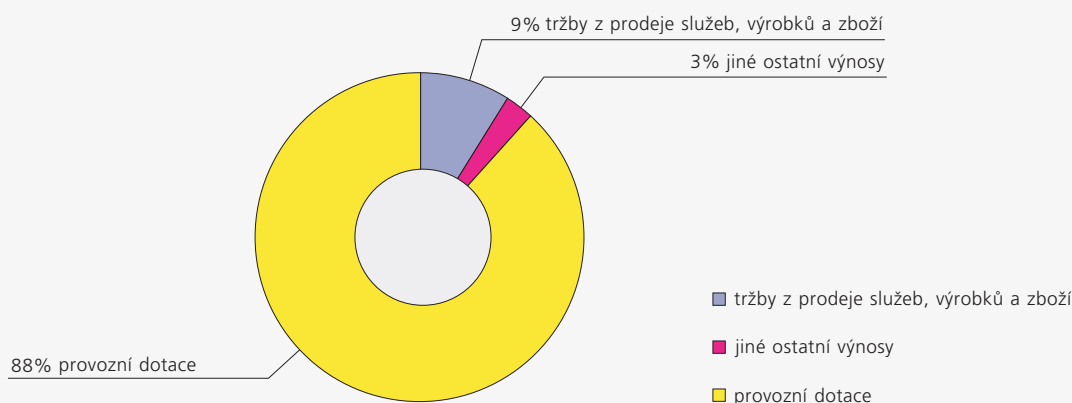
Tab. č. 14 Struktura nákladů škol v tis. Kč (zdroj OŠMS)

Školy, školská zařízení	Celkové náklady	Celkové fixní náklady	% fix. nákladů z celkových nákladů	Z toho:		
				náklady na energie	odpisy majetku	hrazené nájemné
Základní umělecké školy	295 856,70	16 748,16	5,66	10 018,67	4 054,33	2 675,16
Střední odborné školy	894 453,01	73 835,41	8,25	46 532,30	24 145,20	3 157,91
Střední odborná učiliště a učiliště	1 131 435,67	102 004,65	9,02	73 215,65	23 735,58	5 053,42
Speciální střední odborná učiliště	136 515,43	8 552,01	6,26	6 214,19	1 855,41	482,41
Gymnázia	488 374,72	40 088,35	8,21	25 671,55	12 637,85	1 778,95
Sportovní gymnázia	25 843,77	2 218,64	8,58	1 313,71	321,62	583,31
Speciální střední školy a U	59 091,08	6 351,37	10,75	4 946,19	1 320,04	85,14
Vyšší odborné školy	40 631,77	3 751,40	9,23	2 270,61	1 249,08	231,71
Speciální základní školy	287 645,58	22 226,65	7,73	16 314,94	4 028,22	1 883,49
Internátní spec. základní školy	87 790,23	7 458,79	8,50	5 745,73	1 676,35	36,71
Speciální mateřské školy	40 923,19	3 293,87	8,05	2 472,88	641,80	179,19
Střediska pro volný čas	156 967,49	20 599,00	13,12	13 673,29	3 364,11	3 561,60
Domovy mládeže středních škol	113 836,38	21 829,21	19,18	18 744,02	2 173,79	911,40
Dětské domovy	147 540,02	11 863,03	8,04	9 485,05	2 229,28	148,70
ŠJ při základním vzdělávání	16 941,63	1 458,06	8,61	1 302,00	132,98	23,08
ŠJ při středním vzdělávání	158 233,34	15 996,74	10,11	12 125,88	3 752,72	118,14
Ostatní	205 082,46	14 486,17	7,06	8 525,26	2 633,17	3 327,74
Celkem	4 287 162,47	372 761,51	8,69	258 571,92	89 951,53	24 238,06

2.3.2.3 Struktura výnosů

Celkové výnosy škol za rok 2003 v hlavní činnosti dosáhly výše 4 293 mil. Kč, což je o 344 mil. Kč více než v roce 2002. Důvodem zvýšení celkových výnosů byl nárůst provozní dotace o 362 mil. Kč oproti předchozímu roku. Celkový meziroční nárůst výnosů byl negativně ovlivněn snížením vlastních výnosů příspěvkových organizací o 8 mil. Kč a poklesem ostatních výnosů o 10 mil. Kč.

Graf č. 5 Struktura výnosů příspěvkových organizací v roce 2003

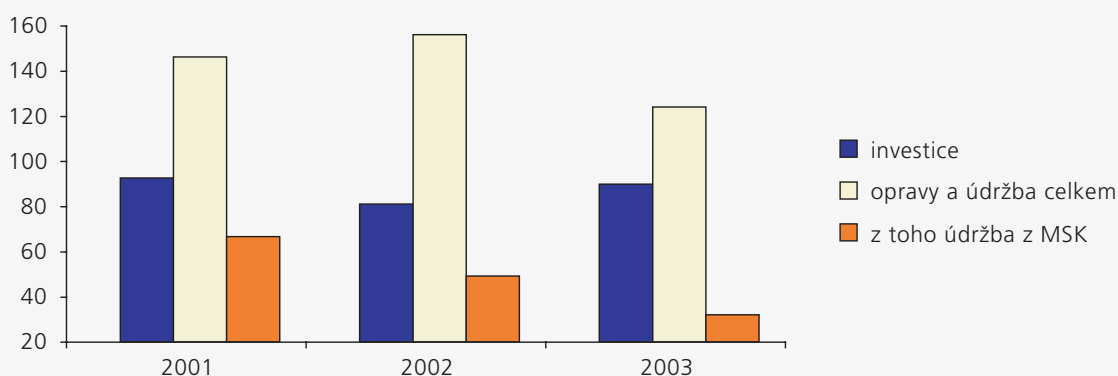
Do svého hospodaření zapojily PO finanční prostředky svých peněžních fondů ve výši 38,4 mil. Kč, prostředky ze zahraničí ve výši 15,3 mil. Kč a příspěvky poskytnuté z rozpočtů obcí a měst v celkové výši 10,7 mil. Kč.

2.3.2.4 Financování reprodukce a oprav dlouhodobého majetku

Reprodukce dlouhodobého majetku, svěřeného do správy školám a školským zařízením, již nebyla na rozdíl od předchozích let v roce 2003 financována formou dotací ze státního rozpočtu. Výjimkou jsou dotace ze státního rozpočtu na zpracování energetických auditů v celkové výši 376 tis. Kč, které byly poskytnuty celkem 9 školám v rámci „Státního programu na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie pro rok 2003“ v souvislosti s požadavky zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření s energií. Výše uvedené dotace pokryly cca 30 % celkových nákladů na zpracování energetických auditů dotčených škol. Dále byla školám poskytnuta účelová investiční dotace ze státního rozpočtu na kompenzační učební pomůcky ve výši 2 526 tis. Kč.

Na pořízení dlouhodobého majetku, případně zhodnocení svěřených nemovitostí, byla školám v rámci programů vyrovnávání disparit a podpora odborného vzdělávání poskytnuta částka ve výši 2 389 tis. Kč. Veškeré ostatní akce reprodukce investičního majetku, pokud nebyly financovány z prostředků investičních fondů příslušných příspěvkových organizací, byly financovány pouze z rozpočtu Moravskoslezského kraje. **V roce 2003 bylo vynaloženo v této oblasti prostřednictvím účelových investičních dotací 89,9 mil. Kč, což je o cca 8,9 mil. Kč více než v roce 2002. Přes mírné zvýšení dotací je objem finančních prostředků vložených do reprodukce majetku dlouhodobě nedostatečný,** a to nejen vzhledem k neuspokojivému stavebně technickému stavu školských objektů, ale i s ohledem na trvalou potřebu realizace stavebních úprav vyplývajících z dopadů některých zákonů (především zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření s energií a zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školách a školských zařízeních a o preventivní výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů). **Na opravy pak bylo z rozpočtu MSK poskytnuto 32,1 mil. Kč, což je o cca 35 % méně oproti předchozímu roku. Celkové náklady na opravy movitého a nemovitého majetku svěřeného školám dosáhly částky 124 mil. Kč, což je rovněž méně než v roce 2002 (o 32 mil. Kč).**

Graf č. 6 Srovnání objemu prostředků na reprodukci majetku v mil. Kč

Do projektu financování reprodukce investičního majetku bylo v roce 2003 vybráno 71 škol a školských zařízení a bylo realizováno 91 akcí, jejichž jmenovitý seznam je uveden v **příloze č. 2**.

Tab. č. 15 Přehled o prostředcích na reprodukci majetku poskytnutých školám v roce 2003 v tis. Kč (zdroj OŠMS)

Školy, školská zařízení	Z prostředků MSK	
	investice	neinvestice
Základní umělecké školy	460	500
Střední odborné školy	11 998	10 404
Střední odborná učiliště a učiliště	11 573	3 001
Speciální střední odborná učiliště a učiliště	0	120
Gymnázia	3 924	2 652
Sportovní školy - gymnázia	1 198	0
Speciální základní školy	16 384	3 992
Internátní speciální ZŠ	1 000	200
Speciální předškolní zařízení	467	0
Využití volného času dětí a mládeže	874	3 791
Domovy mládeže středních škol a učilišť	120	75
Ústavy péče pro mládež	22 770	5 650
Školní stravování při středním vzdělávání	12 080	1 725
Školní hospodářství	1 793	0
Celkem	84 641	32 110

2.3.2.5 Jednotkové náklady dle typů škol

Obdobně jako v loňském roce byly pro stanovení jednotkových nákladů použity údaje z výkazů výnosů a nákladů za rok 2003 a počty žáků denního studia ze zahajovacích výkazů pro školní rok 2002/03. Výsledné údaje mohou být ovlivněny i způsobem rozdělení nákladů mezi jednotlivé součásti školy zejména v případech, kdy nelze přesně stanovit náklady na každou součást (např. náklady na energie a některé služby).

Tab. č. 16 Jednotkové náklady na žáka za rok 2003 v tis. Kč (zdroj OŠMS)

Typ školské organizace	Náklady na žáka celkem	Z toho:		
		hrazeno z MŠMT	hrazeno zřizovatelem	z ostatních zdrojů
Základní umělecké školy	13,60	11,17	0,03	2,40
Střední odborné školy	43,44	33,93	6,97	2,54
Střední odborná učiliště a učiliště	56,03	40,69	9,05	6,30
Speciální střední odborná učiliště	59,51	48,56	7,17	3,78
Gymnázia	34,28	28,42	5,09	0,77
Sportovní gymnázia	48,49	41,51	5,40	1,59
Speciální střední odborné školy	83,11	67,61	12,18	3,32
Vyšší odborné školy	39,22	30,30	3,22	5,70
Speciální mateřské školy	63,74	53,72	9,30	0,72
Speciální základní školy	67,89	56,73	9,75	1,41
Internátní speciální základní školy	184,82	135,90	36,73	12,20
Střediska pro volný čas dětí a mládeže	5,58	3,06	0,66	1,86
Domovy mládeže středních škol	33,43	20,88	5,60	6,95
Dětské domovy	226,64	138,34	67,31	20,99
ŠJ při základním vzdělávání	5,42	2,55	0,94	1,93
ŠJ při středním vzdělávání	11,68	4,16	1,91	5,61

Údaje o nákladech na žáka speciálních škol, internátních speciálních škol a dětských domovů jsou ovlivněny změnami, ke kterým došlo v průběhu roku 2003 (např. změna internátních speciálních škol v dětské domovy) a které se odrazily i ve způsobu vykazování celkových nákladů dotčených organizací.

2.3.3 Výdaje na soukromé školy, předškolní a školská zařízení v roce 2003

Na území MSK vykonávalo svou činnost 73 soukromých škol. V průběhu roku ukončila činnost jedna mateřská škola, ale zároveň zahájilo činnost nové gymnázium zaměřené na výuku živých jazyků.

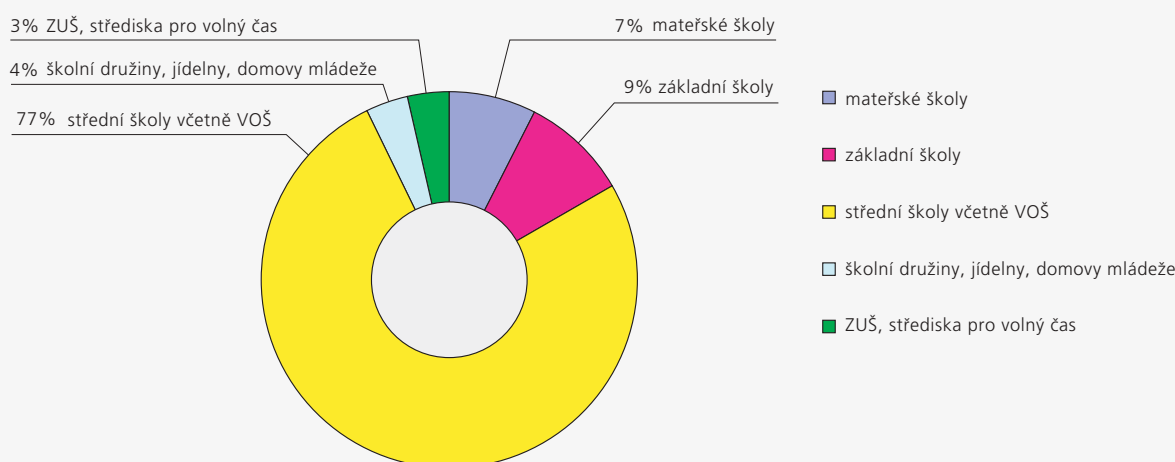
V roce 2003 byla soukromým školám, předškolním a školským zařízením v MSK poskytnuta účelová dotace na základě zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, v celkové výši 363,8 mil. Kč. Součástí této částky byla mimořádná účelová dotace na pokrytí částečných výdajů spojených se získáním řídičských oprávnění ve vybraných studijních a učebních oborech a dále účelová dotace na pokrytí nákladů spojených s rozšířením učebního plánu základního vzdělávání. Objem poskytnutých dotací soukromým školám se meziročně zvýšil o 51,9 mil. Kč tj. 16,6 %. Tento nárůst byl způsoben zejména zvýšením normativů oproti předchozímu roku. Normativy neinvestičních výdajů pro rok 2003 byly stanoveny tak, aby zohlednily růst tarifních platů v příspěvkové sféře a dále byl do výše normativů od září promítnut i vliv změny minimální mzdy.

V rámci zúčtování poskytnuté dotace podle skutečnosti kalendářního roku na základě vyhlášky MF č. 531/2002 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, byla školami vrácena částka dotace ve výši 0,5 mil. Kč. Jedná se o přeplatky dotací zejména na základě snížení počtu žáků v průběhu posledního čtvrtletí roku 2003.

Tab. č. 17 Objem dotací poskytnutých soukromým školám v roce 2003 v tis. Kč (zdroj OŠMS)

Typ školské organizace	Poskytnuto z prostředků SR v roce 2003	Vráceno do SR v rámci zúčtování roku 2003	Použito
Mateřské školy	23 706	98	23 608
Speciální mateřské školy	3 310	1	3 309
Základní školy	3 117	0	3 117
Speciální základní školy	30 538	16	30 522
Gymnázia	20 292	8	20 284
Střední odborné školy	146 791	116	146 675
Střední odborné učiliště a učiliště	68 099	150	67 949
Speciální střední odborné učiliště	12 941	17	12 924
Školní jídelny při MŠ a ZŠ	2 164	2	2 162
Školní jídelny při střed.vzdělávání	3 734	61	3 673
Školní družiny a kluby	3 250	2	3 248
Domovy mládeže středních škol	3 950	4	3 946
Vyšší odborné školy	29 257	8	29 249
Základní umělecké školy	12 143	28	12 143
Střediska pro volný čas	532	0	532
Celkem	363 824	511	363 313

Graf č. 7 Objem dotací soukromým školám podle typů škol

Soukromým školám byla dále na realizaci projektu „Podpora romských žáků středních škol“ poskytnuta účelová dotace ve výši 487,9 tis. Kč. Z této částky bylo školami čerpáno pouze 312,6 tis. Kč, což představuje vzhledem k výši poskytnuté dotace cca 64 %. Nevyčerpaná částka 175,3 tis. Kč byla vrácena v rámci zúčtování se státním rozpočtem. V roce 2003

obdržely soukromé školy finanční prostředky v rámci projektu SIPVZ, a to na realizaci projektu PI – Informační gramotnost, projektu PII – Vzdělávací software a informační zdroje a dvě školy uspěly se svými pilotními projekty implementace ICT do výuky. Celkem bylo na SIPVZ poskytnuto 1 905,1 tis. Kč a z této částky bylo použito 1 722,6 tis. Kč.

Usnesením Rady MSK č. 29/1930 ze dne 17. 4. 2003 byla dořešena otázka úhrady věcných nákladů za stravování a ubytování žáků soukromých škol ve školních jídelnách a domovech mládeže zřízených MSK. Počínaje školním rokem 2003/04 bude od těchto plateb upuštěno a žákům soukromých škol bude stravování a ubytování v zařízeních kraje poskytováno za stejných podmínek jako žákům škol zřizovaných MSK.

2.3.4 Počet zaměstnanců a úroveň odměňování v roce 2003 v předškolních zařízeních, školách a školských zařízeních zřizovaných obcemi i krajem

2.3.4.1 Počet a struktura zaměstnanců

V roce 2003 bylo v předškolních zařízeních, školách a školských zařízeních zřizovaných Moravskoslezským krajem a obcemi zaměstnáno 28 133 přepočtených zaměstnanců, jejichž platy byly hrazeny ze státního rozpočtu. Z tohoto počtu tvořili většinu pedagogičtí zaměstnanci, a to 67,5 %. V meziročním srovnání zůstává tento podíl takřka neměnný.

Většinu těchto zaměstnanců tvoří zaměstnanci škol zřizovaných obcemi, i když v důsledku trvalého poklesu počtu zaměstnanců obecního školství dochází postupně ke zvyšování podílu zaměstnanců školství krajského:

Tab. č. 18 Počet zaměstnanců škol zřizovaných krajem a obcemi (zdroj OŠMS)

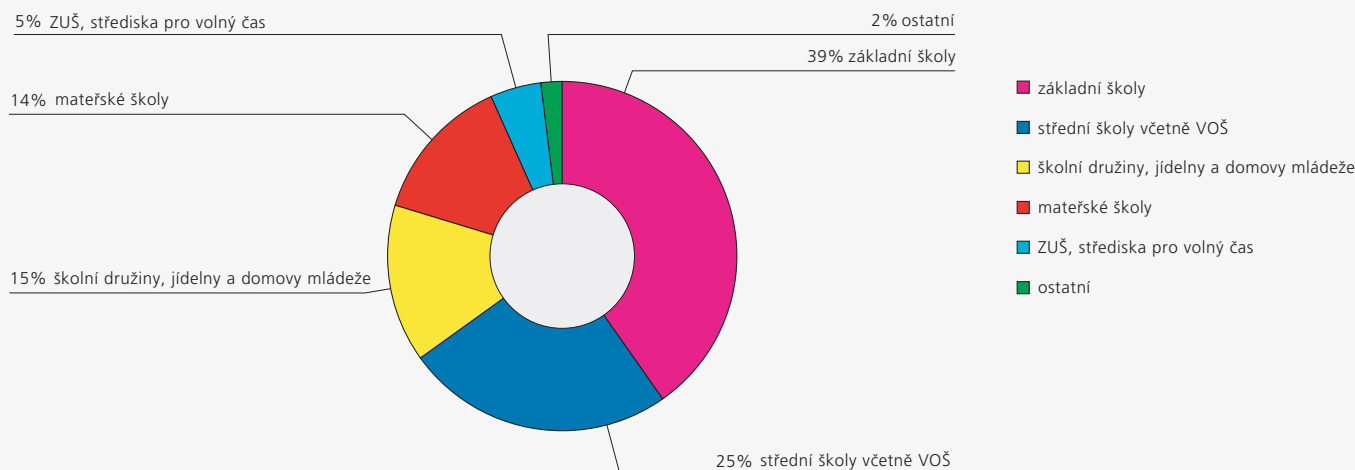
Zřizovatel	Počet zaměstnanců v roce 2002	%	Počet zaměstnanců v roce 2003	%
Obec	17680	62,4	17425	61,9
Kraj	10651	37,6	10708	38,1
Celkem	28331	100	28133	100

Struktura a počet zaměstnanců škol zřizovaných krajem i obcemi jsou uvedeny v následující tabulce a grafu:

Tab. č. 19 Počet přepočtených zaměstnanců v roce 2003 bez rozdílu zřizovatele (zdroj OŠMS)

Škola, školské zařízení	Počty zaměst. celkem r. 2002	Počty zaměstnanců v roce 2003				Absolutní rozdíl 2003/2002	Index 2003/2002
		celkem	z toho				
			Pedagog. pracovníků	z nich učitelů	ostatních zaměst.		
Základní školy	10344	10230	7876	7872	2354	-114	0,99
Základní umělecké školy	972	976	834	834	142	4	1,00
Střední odborné školy	2119	2162	1652	1652	510	43	1,02
Střední odborná učiliště a učiliště	2810	2805	2036	1068	769	-5	1,00
Speciální SOŠ, SOU, OU, PrŠ	543	546	422	319	124	3	1,01
Gymnázia	1344	1370	1101	1083	269	26	1,04
Vyšší odborné školy	93	95	70	70	25	2	1,02
Speciální základní školy	985	964	747	720	217	-21	0,98
Internátní spec. základní školy	149	139	51	0	88	-10	0,93
Mateřské školy	3645	3643	2681	2680	962	-2	1,00
Speciální mateřské školy	170	171	134	134	37	1	1,01
Plavecké školy	36	19	0	0	19	-17	0,53
Střediska pro volný čas	325	328	182	0	146	3	1,01
Školní družiny a kluby	893	857	852	0	5	-36	0,96
Domovy mládeže středních škol	500	502	193	0	309	2	1,00
Dětské domovy	354	378	149	0	229	24	1,07
PPP a SPC	148	150	19	16	131	2	1,01
Školní jídelny při MŠ, ZŠ	2722	2645	0	0	2645	-77	0,97
Školní jídelny středních škol	150	144	0	0	144	-6	0,96
Školní hospodářství	4	2	0	0	2	-2	0,5
Střediska služeb školám	25	7	0	0	7	-18	0,29
Celkem	28331	28133	18999	16448	9134	-198	0,99

Graf č. 8 Struktura zaměstnanců podle typů škol

Kromě toho bylo ve školství zaměstnáno 294 zaměstnanců, jejichž platy jsou určovány zákonem č. 1/1992 Sb., např. zaměstnanci jazykových škol, středisek služeb školám, školních hospodářství a středisek praktického vyučování. Dále bylo v oblasti školství zaměstnáno 82 zaměstnanců škol v přírodě, jejichž platy hradil Moravskoslezský kraj ze svých prostředků, a navíc ze zdrojů doplňkové či jiné činnosti pracovalo 526 zaměstnanců. Lze tedy říci, že v roce 2003 pracovalo ve školství Moravskoslezského kraje celkem 29 035 přepočtených zaměstnanců.

V roce 2003 došlo k celkovému poklesu o 198 zaměstnanců (oproti 311 v roce 2002), z čehož

- v obecním školství došlo k poklesu o 255 přepočtených zaměstnanců a
- v krajském školství naopak došlo k nárůstu o 57 zaměstnanců.

Příčiny tohoto vývoje lze spatřovat v následujících okolnostech:

- Demografický pokles se zatím projevuje plně a nejvíce v ročnících plnicích povinnou školní docházkou, čemuž odpovídá i pokles pedagogů potřebných pro výuku v základních školách a jejich součástech (školní družiny, školní stravování). Rozšíření počtu vyučovacích hodin v 8. a 9. třídách základních škol od 1. září 2003 pokles počtu pedagogů mírně utlumil.
- Nárůst počtu zaměstnanců v krajském školství vznikl kombinací mnoha faktorů:
 - metodickým vlivem – převodem zaměstnanců středisek praktického vyučování ke školám a středním odborným učilištím (dříve byli odměňováni dle zákona č. 1/1992 Sb., a tudíž se nevykazovali),
 - zřízením Waldorfské školy,
 - realizací ustanovení zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy dochází k postupnému zvyšování počtu vychovatelů v rodinných buňkách dětských domovů,
 - realizací jedné z priorit rozpisu rozpočtu roku 2003 – zvýšením počtu vyučovaných hodin na gymnáziích.
- Naopak došlo i k poklesu počtu zaměstnanců:
 - v důsledku zrušení plaveckých škol a sloučení středisek služeb školám a změnou jejich systému odměňování,
 - ve speciálním základním školství v důsledku poklesu počtu žáků obdobně jako v obecním školství.

Zatímco počet žáků na jednoho pedagoga jako ukazatel tzv. produktivity práce ve školství mezi lety 2001 a 2002 téměř nedoznal změny, v následujícím meziročním srovnání již vlivem snižujícího se počtu dětí a ekonomického tlaku dochází k jistému posunu:

Tab. č. 20 Počet žáků na jednoho pedagoga v meziročním vývoji (zdroj OŠMS)

Škola, školské zařízení	Počet žáků na učitele u škol zřizovaných obcí		Počet žáků na učitele u škol zřizovaných krajem	
	r. 2002	r. 2003	r. 2002	r. 2003
Základní školy	16,27	15,94	x	x
Základní umělecké školy	28,46	25,96	28,99	28,37
Střední odborné školy	x	x	12,13	12,11
Střední odborná učiliště a učiliště	x	x	10,95	10,61
Gymnázia	11,75	11,82	13,91	13,96
Speciální SOŠ, SOU, OU, PrŠ	x	x	9,35	9,38
Vyšší odborné školy	x	x	14,66	16,24
Speciální základní školy	7,01	4,02	6,15	6,36
Mateřské školy	11,73	12,26	x	x

U škol, které zřizuje kraj i obec, je vyšší počet žáků na jednoho pedagoga krajských škol ovlivněn i velikostí souboru, z něhož je průměr vypočítáván, neboť počty těchto škol zřizovaných obcemi jsou minimální.

Největšího zlepšení bylo dosaženo u vyšších odborných škol, kde nárůst počtu studentů byl plně saturován stávajícím počtem pedagogických zaměstnanců bez nutnosti jejich zvýšení. **Výrazně negativní vývoj tohoto ekonomického ukazatele právě u základních škol může způsobit do budoucna jisté finanční problémy v odměňování.**

2.3.4.2 Dosažený průměrný plat zaměstnanců odměňovaných ze státního rozpočtu za rok 2003

Průměrný měsíční plat zaměstnanců ve školství v celém Moravskoslezském kraji dosáhl za rok 2003 hodnoty 15 535 Kč a jeho vývoj je v uplynulých letech stabilně kolem 11 % nárůstu:

Tab. č. 21 Vývoj průměrného platu v letech v Kč (zdroj OŠMS)

Vývoj platů ve školství MSK	rok 2000	rok 2001	rok 2002	rok 2003
Průměrný plat	11 451	12 719	13 940	15 535
Index meziročního nárůstu	x	1,11	1,10	1,11

Dynamika vývoje průměrného platu byla u obou kategorií zaměstnanců shodná, k většímu absolutnímu nárůstu však došlo u pedagogických zaměstnanců (o 1 861 Kč).

Tab. č. 22 Vývoj průměrného platu dle kategorií zaměstnanců v Kč (zdroj OŠMS)

Vývoj platů podle kategorií zaměstnanců	r. 2002	r. 2003	Index
Pedagog	16 221	18 082	1,11
Ostatní	9 179	10 233	1,11
Celkem	13 940	15 535	1,11

Tyto dosažené hodnoty průměrného platu byly v roce 2003 ovlivněny vzrůstem platů vedoucích zaměstnanců o 805 Kč u pedagogických zaměstnanců a u ostatních zaměstnanců o 655 Kč.

Nárůstu průměrného měsíčního platu o 1 595 Kč bylo dosaženo především zvýšením jeho měsíční nárokové složky dle NV č. 583/2002 Sb., a to v průměru o 1 335 Kč a nenárokové složky o 260 Kč. Mírně odlišný vývoj v těchto složkách platu mezi školami zřizovanými krajem a obcemi je zejména obrazem způsobu zvýšení tarifních platů daným nařízením vlády, který byl odlišný v různých platových třídách.

Tab. č. 23 Vývoj složek průměrného platu oproti roku 2002 v Kč (zdroj OŠMS)

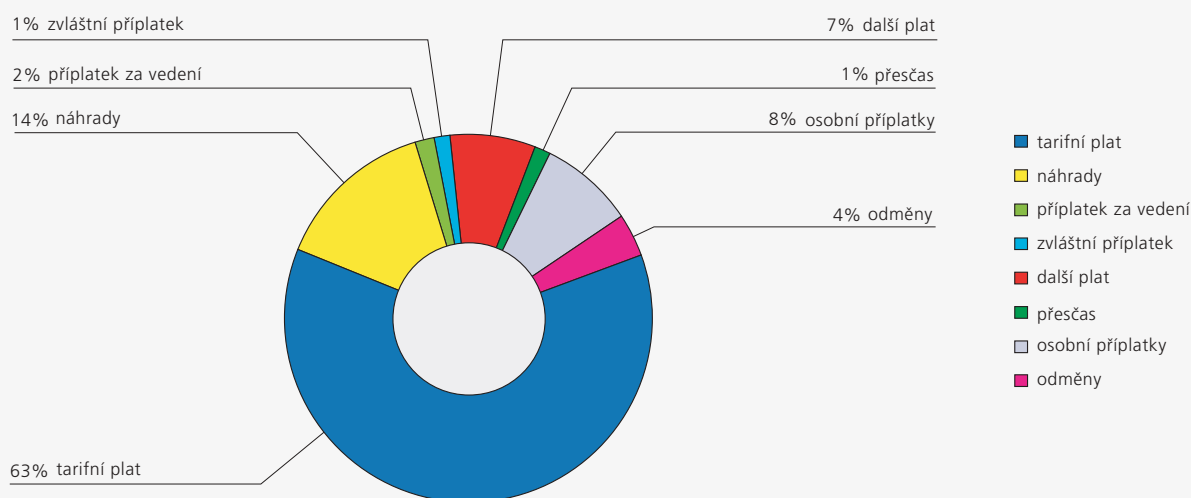
Zřizovatel	Zvýšení průměrného platu o	Zvýšení nárokové složky o	Zvýšení nenárokové složky o
Obce	1 561	1 269	292
Kraj	1 629	1 425	204
Celkem	1 595	1 335	260

O dosažené absolutní výši průměrných platů podle jednotlivých kategorií zaměstnanců a typů škol vypovídá následující tabulka:

Tab. č. 24 Dosažená úroveň průměrných platů v roce 2003 (zdroj OŠMS)

Škola, školské zařízení	Průměrný plat zaměstnance	Průměrný plat pedagoga	Průměrný plat učitele	Průměrný plat ostatního zaměstnance	Index celkem 2003/2002
Základní školy	16 413	18 397	18 400	9 775	1,12
Základní umělecké školy	16 893	17 817	17 817	11 467	1,12
Střední odborné školy	18 859	21 023	21 023	11 844	1,11
Střední odborná učiliště a učiliště	16 946	18 849	20 726	11 908	1,11
Speciální SOŠ, SOU, OU, PrŠ	17 193	18 990	19 492	11 094	1,12
Gymnázia	18 686	20 684	20 687	10 565	1,11
Sportovní gymnázium	18 136	19 958	20 241	9 526	1,11
Vyšší odborné školy	18 454	21 517	21 517	9 779	1,06
Speciální základní školy	17 025	18 961	19 176	10 359	1,08
Internátní spec. základní školy	12 489	16 068	0	10 361	1,08
Mateřské školy	13 285	14 936	14 932	8 685	1,13
Speciální mateřské školy	14 633	15 817	15 817	10 274	1,10
Internátní spec. mateřské školy	11 855	14 332	0	10 280	1,15
Plavecké školy	13 440	0	0	13 440	1,13
Střediska pro volný čas	14 198	17 113	0	10 571	1,13
Školní družiny a kluby	13 970	13 997	0	9 418	1,12
Domovy mládeže středních škol	12 343	16 005	0	10 055	1,10
Dětské domovy	14 218	18 728	0	11 291	1,09
Pedagogicko-psychologické poradny	16 063	0	0	16 063	1,08
Speciální pedagogická centra	18 165	21 182	20 758	14 568	1,15
Školní jídelny středních škol	10 153	0	0	10 153	1,08
Školní jídelny při MŠ, ZŠ	9 856	0	0	9 856	1,11
Střediska služeb školám	16 459	0	0	16 459	1,11

Graf č. 9 Složky platu v roce 2003

2.3.4.3 Dosažená úroveň nenárokové složky platu

I v nenárokových složkách platu došlo k pozitivnímu vývoji, nicméně ve struktuře jejich používání se projevuje příklon ke zvyšování objemu vyplácených odměn na úkor poskytování osobních příplatků. Zatímco v roce 2002 z celkových nenárokových složek bylo vyplaceno 26 % v odměnách, v roce 2003 to již bylo 31,8 %. Tato tendence se více projevuje v obecním školství.

Tab. č. 25 Dosažená průměrná měsíční výše nenárokových složek platů v Kč (zdroj OŠMS)

Zřizovatel	Průměrná výše osobního příplatku	Průměrná výše odměn	Průměrná nenároková složka celkem	Index 2003/2002
Obec	1 126	649	1 774	1,20
Kraj	1 583	536	2 119	1,11
Celkem	1 300	606	1 906	1,16

Tab. č. 26 Porovnání vývoje výše měsíční nenárokové složky platu dle typů škol v KČ (zdroj OŠMS)

Škola, školské zařízení	Nenároková složka platu pedagogové			Nenároková složka platu ostatní zaměstnanci		
	r. 2002	r. 2003	index 03/02	r. 2002	r. 2003	index 03/02
Základní školy	1 902	2 221	1,17	1 112	1 391	1,25
Základní umělecké školy	1 656	1 928	1,16	1 587	1 974	1,24
Střední odborné školy	2 493	2 752	1,10	1 817	2 045	1,13
Střední odborná učiliště a učiliště	1 977	2 165	1,10	1 639	1 887	1,15
Gymnázia	2 302	2 634	1,14	1 486	1 693	1,14
Sportovní gymnázia	2 210	2 491	1,13	1 249	1 350	1,08
Vyšší odborné školy	2 634	2 840	1,08	1 425	1 514	1,06
Speciální základní školy	2 112	2 145	1,02	1 380	1 508	1,09
Mateřské školy	1 293	1 608	1,24	822	1 108	1,35
Speciální mateřské školy	1 576	1 764	1,12	1 463	1 639	1,12
Střediska pro volný čas	1 739	2 195	1,26	1 184	1 491	1,26
Školní družiny a kluby	1 145	1 432	1,25	1 178	970	0,82
Domovy mládeže středních škol	1 473	1 640	1,11	1 112	1 281	1,15
Dětské domovy	1 697	1 874	1,10	1 394	1 319	0,95
Školní jídelny při MŠ, ZŠ	x	x	x	1 077	1 282	1,19
Školní jídelny středních škol	x	x	x	1 407	1 464	1,04

2.3.4.4 Dosažená průměrná mzda zaměstnanců odměňovaných z jiných zdrojů za rok 2003

Rozdíly v dosažené průměrné mzdě jsou dány především strukturou zaměstnanců těchto organizací.

Tab. č. 27 Průměrná mzda zaměstnanců odměňovaných z jiných zdrojů v KČ (zdroj OŠMS)

Druh zařízení	Počet zaměstnanců	Průměrná mzda v roce 2003
Střediska praktického vyučování	25,4	16 688
Státní jazykové školy	40	19 387
Školy v přírodě	81,9	12 479
Školní hospodářství	154,1	11 730
Střediska služeb školám	74,6	16 795

2.3.4.5 Plnění závazných ukazatelů

Závazné ukazatele stanovené MŠMT ve mzdové oblasti byly ze strany Moravskoslezského kraje dodrženy:

Tab. č. 28 Plnění závazných ukazatelů v tis. Kč (zdroj OŠMS)

Závazný ukazatel	Limit	Skutečnost	%
Prostředky na platy	5 244 753	5 244 656	100
Ostatní prostředky za poskytnutou práci	44 944	44 940	100
Limit počtu zaměstnanců	29 184,60	28 133,10	96,4

Stav a vývoj výchovně vzdělávací soustavy

3

Výroční zpráva o stavu koncepce
a rozvoje sítě a o stavu a rozvoji výchovně
vzdělávací soustavy v Moravskoslezském
kraji za školní rok 2002/2003

3 Stav a vývoj výchovně vzdělávací soustavy

3.1 Základní školství

3.1.1 Počet škol a žáků

Základní vzdělávání zajišťují především školy základní, dále nižší ročníky víceletých gymnázií, konzervatoře s tanečními obory a školy pro mládež vyžadující zvláštní péči. Tyto speciální školy pečují o žáky s různým typem postižení, kterým jsou vytvářeny vhodnější podmínky k jejich výchově a vzdělávání. V úrovni základního vzdělávání jsou to speciální základní školy pro žáky se smyslovým a tělesným postižením, zvláštní školy pro žáky s mentálním postižením a pomocné školy pro žáky s vysokým stupněm mentálního postižení. Každoročně se zvyšuje i počet žáků s mentálním postižením, kteří jsou na základě experimentu vřazeni do základní školy. Výuka těchto žáků probíhá podle osnov zvláštní školy. Ve všech uvedených institucích plní žáci povinnou školní docházku.

Vzdělávání probíhá rovněž v přípravném stupni pomocné školy, kam jsou vřazeni žáci ve věku plnění povinné školní docházky. V tomto zařízení však povinná školní docházka není plněna. Přípravný stupeň pomocné školy slouží pro žáky s těžkým mentálním postižením před jejich zařazením do pomocné školy (v tabulce proto nejsou uvedeni).

Základní vzdělávání se uskutečňuje rovněž ve speciálních školách při zdravotnických zařízeních a ve školách při zařízeních ústavní a ochranné výchovy (viz kap. 3.3.1).

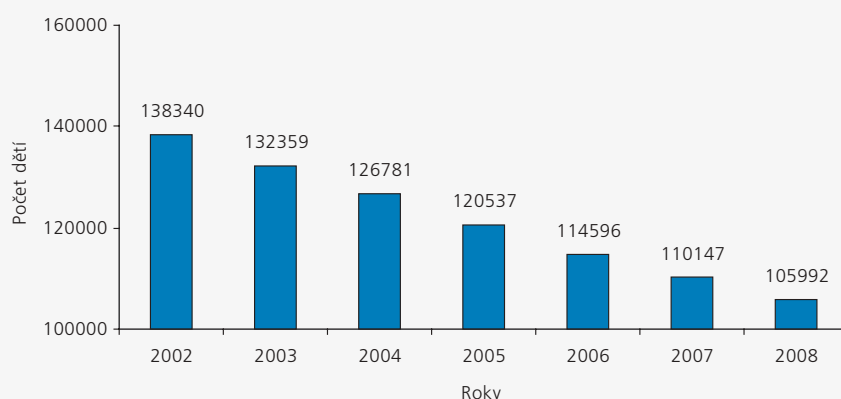
Tab. č. 29 Základní vzdělávání (zdroj ÚIV)

Školy	Počet							
	součástí		tříd		žáků		žáci/třída	
	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
Základní školy	467	458	6130	5988	136045	131200	22,19	21,91
Víceletá gymnázia a konzervatoře	34	35	148	140	4405	4284	29,76	30,6
Speciální základní školy	22	22	130	131	1081	1069	8,32	8,16
Zvláštní školy	48	48	407	381	3635	3436	8,93	9,02
Pomocné školy	29	29	80	88	495	532	6,19	6,05
Základní školy při vých. ústavech	2	2	5	5	38	34	7,6	6,8
Zvláštní školy při vých. ústavech	3	3	10	10	72	76	7,2	7,6
Pomocné školy při vých. ústavech	1	1	2	2	8	8	4	4
Celkem	615	598	6912	6745	145779	140639	x	x

Tab. č. 30 Demografický vývoj šesti až čtrnáctiletých v okresech MSK (zdroj ČSÚ)

Okres	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Bruntál	12075	11648	11209	10608	9999	9596	9236
Frydek-Místek	23040	22059	21037	20044	19151	18291	17476
Karviná	30859	29412	28122	26690	25314	24116	23043
Nový Jičín	17815	17099	16448	15648	14848	14274	13729
Opava	19087	18231	17493	16713	15865	15305	14801
Ostrava	35464	33910	32472	30834	29419	28565	27707
Kraj celkem	138340	132359	126781	120537	114596	110147	105992

Graf č. 10 Demografický vývoj 6 – 14 letých v okresech MSK

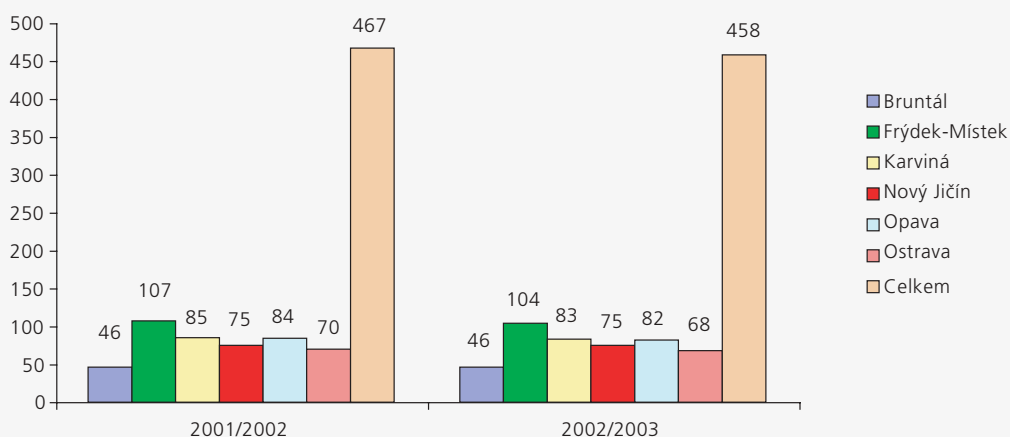
Ze statistických údajů uvedených v tabulce č. 30 a znázorněných v grafu č. 10 se potvrzuje předpoklad demografického vývoje v poklesu počtu dětí ve věku 6 až 14 let v okresech Moravskoslezského kraje. Vzhledem k vývoji porodnosti v našem regionu se dá očekávat naplnění předpokládaného demografického vývoje, což znamená snížení celkového počtu dětí v Moravskoslezském kraji ve věku 6 – 14 let v roce 2008 ve srovnání s r. 2002 o 23 %. Ve srovnání počtu dětí dané věkové skupiny mezi jednotlivými okresy MSK lze očekávat **největší pokles počtu dětí v okrese Karviná (cca o 25,3 %), naopak nejnižší v okrese Ostrava (cca o 21,8 %).**

V rámci jednotlivých stupňů vzdělávání nastal nejvýraznější úbytek počtu dětí v mateřských školách již v minulých letech, na základních školách právě vrcholí (na druhém stupni pak po roce 2004), a na středních školách se začne projevovat kolem roku 2008.

Ve školním roce 2002/03 probíhala výuka v Moravskoslezském kraji ve 458 základních školách. Síť základních škol je tvořena 300 úplnými ZŠ a 158 neúplnými ZŠ.

V porovnání s předcházejícím školním rokem došlo ke snížení počtu součástí základních škol o 9. Jejich přehled znázorňuje graf č. 11.

Graf č. 11 Počet součástí ZŠ v okresech MSK

Přijetím novely zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, musely být všechny školy, předškolní a školská zařízení převedeny na příspěvkové organizace. Některé školy byly sloučeny s již existujícími příspěvkovými organizacemi (dále jen PO), mnoho jich bylo sloučeno v jednu PO a ostatní byly převedeny na samostatné PO. V případě takových sloučení nedošlo k zániku zařízení, škola se stala odloučeným pracovištěm. Bylo tak zaznamenáno snížení počtu samostatných ředitelství. Z celkového počtu 458 zůstalo k 1. lednu 2003 samostatných ředitelství 430.

Na snižující se počet ředitelství má vliv i nepříznivý demografický vývoj. Každoročně přibývá škol, které nespĺňují stanovený limit žáků vymezený § 6 odst. 3 a 5 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Nespĺňuje-li škola stanovený limit žáků, musí zřizovatel žádat o výjimku MŠMT. **Ve školním roce 2002/03 mělo platnou výjimku 31 základních škol.**

Tab. č. 31 Počet žáků a tříd základních škol (zdroj ÚIV)

ZŠ	Zřizovatel	Počet součástí	Počet tříd	Počet žáků			
				1. stupeň	2. stupeň	Celkem	žáci/třídy
ZŠ Celkem	obec	453	5946	69756	60760	130516	21,95
	soukromník	2	10	143	x	143	14,30
	církev	3	32	307	234	541	16,91
	Celkem	458	5988	70206	60994	131200	21,91
ZŠ úplné	obec	297	5459	62001	60691	122692	22,48
	soukromník	x	x	x	x	x	x
	církev	3	32	307	234	541	16,91
	Celkem	300	5491	62308	60925	123233	22,44
ZŠ neúplné	obec	156	487	7755	69	7824	16,07
	soukromník	2	10	143	x	143	14,30
	církev	x	x	x	x	x	x
	Celkem	158	497	7898	69	7967	16,03

Tab. č. 32 Základní školy podle součástí (zdroj ÚIV)

ZŠ	Počet						Podíl			
	součástí		tříd		žáků		žáci/třída		žáci/učitelé	
	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
Celkem	464	455	6097	5988	135462	130659	22,22	21,97	15,38	15,11

Úbytek žáků není přímo úměrný úbytku počtu tříd, klesá průměrný počet žáků na třídu i průměrný počet žáků na učitele, což dokumentuje snižování efektivnosti. Pro porovnání lze použít následující údaje z materiálu Education at a Glance 2003 OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) – primární vzdělávání (první stupeň ZŠ) 17 žáků na učitele, nižší sekundární vzdělávání (druhý stupeň ZŠ) 14,5 žáků na učitele.

Tab. č. 33 Počet žáků v ročnících ZŠ (zdroj ÚIV)

Ročníky ZŠ	Obecní				Soukromé			
	tříd		žáků		tříd		žáků	
	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
Celkem	6077	5950	135209	130554	20	10	253	143
v tom								
1. ročník	641	629	12848	12324	3	2	40	28
2. ročník	678	617	14370	12558	3	2	36	27
3. ročník	709	678	15289	14256	3	2	46	29
4. ročník	710	702	15483	15255	3	2	41	31
5. ročník	735	691	16641	15385	4	2	48	28
6. ročník	654	686	15402	15844	1	0	5	0
7. ročník	665	649	15645	15329	1	0	18	0
8. ročník	651	655	15035	15167	1	0	9	0
9. ročník	634	643	14496	14436	1	0	10	0

Tab. č. 34 Podíl žáků ZŠ odcházejících do víceletých gymnázií (zdroj ÚIV)

Rok	Počet			Počet			% odcházejících ze 7.tříd
	žáků v 5. ročnících	přijatých do 8-letého G	% odcházejících z 5.tříd	žáků v 7. ročnících	přijatých do 6-letého G	% odcházejících ze 7.tříd	
2001/02	16342	898	5,50	15535	260	1,67	
2002/03	16755	841	5,02	15729	252	1,60	

Ze srovnání údajů za školní rok 2001/02 a 2002/03 vyplývá, že se snížil počet žáků přijímaných do víceletých gymnázií všech zřizovatelů.

Výchovně vzdělávací programy

Tab. č. 35 Zastoupení jednotlivých výchovně vzdělávacích programů v ZŠ (zdroj ÚIV)

	Obecná škola		Národní škola		Základní škola		Waldorfská škola		vlastní (schválené)		domácí vzdělávání		Celkem	
	třídy	žáci	třídy	žáci	třídy	žáci	třídy	žáci	třídy	žáci	třídy	žáci	třídy	žáci
ZŠ obecní	406	9291	20	455	5383	119022	9	205	1	16	5	65	5824	129054
ZŠ soukromé	5	54	0	0	5	89	0	0	0	0	0	0	10	143
Domácí vzdělávání	2	34	0	0	3	31	0	0	0	0	x	x	5	65
Celkem	413	9379	20	455	5391	119142	9	205	1	16	5	65	5839	129262
vyjádřeno v %	7,07	7,26	0,34	0,35	92,33	92,17	0,15	0,16	0,02	0,01	0,09	0,05	100,00	100,00

Poznámka: Tabulka neobsahuje data o církevních školách

V převážné většině základních škol probíhala výuka podle vzdělávacího programu Základní škola. V ostatních vzdělávacích programech bylo v základních školách zřizovaných obcemi vzděláváno pouze 10 032 žáků ve 441 třídách, tj. 7,8 % všech žáků a 7,6 % všech tříd obecních základních škol. **Mnohé základní školy ve výchovně vzdělávacích programech využívají prvky alternativních programů**, a to: škola podporující zdraví - Zdravá škola (67 ZŠ), program Začít spolu (27 ZŠ), program Dokážu to? (23 ZŠ), Daltonský plán (6 ZŠ), Jenská škola a jiné.

Údaje o pracovnících ZŠ

Tab. č. 36 Věková struktura pedagogických pracovníků ZŠ (zdroj OŠMS)

Věk pedagogických pracovníků	Počet	Procent
Do 20 let:	6	0,06 %
21 - 30 let:	1533	16,30 %
31 - 40 let:	2341	24,89 %
41 - 50 let:	2189	23,27 %
Nad 50 let:	2422	25,75 %
Pracující důchodce - fyzický počet	581	6,18 %
<i>Pracující důchodce - přepočtený počet</i>	428,1	
Pracovník s nárokem na důchod - fyzický počet	333	3,54 %
<i>Pracovník s nárokem na důchod - přepočtený počet</i>	331,1	
Celkem	9405	100,00 %

Věková struktura pedagogických pracovníků základních škol zřizovaných obcemi v MSK je nepříznivá z důvodu nízkého počtu nastupujících absolventů pedagogických fakult do škol a vysokého procenta pedagogických pracovníků v důchodovém věku.

Tab. č. 37 Pedagogičtí pracovníci na ZŠ podle dosaženého vzdělání (zdroj OŠMS)

Dosažené vzdělání	Přepočtený počet učitelů				
	na 1. stupni ZŠ		na 2. stupni ZŠ		
	počet	v %	počet	v %	
Učitelství pro 1. stupeň ZŠ	2426,04	67,80	140,33	3,32	
Učitelství pro 2. stupeň ZŠ	308,02	8,61	3503,9	82,91	
Speciální pedagogika	113,84	3,18	17,98	0,43	
Vysokoškolské pedagogické pro jiný typ školy	49,85	1,39	78,26	1,85	
Vysokoškolské nepedagogické	DPS	21,7	0,61	116,13	2,75
	bez DPS	16,84	0,47	65,78	1,56
Středoškolské	pedagogické	472,01	13,19	83,69	1,98
	nepedagogické	169,71	4,74	219,96	5,20
Celkem	3578,01	100	4226,03	100	

Personální podmínky výuky zůstávají problémem i v tomto školním roce. **Odbornost výuky je značně snížena na školách s malým počtem tříd.** K výraznějším změnám oproti minulému školnímu roku nedošlo.

Vyhodnocení personálních podmínek výuky bylo provedeno na základě podkladů ředitelů všech základních škol v MSK.

Podmínky vzdělávání hodnotila také ČŠI při inspekční činnosti. Inspekce se uskutečnila ve školním roce 2002/03 v MSK na 82 základních školách a personální zajištění výuky v základních školách bylo dle závěrů ČŠI ve sledovaných školách zajištěno pedagogickými pracovníky s úplnou kvalifikací v 81,6 % v případě 1. stupně ZŠ, v 87,6 % u 2. stupně základních škol. **Ze srovnání těchto údajů o personálních podmínkách s daty za inspektované školy v ČR vyplynulo, že MSK má v části inspektovaných škol u 1.stupně základních škol druhé nejlepší personální podmínky v ČR (po Plzeňském kraji), u 2.stupně je MSK sedmý v pořadí** (po kraji Plzeňském, Královéhradeckém, Zlínském, Jihomoravském, Jihočeském a Olomouckém).

Tab. č. 38 Učitelé cizích jazyků na 1. stupni ZŠ podle dosaženého vzdělání (zdroj OŠMS)

Dosažené vzdělání		Přepočtený počet učitelů cizích jazyků na 1. st. ZŠ					
		jazyk anglický		jazyk německý		ostatní	
		počet	v %	počet	v %	počet	v %
Vysokoškolské s aprobací cizího jazyka		36,15	10,60	25,14	20,44	2,32	23,18
Bakalářské s aprobací cizího jazyka		7,83	2,30	1,22	0,99	0	0,00
Vysokoškolské pedagogické	státní jazyková zk.	16,46	4,82	6,83	5,55	0	0,00
	akreditovaný kurz	133,15	39,03	42,57	34,61	3	29,97
	bez cizojaz. vzdělání	54,26	15,91	20,3	16,51	1,91	19,08
Vysokoškolské nepedagogické	státní jazyková zk.	4,19	1,23	0	0,00	0	0,00
	akreditovaný kurz	2,63	0,77	3,32	2,70	0	0,00
	bez cizojaz. vzdělání	6,24	1,83	0,41	0,33	0,04	0,40
Středoškolské	státní jazyková zk.	21,02	6,16	3,51	2,85	1	9,99
	akreditovaný kurz	35,44	10,39	9,99	8,12	0	0,00
	bez cizojaz. vzdělání	23,78	6,97	9,7	7,89	1,73	17,28
Celkem		341,15	100,00	122,99	100,00	10,01	100,00

Tab. č. 39 Učitelé cizích jazyků na 2. stupni ZŠ podle dosaženého vzdělání (zdroj OŠMS)

Dosažené vzdělání		Přepočtený počet učitelů cizích jazyků na 2. st. ZŠ					
		jazyk anglický		jazyk německý		ost.	
		počet	v %	počet	v %	počet	v %
Vysokoškolské s aprobací cizího jazyka		89,1	18,39	100,21	37,91	14,36	54,19
Bakalářské s aprobací cizího jazyka		17,51	3,61	6,96	2,63	0	0,00
Vysokoškolské pedagogické	státní jazyková zk.	46,08	9,51	21,91	8,29	1,59	6,00
	akreditovaný kurz	119,09	24,58	56,69	21,45	3,41	12,87
	bez cizojaz. vzdělání	47,01	9,70	26,32	9,96	0,09	0,34
Vysokoškolské nepedagogické	státní jazyková zk.	27,83	5,74	3,84	1,45	2	7,55
	akreditovaný kurz	7,59	1,57	1,51	0,57	0	0,00
	bez cizojaz. vzdělání	10,31	2,13	5,24	1,98	0,32	1,21
Středoškolské	státní jazyková zk.	56,31	11,62	11,84	4,48	1,55	5,85
	akreditovaný kurz	38,94	8,04	21,78	8,24	2,18	8,23
	bez cizojaz. vzdělání	24,77	5,11	8,05	3,05	1	3,77
Celkem		484,54	100,00	264,35	100,00	26,5	100,00

Kvalifikační předpoklady pro výuku cizích jazyků jsou na základních školách v MSK neuspokojivé. 1 026 pedagogických pracovníků aktivně navštěvovalo jazykové vzdělávání v akreditovaných kurzech (viz též kapitola 3.9.7), ale jeho absolvování nezvýšilo kvalifikaci učitelů.

3.1.2 Vzdělávání dětí s poruchami učení a dětí s postižením

Jednou z priorit školství v Moravskoslezském kraji je vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Do této skupiny řadíme děti a žáky se specifickou vývojovou poruchou učení a chování, děti a žáky mentálně postižené, tělesně a smyslově postižené a děti a žáky s lékařskou diagnózou autismus. Jejich vzdělávání je realizováno v souladu se směrnicí MŠMT k integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení č.j. 13 710/2001-24.

Procento žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v posledních letech narůstá. 6,25 % žáků ZŠ je integrováno, a to ve formě individuální (v běžné třídě) či skupinové (ve speciální nebo ve specializované třídě). Téměř 91 % z integrovaných žáků má vývojové poruchy učení a chování.

Preferovaným trendem je možnost individuální integrace žáků se specifickými vzdělávacími potřebami do běžných tříd v co nejširší míře, pro skupinovou integraci ve specializované třídě lze doporučit pouze žáky s nejzávažnějšími formami poruch.

V souvislosti s touto skutečností probíhá v rámci kraje redukce počtu specializovaných tříd pro žáky se specifickou vývojovou poruchou učení a chování na 2. stupni základních škol. Z dosavadních zkušeností vyplývá, že větší opodstatnění mají specializované třídy na 1. stupni, jelikož zajišťují reedukaci. Podstatou práce s integrovaným žákem na 2. stupni základní školy by měla být kompenzace poruchy.

Individuální integrace v běžném kolektivu se proto jeví jako nejpřirozenější varianta pro začlenění dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do výchovně-vzdělávacího procesu. Školy stále častěji využívají možnosti přidělení osobního asistenta dětem a žákům s tělesným, mentálním nebo smyslovým postižením či asistenta pedagoga, který pomáhá ve výuce učitelů a individuálně pracuje s integrovanými žáky. V MSK pracovalo v základních školách 44 asistentů učitelů (32,41 v přepočtu na úvazky). Dále se podílelo na péči o integrované žáky s postižením celkem 25 občanů vykonávajících civilní službu.

Intelektové schopnosti těchto dětí, budou-li náležitě podchyceny a využity, znamenají pro společnost nesmírné pozitivní hodnoty a naopak, nevěnuje-li se těmto dětem dobře organizovaná, cílevědomá péče, zůstává jejich intelektový potenciál nevyužit a společnost velké hodnoty ztrácí.

3.1.3 Speciální a specializované, přípravné a vyrovnávací třídy v ZŠ

Pro žáky smyslově, tělesně a mentálně postižené a pro žáky s vadami řeči může ředitel školy zřizovat speciální třídy při základních školách, pro žáky se specifickými vývojovými poruchami v učení a chování pak specializované třídy. V základních školách Moravskoslezského kraje bylo takovýchto tříd ve školním roce 2002/03 zřízeno celkem 122, což činí 2 % z celkového počtu tříd základních škol (zřizovatel obec, soukromník). V okrese Bruntál bylo zřízeno 11 tříd, v okrese Frýdek-Místek – 18 tříd, Karviná – 10 tříd, Nový Jičín – 13 tříd, Opava – 19 tříd, Ostrava – 51 tříd. Pro jaký druh postižení a v kolika třídách blíže uvádí tabulka č. 40 a č. 41.

Tab. č. 40 Přípravné, speciální, specializované a vyrovnávací třídy v ZŠ (zdroj ÚIV)

Rok	Počet tříd		
	přípravných	speciálních a specializovaných	vyrovnávacích
2000/01	13	140	10
2001/02	14	126	8
2002/03	14	122	7

Celkem bylo zřízeno 14 přípravných tříd pro žáky ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, což činí 0,23 % z celkového počtu tříd v základních školách (zřizovatel obec, soukromník) Moravskoslezského kraje s následným zastoupením v jednotlivých okresech: Ostrava – čtyři přípravné třídy, Karviná – osm přípravných tříd, Bruntál – dvě přípravné třídy.

Dále bylo zřízeno celkem sedm vyrovnávacích tříd pro žáky dočasně opožděné ve výuce, což činí 0,12 % z celkového počtu tříd v základních školách (zřizovatel obec, soukromník) Moravskoslezského kraje s následným zastoupením v jednotlivých okresech: Nový Jičín – 1 vyrovnávací třída, Bruntál – šest vyrovnávacích tříd.

Tab. č. 41 Žáci ve speciálních a specializovaných třídách (dále jen spec. třídy) a individuálně integrování žáci podle postižení (zdroj ÚIV)

Druh postižení	Počet žáků				Počet spec. tříd	
	ind. integrovaných		ve spec. třídách		01/02	02/03
	01/02	02/03	01/02	02/03		
Mentálně postižení	38	27	39	28	2	3
Sluchově postižení	67	70	3	0	0	0
Zrakově postižení	38	69	0	0	0	0
S vadami řeči	90	87	20	21	2	2
Tělesně postižení	237	257	1	2	0	0
S více vadami	91	114	9	5	1	1
S vývoj. poruchami učení a chování	6213	6131	1455	1396	118	114
Autismus	0	0	6	9	1	2
Celkem	6774	6711	1533	1461	124	122

V základních školách (zřizovatel obec, soukromník) v Moravskoslezském kraji bylo 114 specializovaných tříd pro žáky se specifickými poruchami učení a chování s poměrným zastoupením ve všech okresech, s průměrným počtem 12,2 žáků na třídu; tři speciální třídy pro žáky s mentálním postižením v okrese Opava a Karviná, s průměrným počtem 9,33 žáků na třídu; dvě speciální třídy s vadami řeči v okrese Ostrava, s průměrným počtem 10,5 žáků na třídu; jedna speciální třída pro žáky s více vadami v okrese Karviná, s počtem pět žáků na třídu; dvě speciální třídy pro žáky s lékařskou diagnózou autismus v okrese Karviná a Bruntál s průměrným počtem 4,5 žáků na třídu.

Tab. č. 42 Žáci ve spec. třídách a individuálně integrování žáci dle okresů (zdroj ÚIV)

Okres	Počet žáků na ZŠ		Počet integrovaných žáků		% integrovaných žáků z žáků na ZŠ		Počet žáků ve spec. třídách		% žáků ve spec. třídách z žáků na ZŠ	
	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
Bruntál	11400	11040	429	437	3,76	3,96	101	109	0,89	0,99
Frydek-Místek	25032	24204	1107	952	4,42	3,93	230	220	0,92	0,91
Karviná	30419	29320	1456	1548	4,79	5,28	130	98	0,43	0,33
Nový Jičín	17704	17095	759	858	4,29	5,02	140	146	0,79	0,85
Opava	19260	18583	1105	1083	5,74	5,83	247	246	1,28	1,32
Ostrava	31647	30455	1870	1833	5,91	6,02	670	642	2,12	2,11
Celkem	135462	130697	6726	6711	4,97	5,13	1518	1461	1,12	1,12

V základních školách (zřizovatel obec, soukromník) v rámci Moravskoslezského kraje bylo ve školním roce 2002/03 integrováno 6711 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Z tohoto počtu integrovaných žáků bylo:

- 90,87 % s vývojovými poruchami učení a chování
- 1,03 % se sluchovým postižením
- 0,39 % s mentálním postižením
- 1,01 % se zrakovým postižením
- 1,28 % s vadami řeči
- 3,73 % s tělesným postižením
- 1,70 % s více vadami

Ve školním roce 2002/03 nově vznikly dvě speciální třídy a ubyly čtyři specializované třídy pro žáky s vývojovými poruchami učení a chování. Zvyšuje se procento žáků integrovaných do běžných třídních kolektivů, což je velmi pozitivní trend.

Tab. č. 43 Žáci ve spec. třídách a individuálně integrovaní žáci podle postižení dle okresů (zdroj ÚIV)

Okres	Druh postižení	Počet žáků		Počet spec. tříd	
		individuálně integrovaní	ve spec. třídách	1. - 5. ročník	6. - 9. ročník
Bruntál	Mentálně postižení	0	0	0	0
	Sluchově postižení	6	0	0	0
	Zrakově postižení	2	0	0	0
	S vadami řeči	4	0	0	0
	Tělesně postižení	27	0	0	0
	S více vadami	1	0	0	0
	S vývoj. poruchami učení a chování	397	105	6	4
	Autismus	0	4	1	0
	Celkem	437	109	7	4
Frýdek-Místek	Mentálně postižení	3	0	0	0
	Sluchově postižení	20	0	0	0
	Zrakově postižení	11	0	0	0
	S vadami řeči	3	0	0	0
	Tělesně postižení	48	1	0	0
	S více vadami	9	0	0	0
	S vývoj. poruchami učení a chování	858	219	10	8
	Autismus	0	0	0	0
	Celkem	952	220	10	8
Karviná	Mentálně postižení	13	10	1	0
	Sluchově postižení	20	0	0	0
	Zrakově postižení	14	0	0	0
	S vadami řeči	27	0	0	0
	Tělesně postižení	95	0	0	0
	S více vadami	60	5	0	1
	S vývoj. poruchami učení a chování	1319	78	5	2
	Autismus	0	5	1	0
	Celkem	1548	98	7	3
Nový Jičín	Mentálně postižení	2	0	0	0
	Sluchově postižení	5	0	0	0
	Zrakově postižení	3	0	0	0
	S vadami řeči	5	0	0	0
	Tělesně postižení	13	1	0	0
	S více vadami	8	0	0	0
	S vývoj. poruchami učení a chování	822	145	9	4
	Autismus	0	0	0	0
	Celkem	858	146	9	4
Opava	Mentálně postižení	8	18	1	1
	Sluchově postižení	10	0	0	0
	Zrakově postižení	38	0	0	0
	S vadami řeči	44	0	0	0
	Tělesně postižení	51	0	0	0
	S více vadami	25	0	0	0
	S vývoj. poruchami učení a chování	907	228	6	11
	Autismus	0	0	0	0
	Celkem	1083	246	7	12
Ostrava	Mentálně postižení	0	0	0	0
	Sluchově postižení	8	0	0	0
	Zrakově postižení	0	0	0	0
	S vadami řeči	3	21	2	0
	Tělesně postižení	16	0	0	0
	S více vadami	11	0	0	0
	S vývoj. poruchami učení a chování	1795	621	26	23
	Autismus	0	0	0	0
	Celkem	1833	642	28	23

Připravované záměry v oblasti základního školství

- úprava sítě škol vlivem demografického vývoje (školní autobusové spoje),
- redukce počtu specializovaných tříd pro žáky s vývojovými poruchami učení na 2. stupni,
- skupinová integrace dětí a žáků se specifickými vzdělávacími potřebami zřizováním speciálních tříd ZŠ,
- podpora zřizování přípravných tříd pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí,
- podpora jazykového vzdělávání pedagogických pracovníků.

3.2 Střední školství

3.2.1 Počet škol a žáků

Střední vzdělávání v Moravskoslezském kraji poskytují střední školy, speciální školy a střední školy při výchovných ústavech.

Střední školy zahrnují gymnázia, střední odborné školy, střední odborná učiliště a učiliště. Speciálními školami poskytujícími střední vzdělávání jsou střední speciální školy, odborná učiliště a praktické školy (speciální školy viz kapitola 3. 3).

Tab. č. 44 Školy poskytující střední vzdělávání v kraji podle ředitelství a zřizovatele (zdroj ÚIV)

Rok	Zřizovatel						Celkem
	Kraj	Obec	Církev	Soukromník	MŠMT	MV	
2001/02	117	1	3	39	x	1	161
2002/03	115	1	3	37	x	1	157

V hodnoceném období byly ze sítě vyřazeny čtyři školy – SOU zemědělské Klimkovic, SOU zemědělské Opava (v obou případech sloučením s další školou), Soukromá obchodní akademie, o.p.s., Křížíkova 1258, Frenštát pod Radhoštěm a Soukromé dívčí gymnázium, s. r. o., Velké Hoštice. Obecní střední škola ve Vrbně pod Pradědem je od 1. ledna 2003 zřizována Moravskoslezským krajem. (Pozn.: Městské gymnázium v Bruntále při základní škole je zahrnuto v kapitole Základní školy).

Porovnání počtu součástí a počtu žáků středních škol v Moravskoslezském kraji je uvedeno v následující tabulce.

Tab. č. 45 Přehled součástí středních škol v MSK (zdroj ÚIV)

Součásti	Počet							
	Škol		Tříd		Žáků		Žáků na třídu	
	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
Gymnázia	37	36	548	563	15856	16269	28,93	28,90
Střední odborné školy	84	84	967	979	25641	26065	26,52	26,62
SOU, U	57	56	1014	1013	25011	25008	24,67	24,69
Celkem	178	176	2529	2555	66508	67342	26,30	26,36

Poznámka: počet tříd a žáků je včetně OFS

Při zachování celkového počtu součástí došlo ke zvýšení počtu tříd o 26 a počtu žáků o 834, což ve srovnání s ČR (25,54 žáků na třídu) je nadprůměrná hodnota. Konkrétní změny jednotlivých součástí jsou popsány v příslušných kapitolách.

Ve středních školách našeho kraje studovalo 196 žáků - cizích státních příslušníků. Trvalý pobyt v České republice jich má 155, přechodný pobyt 39, dva jsou azylanty. Nejvíce žáků je státními občany Polska, dále Slovenska, Ukrajiny, Ruska a Vietnamu.

Kromě absolventů základních škol, kteří začali studovat střední školu, však existuje skupina mladých lidí s velmi nízkou úrovní dosaženého vzdělání – se základním nebo nedokončeným základním vzděláním. Tito lidé tvoří v sociálně-ekonomickém kontextu rizikovou skupinu ohroženou dlouhodobou nezaměstnaností. Na základě šetření, které bylo realizováno prostřednictvím pracovníků úřadů práce v Moravskoslezském kraji a které bylo zaměřeno na nezaměstnané mladé

lidi s velmi nízkým dokončeným nebo nedokončeným základním vzděláním, byly zjištěny společné charakteristické rysy: mimořádně vysoká nezaměstnanost rodičů, neúplná rodina, negativní vztah ke škole, odpor k učení, celková lhostejnost k budoucnosti, velmi nízká sebedůvěra. Tito nezaměstnaní mladí lidé jsou ohroženi sociální exkluzí, neboli sociálním vylučováním.

Přijímací řízení

V přijímacím řízení ve školním roce 2002/03 bylo ke studiu do středních škol Moravskoslezského kraje (včetně konzervatoře a víceletých gymnázií) přijato celkem 19 292 žáků, z toho do denního studia 17 769 žáků, tj. 92,1 %. Z tohoto celkového počtu přijatých žáků tvoří žáci čtyřletých a víceletých gymnázií 14,8 %, středních odborných škol 38,1 % a středních odborných učilišť a učilišť 47,1 %.

Tab. č. 46 Počet žáků přijatých do 1. ročníku středních škol podle typu (zdroj ÚIV)

Typ střední školy	Přijetí	
	Celkem	Denní
Gymnázium	2861	2805
SOŠ	7282	6680
Konzervatoř	76	72
SOU a U	9073	8212
Celkem	19292	17769

Tab. č. 47 Počet žáků přijatých do 1. ročníku středních škol podle typu a zřizovatele (zdroj ÚIV)

Typ střední školy	Kraj	Obec	Soukromník	Celkem
Gymnázium	2611	60	190	2861
SOŠ	5501	0	1781	7282
Konzervatoř	76	0	0	76
SOU a U	8354	0	719	9073
Celkem	16542	60	2690	19292

Absolventi středních škol

Ve srovnání s minulým školním rokem došlo celkově k výraznému zvýšení počtu absolventů středních škol o 1 108, především u gymnázií. Podrobnější komentáře jsou uvedeny v příslušných kapitolách o absolventech jednotlivých typů škol.

Tab. č. 48 Absolventi středních škol (zdroj ÚIV)

Typ střední školy	Celkem		Denní studium		OFS	
	2001/02	2002/03	2001/02	2002/03	2001/02	2002/03
Gymnázium	2380	3138	2359	3115	21	23
Střední odborné školy	5554	5643	5239	5227	315	416
Střední odborné učiliště	6660	6921	6293	6550	367	371
Celkem	14594	15702	13891	14892	703	810

V následující tabulce je uvedena uplatnitelnost absolventů v jednotlivých skupinách oborů. Charakteristika skupin oborů jednotlivých typů středních škol je uvedena v příslušných kapitolách.

Tab. č. 49 Počty absolventů středních škol v evidenci ÚP kraje – podle kategorií oborů k 30. 9. 2003 (zdroj ÚP Nový Jičín)

Skupiny oborů podle klasifikace kmenových oborů vzdělání	Počet absolventů SŠ v evidenci ÚP kraje
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	1527
23 Strojírenství a strojírenská výroba	1102
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	1027
64 Podnikání v oborech, odvětví	580
66 Obchod	532
63 Ekonomika a administrativa	489
41 Zemědělství a lesnictví	442
33 Zpracování dřeva	389
69 Osobní a provozní služby	302
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	208
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	153
31 Textilní výroba a oděvnictví	49
Celkem	6800

3.2.2 Gymnázia

Počet škol a žáků

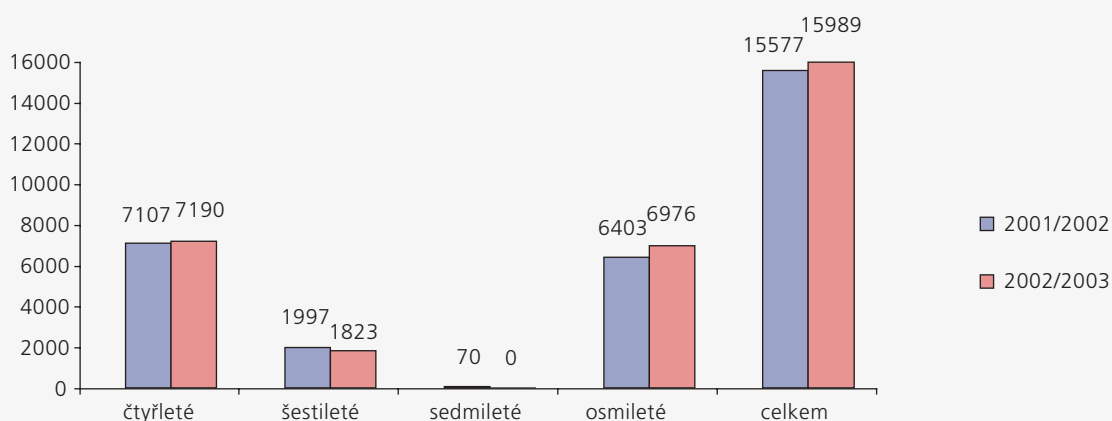
Ve školním roce 2002/03 se na území kraje vyučovalo celkem v 36 gymnáziích (31 z nich zřizoval MSK, tři soukromá právnická osoba, jedno církev a jedno obec). Ve srovnání s minulým školním rokem došlo ke změně zřizovatele u Gymnázia a Sportovního gymnázia, Vrbno pod Pradědem z obce na Moravskoslezský kraj. Do celkového počtu nejsou zahrnuta dvě soukromá gymnázia, která jsou zařazena v síti škol, ale podobně jako v minulém školním roce neměla žáky a nevyvíjela činnost. Ve srovnání s minulým rokem je počet gymnázií v kraji o jedno nižší; činnost ukončilo a současně bylo vyřazeno ze sítě škol Soukromé dívčí gymnázium, s. r. o., Velké Hoštice.

Tab. č. 50 Gymnázia v MSK podle součástí (zdroj ÚIV)

Rok	Počet škol	Celkem		Denní studium		OFS	
		Počet		Počet		Počet	
		tříd	žáků	tříd	žáků	tříd	žáků
2001/02	37	548	15856	540	15691	8	165
2002/03	36	563	16269	555	16099	8	170

Ve školním roce 2002/03 studovalo v denním studiu na gymnáziích v kraji celkem 16 099 žáků (tedy o 408 více než v uplynulém roce), což způsobilo mírné navýšení podílu gymnaziálních studentů z celkového počtu studujících na SŠ o 0,33 %. Celkový nárůst studujících ovlivnil zejména zvýšený počet žáků osmiletého studia o 573, který koresponduje s postupným naplňováním všech tříd osmiletého studijního cyklu. Ve škol. roce 2002/03 již nebyl realizován sedmiletý studijní cyklus gymnázií (ukončen v minulém školním roce). Nárůst počtu žáků čtyřletých gymnázií je jen minimální a ve srovnání s minulým rokem představuje pouze 78 žáků. **Výraznější zvýšení podílu čtyřletých gymnázií se dá očekávat ve školním roce 2003/04 a v dalších letech.**

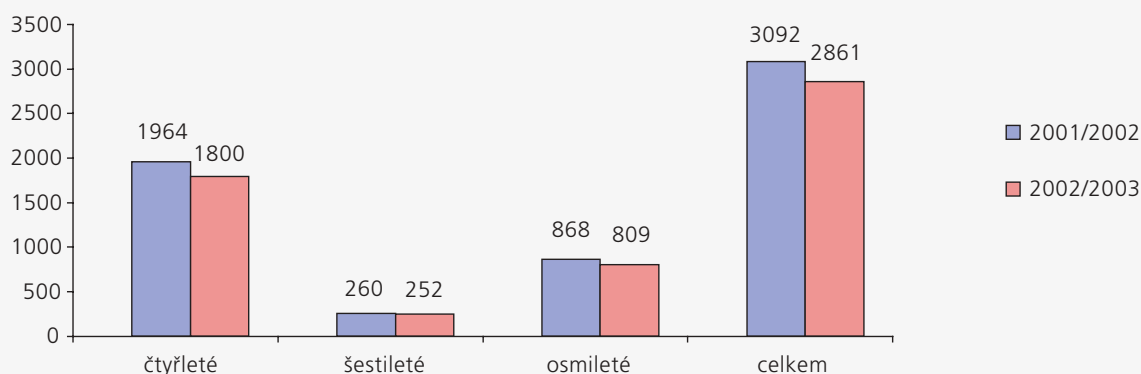
Graf č. 12 Vývoj počtu žáků gymnázií podle studijního cyklu

Přijímací řízení

Ve školním roce 2002/03 bylo do prvního ročníku denního studia na gymnáziích přijato celkem o 215 žáků méně, což představuje úbytek asi sedmi tříd. Počet přijatých žáků je limitován kapacitními možnostmi jednotlivých gymnázií. **V návaznosti na postupné naplňování jednotlivých ročníků osmiletých studijních cyklů je stávající kapacita gymnázií v MSK nedostačující. Nárůst počtu přijatých žáků je jedním z operačních cílů DZ a bude řešen výhradně rozšířením kapacit čtyřletých studijních cyklů.**

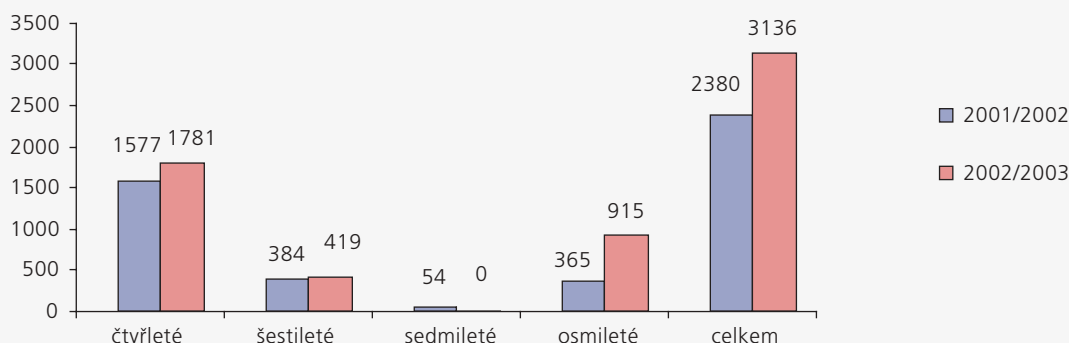
Graf č. 13 Nově přijatí do 1. ročníku gymnázií podle studijního cyklu

Absolventi gymnázií

Ve srovnání s minulým školním rokem došlo ke zvýšení celkového počtu absolventů gymnázií denního studia, a to o 758 studentů. **Zvýšení počtu absolventů všech studijních cyklů bylo způsobeno vyšším počtem absolventů především osmiletého studijního cyklu,** který absolvovalo o 550 studentů více než v předchozím školním roce. Tato skutečnost je dána postupným naplňováním jednotlivých tříd osmiletého studijního cyklu. Čtyřletý studijní cyklus absolvovalo o 227 studentů více než v předchozím školním roce. Počet absolventů šestiletého studijního cyklu zůstal na přibližně stejné úrovni minulého školního roku. Ve školním roce 2002/03 neabsolvoval gymnázium žádný student sedmiletého studijního cyklu a tento typ studia lze považovat za ukončený. Na všech gymnáziích v MSK dokončilo studium pouze 23 studentů, kteří gymnázium studovali ve večerní, dálkové, externí či kombinované formě (OFS).

Graf č. 14 Absolventi gymnázií podle studijního cyklu

Připravované záměry

- zvýšení kapacity čtyřletých gymnázií ve stávajících školách,
- zařazení nové součásti gymnázium (čtyřletý obor) ve střední odborné škole v Ostravě-Zábřehu,
- zařazení nového soukromého čtyřletého gymnázia v Ostravě-Porubě,
- zařazení bilingvního česko-španělského gymnázia v Ostravě-Slezské Ostravě,
- zahájení výuky šestiletého jazykového gymnázia v Ostravě-Porubě.

3.2.3 Střední odborné školy

Počet škol a žáků

Počet středních odborných škol působících na území Moravskoslezského kraje byl ve školním roce 2002/03 o jednu vyšší než v předchozím školním roce, počet tříd se zvýšil o 12, počet žáků stoupl o 424. Nově byla do sítě předškolních zařízení, škol a školských zařízení zařazena součást Střední odborná škola u Integrované střední školy, Jablunkov, Školní 416. Současně byla ze sítě vyřazena Soukromá obchodní akademie, o.p.s., Křížíkova 1258, Frenštát pod Radhoštěm. Průměrná naplněnost tříd byla v tomto školním roce 26,62, v předchozím školním roce byl průměrný počet žáků ve třídě 26,52, čímž se průměrná naplněnost tříd nepatrně zvýšila (o 0,38 %).

Střední odborné školy poskytují vzdělání především v denní formě studia. V této formě studia studovalo ve školním roce 2002/03 24 142 žáků, v porovnání s rokem předchozím došlo ke zvýšení počtu žáků o 467, počet tříd se zvýšil o 15. V ostatních formách studia, tzn. v dálkovém, večerním, externím nebo kombinovaném studiu bylo 92 tříd s 1 923 žáky, takže počet žáků v těchto formách studia klesl o 43 a počet tříd se snížil o tři třídy.

Tab. č. 51 Střední odborné školy v MSK dle součástí (zdroj ÚIV)

Rok	Počet škol	Celkem		Denní studium		OFS	
		Počet		Počet		Počet	
		tříd	žáků	tříd	žáků	tříd	žáků
2001/02	84	967	25641	872	23675	95	1966
2002/03	85	979	26065	887	24142	92	1923

Poznámka: SOŠ bez SOŠ při Výchovném ústavu

Oborová struktura středních odborných škol je zastoupena 20 skupinami oborů. Nejvíce žáků vykazují studijní obory Ekonomika a administrativa – 5 287 žáků (tj. 20,46 % z celkového počtu žáků středních odborných škol), Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika – 2 693 žáků (10,42 %) a Podnikání v oborech, odvětví – 2 672 žáků (10,34 %). Naopak nejméně žáků studuje v oborech Speciální a interdisciplinární obory – 38 žáků (0,15 %), Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárnictví – 48 žáků (0,19 %) a Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie – 76 žáků

(0,29 %). V ostatních formách studia jsou největším počtem žáků – 604 - zastoupeny skupiny Podnikání v oborech, odvětví a Právo, právní a veřejnosprávní činnost – 498 žáků.

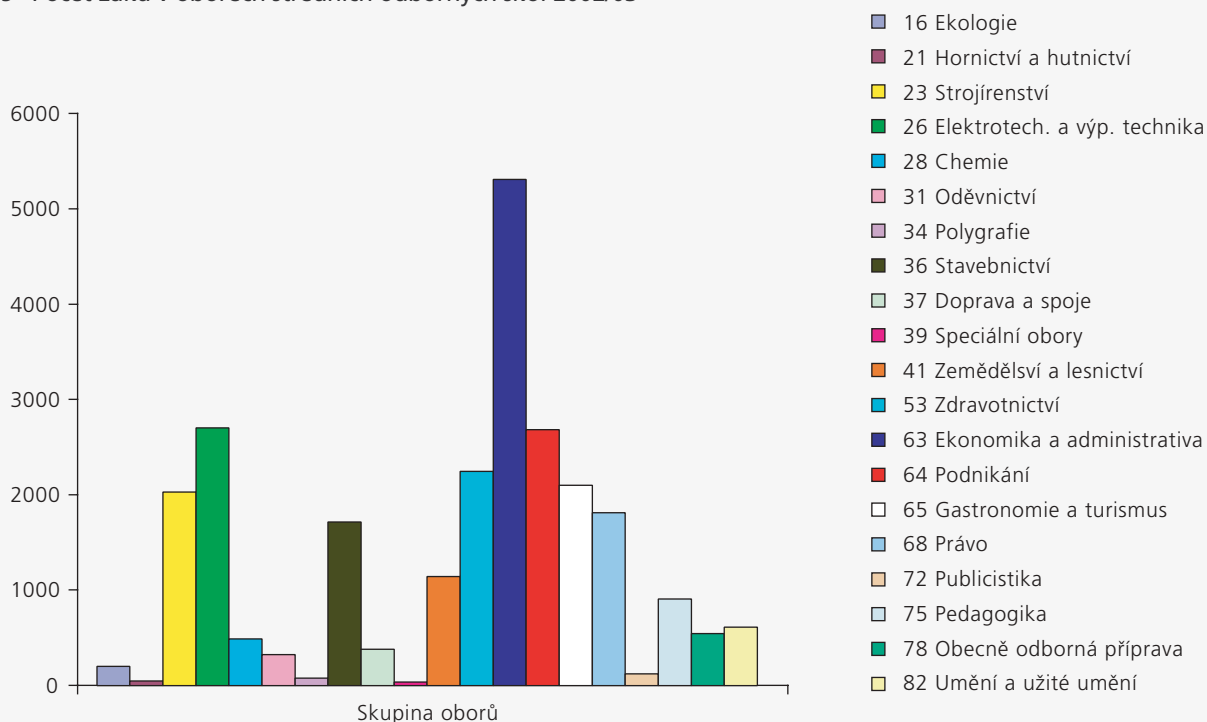
Specifickým typem střední odborné školy je konzervatoř; studium všech oborů je zakončeno absolutoriemi. Janáčkova konzervatoř v Ostravě, Ostrava 1, Českobratrská 40 je jedinou konzervatoří v Moravskoslezském kraji. Tato škola vzdělává žáky v oborech Hudba, Zpěv, Hudebně dramatické umění a Tanec.

Tab. č. 52 Počet žáků v oborech středních odborných škol (zdroj ÚIV)

Skupiny oborů podle klasifikace kmenových oborů vzdělání	Počet žáků					
	Celkem		denní st.		OFS	
	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	172	200	172	200	0	0
21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárnictví	80	48	80	48	0	0
23 Strojírenství a strojírenská výroba	2053	2022	1920	1928	133	94
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	2613	2693	2606	2690	7	3
28 Technická chemie a chemie silikátů	525	487	525	487	0	0
31 Textilní výroba a oděvnictví	322	325	314	325	8	0
34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	70	76	70	76	0	0
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	1748	1710	1716	1688	32	22
37 Doprava a spoje	339	379	321	379	18	0
39 Speciální a interdisciplinární obory	0	38	0	38	0	0
41 Zemědělství a lesnictví	1238	1138	1230	1135	8	3
53 Zdravotnictví	2294	2238	2157	2108	137	130
63 Ekonomika a administrativa	5259	5287	4908	4953	351	334
64 Podnikání v oborech, odvětví	2768	2672	2150	2068	618	604
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	2078	2091	2045	2068	33	23
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	1663	1804	1249	1306	414	498
72 Publicistika, knihovnictví a informatika	52	123	52	123	0	0
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	842	906	684	731	158	175
78 Obecně odborná příprava	281	545	281	545	0	0
82 Umění a užité umění	1032	1056	983	1019	49	37
Celkem	25429	25838	23463	23915	1966	1923

Vysvětlivka: 39 Speciální a interdisciplinární obory – do této skupiny patří obory se vztahují k několika disciplínám (v tomto případě se jedná o studijní obor Strojírenská a elektrotechnická zařízení)

Graf č. 15 Počet žáků v oborech středních odborných škol 2002/03

Tab. č. 53 Počet žáků ve středních odborných školách podle dosaženého vzdělání (zdroj ÚIV)

Dosažené vzdělání	Počet žáků		
	Celkem	denní studium	OFS
J	149	149	0
L	1180	320	860
M	24064	23010	1054
N	445	436	9

J – střední nebo střední odborné vzdělání bez maturity i výučního listu – střední nebo střední odborné vzdělání dosažené absolvováním středoškolských nematuritních programů neposkytujících výuční list.

L – úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou – úplné střední odborné vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů SOU ukončených maturitou a vzdělávacích programů SOU i SOŠ pro absolventy tříletých učebních oborů ukončených maturitou.

M – úplné střední odborné vzdělání s maturitou (bez vyučení) – úplné střední odborné vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů ukončených maturitou, s výjimkou programů uvedených v bodě L, pomaturitní studium kvalifikační.

N – vyšší odborné vzdělání – vyšší vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů vyšších odborných škol, konzervatoří a tanečních konzervatoří; pomaturitní studium specializační a inovační.

Přijímací řízení

Z porovnání počtu přijatých žáků v roce 2001/02 a 2002/03 vyplývá zvýšený počet přijatých žáků na lycea (Obecně odborná příprava), elektrotechnické obory a obory sociální péče. Zvýšený zájem uchazečů se projevil v oboru Veřejnosprávní činnosti v rámci dálkové formy studia a v nástavbovém studiu Podnikání v oborech určeném pro absolventy učebních oborů. Počet přijatých žáků se také zvýšil ve skupině oborů Ekonomika a administrativa.

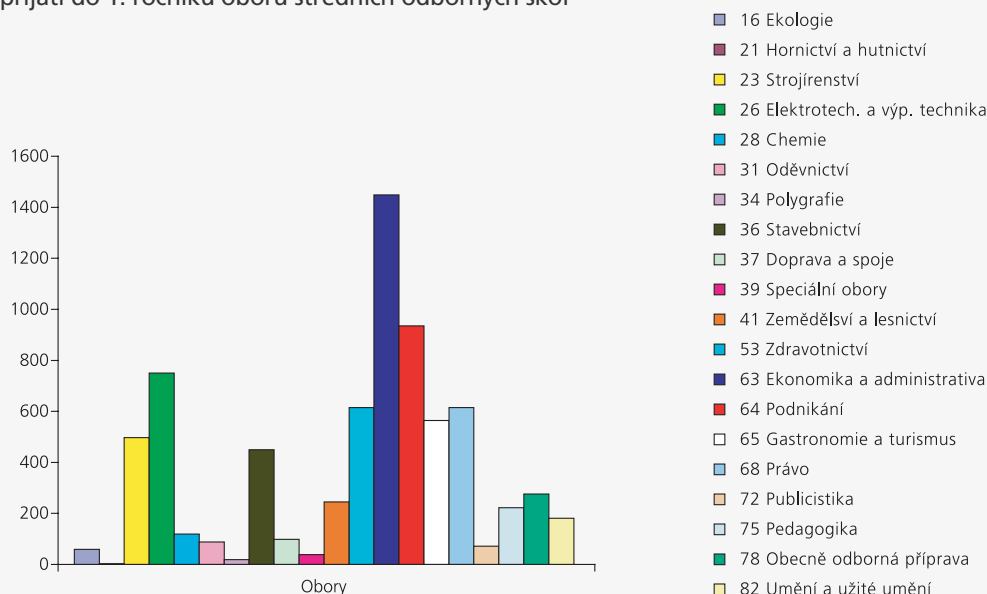
Naopak útlum zemědělství a hornictví je dokumentován úbytkem počtu přijatých žáků v zemědělských a hornických oborech. K výraznějšímu poklesu žáků došlo také v oborech dopravních.

Vývoj nově přijatých žáků poukazuje jednak na přizpůsobování struktury oborů škol potřebám regionu, ale také na přetrvávající jev, kdy školy dlouhodobě kopírují svou původní vzdělávací nabídku.

Tab. č. 54 Nově přijatí do 1. ročníku oborů středních odborných škol (zdroj ÚIV)

Skupiny oborů podle klasifikace kmenových oborů vzdělání	Počet přijatých					
	celkem		denní st.		OFS	
	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	57	59	57	59	0	0
21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství	26	0	26	0	0	0
23 Strojírenství a strojírenská výroba	549	497	522	497	27	0
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	683	750	683	750	0	0
28 Technická chemie a chemie silikátů	121	118	121	118	0	0
31 Textilní výroba a oděvnictví	82	87	82	87	0	0
34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	31	18	31	18	0	0
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	430	449	430	449	0	0
37 Doprava a spoje	148	98	148	98	0	0
39 Speciální a interdisciplinární obory	0	38	0	38	0	0
41 Zemědělství a lesnictví	298	244	298	244	0	0
53 Zdravotnictví	597	614	566	594	31	20
63 Ekonomika a administrativa	1415	1448	1264	1346	151	102
64 Podnikání v oborech, odvětví	898	935	639	713	259	222
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	596	564	580	564	16	0
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	550	614	370	385	180	229
72 Publicistika, knihovnictví a informatika	25	71	25	71	0	0
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	184	222	158	193	26	29
78 Obecně odborná příprava	222	276	222	276	0	0
82 Umění a užité umění	242	256	242	252	0	4
Celkem	7154	7358	6464	6752	690	606

Graf č. 16 Nově přijatí do 1. ročníku oborů středních odborných škol

Podíl odborného maturitního vzdělávání se ve srovnání s loňským rokem neustále pohybuje na úrovni cca 7 300 míst v 1. ročníku.

Absolventi středních odborných škol

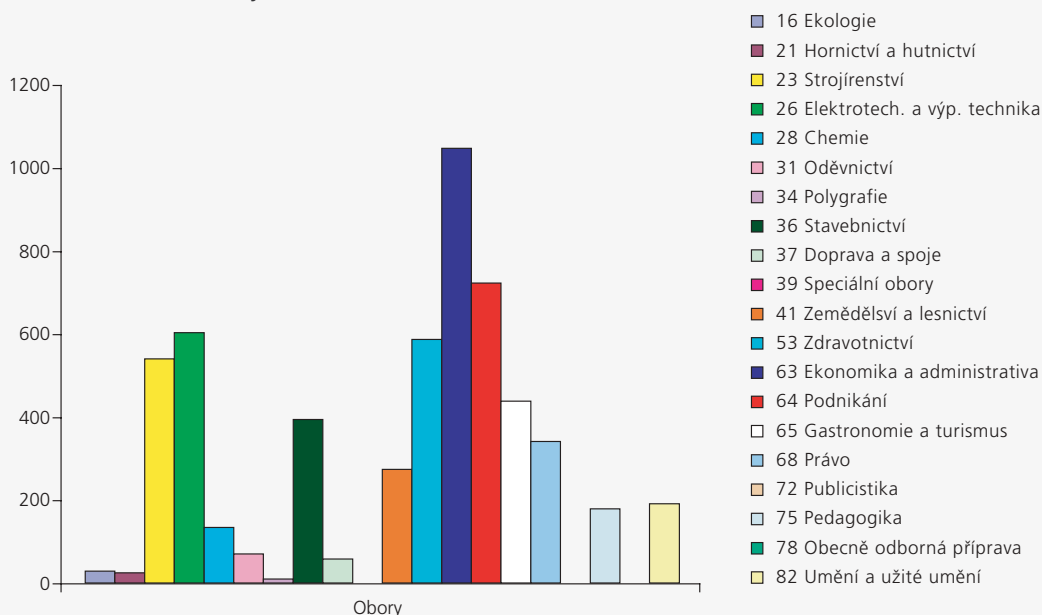
Úplného středního odborného vzdělání s maturitou dosáhlo ve šk. roce 2002/03 5227 studentů denního studia a 416 studentů ve večerní, dálkové, externí nebo kombinované formě studia (OFS). Celkový počet absolventů se oproti minulému školnímu roku zvýšil o 89, na tomto zvýšení se podíleli absolventi OFS. Tradičně nejvíce studentů denního studia absolvovalo studijní obory Ekonomika a administrativa, studijní obory Podnikání v oborech, odvětví ukončilo nejvíce studentů v ostatních formách studia.

Velká část absolventů maturitních oborů SOŠ našla uplatnění na trhu práce, další absolventi prohlubují své odborné vzdělání ve vysokých školách nebo vyšších odborných školách a někteří byli evidováni na úřadu práce. **Podle statistik úřadů práce se mezi nezaměstnané zařadilo nejvíce absolventů studijních oborů Ekonomika a administrativa. Z hlediska uplatnitelnosti absolventů se jako problematické rovněž jeví studijní obory Podnikání v oborech, odvětví a Gastronomie, hotelnictví a turismus.**

Tab. č. 55 Absolventi středních odborných škol (zdroj ÚIV)

Skupiny oborů podle klasifikace kmenových oborů vzdělání	Počet absolventů					
	celkem		denní st.		OFS	
	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	30	29	30	29	0	0
21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství	24	25	24	25	0	0
23 Strojírenství a strojírenská výroba	433	540	398	504	35	36
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	562	603	559	600	3	3
28 Technická chemie a chemie silikátů	123	134	123	134	0	0
31 Textilní výroba a oděvnictví	77	70	69	70	8	0
34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	0	10	0	10	0	0
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	335	394	335	374	0	20
37 Doprava a spoje	24	58	24	58	0	0
39 Speciální a interdisciplinární obory	0	0	0	0	0	0
41 Zemědělství a lesnictví	283	274	281	271	2	3
53 Zdravotnictví	584	587	560	549	24	38
63 Ekonomika a administrativa	1196	1047	1139	1008	57	39
64 Podnikání v oborech, odvětví	763	723	673	526	90	197
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	451	438	443	432	8	6
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	361	341	289	276	72	65
72 Publicistika, knihovnictví a informatika	0	0	0	0	0	0
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	129	179	129	179	0	0
78 Obecně odborná příprava	0	0	0	0	0	0
82 Umění a užité umění	179	191	163	182	16	9
Celkem	5554	5643	5239	5227	315	416

Graf č. 17 Absolventi středních odborných škol 2002/03

Připravované záměry

- zařazení nových součástí – střední odborná škola,
- výuka nových oborů (lycea, inovativní obory apod.),
- vznik polyfunkčních škol,
- úprava sítě škol s cílem koncepčně řešit výuku zdravotnických a zemědělských oborů.

3.2.4 Střední odborná učiliště a učiliště

Počet škol a žáků

Ve školním roce 2002/03 bylo v Moravskoslezském kraji 56 středních odborných učilišť a učilišť. Ve srovnání s předchozím školním rokem bylo jedno učiliště v okrese Nový Jičín ze sítě škol, školských zařízení a předškolních zařízení vyřazeno z důvodu dlouhodobého nízkého zájmu žáků o obory učiliště. Současně došlo ke sloučení dvou středních odborných učilišť v Klimkovicích a středního odborného učiliště se střední zemědělskou školou v Opavě.

Tab. č. 56 Střední odborná učiliště a učiliště v MSK (zdroj ÚIV)

Rok	Škol	Celkem		Denní studium		OFS	
		tříd	žáků	tříd	žáků	tříd	žáků
2001/02	57	1014	25011	941	23410	73	1601
2002/03	56	1013	24997	939	23279	74	1729

Ze srovnání údajů v tabulce č. 56 lze konstatovat, že oproti školnímu roku 2001/02 došlo k mírnému úbytku žáků v denním studiu a naopak k přibližně stejnému nárůstu počtu žáků v ostatních formách studia, tzn. ve studiu při zaměstnání. Úbytek žáků denního studia koresponduje s demografickým vývojem populace. **Zvýšení počtu žáků ve studiu při zaměstnání, které je organizováno jako večerní, dálkové, externí a jako kombinované, je dáno zvýšeným zájmem občanů o celoživotní vzdělávání. Trendu celoživotního učení některé školy vyšly vstříc a zařadily do své nabídky studijní a učební obory, které je možno studovat večerně, dálkově či externě.**

Ze srovnání předchozích období vyplývá, že struktura počtu žáků studujících jednotlivé obory je z dlouhodobého hlediska stejná jako v předchozích letech. K největší změně v počtu žáků oproti minulému školnímu roku došlo u studijního oboru Obchod, kdy počet žáků studujících tento obor klesl o 164. Ostatní změny v počtech žáků můžeme považovat za zanedbatelné. **Jednoznačně nejvíce žáků (více než 4 000) studuje či studovalo skupiny oborů Strojírenství a strojírenská výroba, Gastronomie,**

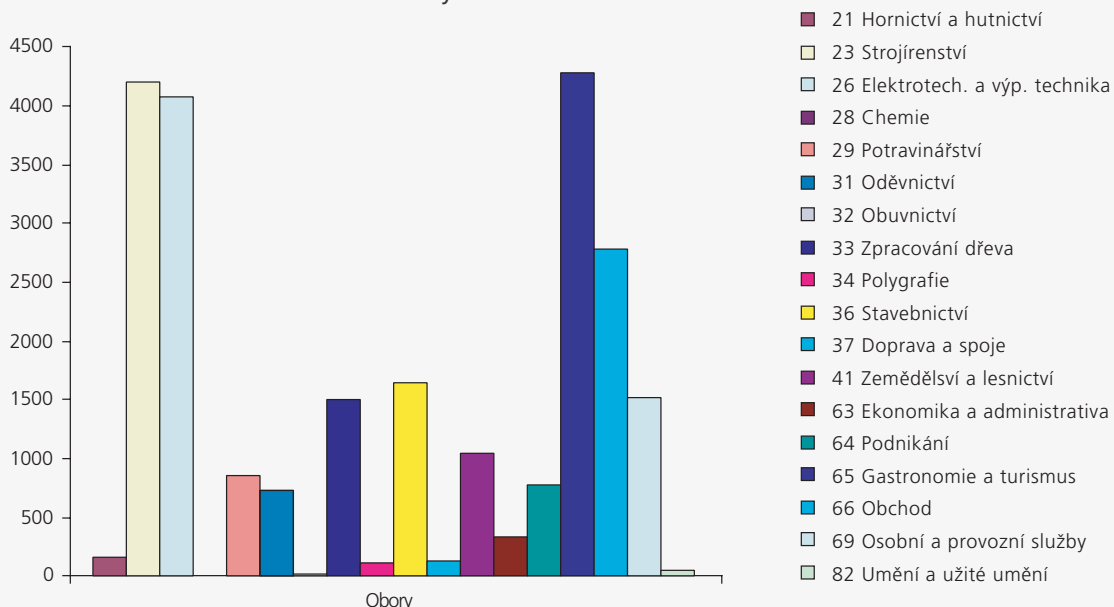
hotelnictví a turismus, Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika. Tato situace je dána tradičním zaměřením průmyslu v Moravskoslezském kraji – Strojírenství a strojírenská výroba a dále vysokým zájmem žáků o studium některých oborů – Gastronomie, hotelnictví a turismus, Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika.

Další obory, které dlouhodobě studuje nejvíce žáků - více než 1500 – jsou Obchod, Stavebnictví, geodézie a kartografie, Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů a Osobní a provozní služby. Naopak již tradičně nejméně žáků – méně než 100 - studuje obory Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů a Umění a užité umění.

Tab. č. 57 Počet žáků ve studijních oborech středních odborných učilišť a učilišť (zdroj ÚIV)

Skupiny oborů podle klasifikace kmenových oborů vzdělání	Počet žáků					
	Celkem		denní st.		OFS	
	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství	176	159	176	159	0	0
23 Strojírenství a strojírenská výroba	4407	4509	4159	4184	248	325
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	4308	4329	4056	4062	252	267
29 Potravinářství a potravinářská chemie	845	849	845	849	0	0
31 Textilní výroba a oděvnictví	718	725	692	660	26	65
32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů	8	8	8	8	0	0
33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	1565	1566	1526	1481	39	85
34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	106	100	106	100	0	0
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	1813	1676	1764	1634	49	42
37 Doprava a spoje	148	141	98	82	50	59
41 Zemědělství a lesnictví	1100	1044	1100	1044	0	0
63 Ekonomika a administrativa	193	320	160	306	33	14
64 Podnikání v oborech, odvětví	768	872	450	580	318	292
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	4362	4369	4125	4096	237	273
66 Obchod	2953	2789	2640	2508	313	281
69 Osobní a provozní služby	1515	1512	1475	1486	40	26
82 Umění a užité umění	30	40	30	40	0	0
Celkem	25015	25008	23410	23279	1605	1729

Graf č. 18 Počet žáků v oborech středních odborných učilišť a učilišť 2002/03

Z celkového počtu žáků studujících střední odborná učiliště a učiliště, tj. z 25 008 žáků, jich pouze 718 studuje vzdělávací programy učilišť, kterými získají nižší odborné vzdělání. Dalších 16 837 žáků studuje vzdělávací programy poskytující výuční list, získají tak nižší střední odborné vzdělání. Tito žáci mají možnost pokračovat dále ve studiu, a to ve studijních oborech pro absolventy tříletých učebních oborů, tedy v nástavbovém studiu. Zbýlých 7 453 žáků studuje vzdělávací programy SOU ukončené maturitou, žáci získají úplné střední odborné vzdělání. Tyto vzdělávací programy zahrnují jak

studijní obory středních odborných učilišť, tak i studijní obory pro absolventy tříletých učebních oborů. Dosažené vzdělání je přitom významným faktorem k uplatnění absolventů škol na trhu práce. Ze statistik úřadů práce vyplývá obecné pravidlo – čím vyšší vzdělání, tím větší šance získání zaměstnání.

Tab. č. 58 Počet žáků středních odborných učilišť a učilišť podle dosaženého vzdělání (zdroj ÚIV)

Dosažené vzdělání	Počet žáků		
	Celkem	denní st.	OFS
E	718	718	0
H	16837	16743	94
L	7453	5818	1635

- E – nižší odborné vzdělání – nižší střední odborné vzdělání (vzdělávací programy učilišť, odborných učilišť).
H – střední odborné vzdělání s výučním listem – střední odborné vzdělání dosažené absolvováním nematuritních vzdělávacích programů poskytujících výuční list, s výjimkou programů uvedených v bodě. E
L – úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou – úplné střední odborné vzdělání dosažené absolvováním vzdělávacích programů SOU ukončených maturitou a vzdělávacích programů SOU i SOŠ pro absolventy tříletých učebních oborů ukončených maturitou.

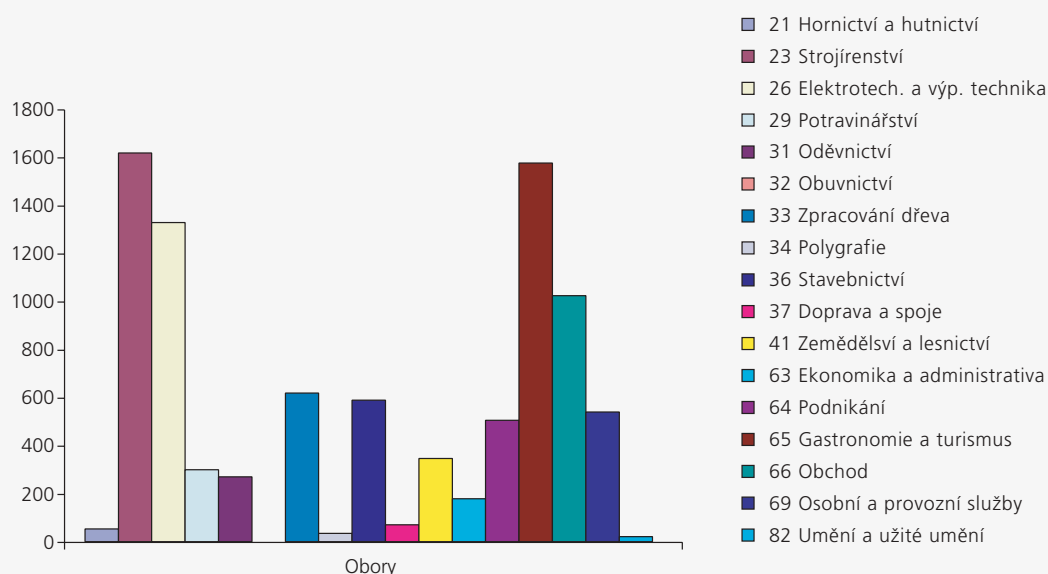
Přijímací řízení

Ve srovnání se školním rokem 2001/02 bylo v roce 2002/03 výrazněji více žáků přijato v elektrotechnických oborech, ve skupinách oborů Ekonomika a administrativa a Podnikání v oborech (obdobně jako v oborech středních odborných škol). Zvýšený zájem žáků se také projevil o obory dřevozpracujících a obory dopravy, spojů a obchodu. Naopak k úbytku přijatých žáků došlo v zemědělských oborech (stejně jako u oboru SOŠ), ale také ve stavebních oborech.

Tab. č. 59 Nově přijatí do 1. ročníku středních odborných učilišť a učilišť (zdroj ÚIV)

Skupiny oborů podle klasifikace kmenových oborů vzdělání	Počet přijatých					
	celkem		denní st.		OFS	
	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství	51	53	51	53	0	0
23 Strojírenství a strojírenská výroba	1589	1618	1471	1424	118	194
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	1269	1328	1175	1201	94	127
29 Potravinářství a potravinářská chemie	280	300	280	300	0	0
31 Textilní výroba a oděvnictví	300	270	283	224	17	46
32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů	0	0	0	0	0	0
33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	551	619	523	552	28	67
34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	36	35	36	35	0	0
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	710	589	678	557	32	32
37 Doprava a spoje	12	70	8	40	4	30
41 Zemědělství a lesnictví	407	346	407	346	0	0
63 Ekonomika a administrativa	89	179	62	176	27	3
64 Podnikání v oborech, odvětví	403	505	238	398	165	107
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	1580	1576	1463	1454	117	122
66 Obchod	982	1024	878	891	104	133
69 Osobní a provozní služby	504	540	504	540	0	0
82 Umění a užité umění	46	21	14	21	32	0
Celkem	8809	9073	8071	8212	738	861

Graf č. 19 Nově přijatí do 1. ročníku středních odborných učilišť a učilišť 2002/03

Oborová struktura odborného vzdělávání, zejména nabídka tzv. hi-tech oborů a oborů zaměřených na služby, je zcela v souladu s cíli DZ. Jedním z oborů, do kterých bylo přijato nejméně žáků, je obor Hornictví, hornická geologie, hutnictví a slévárenství (53, tj. 0,6 %). Výuku se však daří udržovat alespoň v minimálních počtech, aby bylo zabráněno generačnímu propadu.

Absolventi středních odborných učilišť

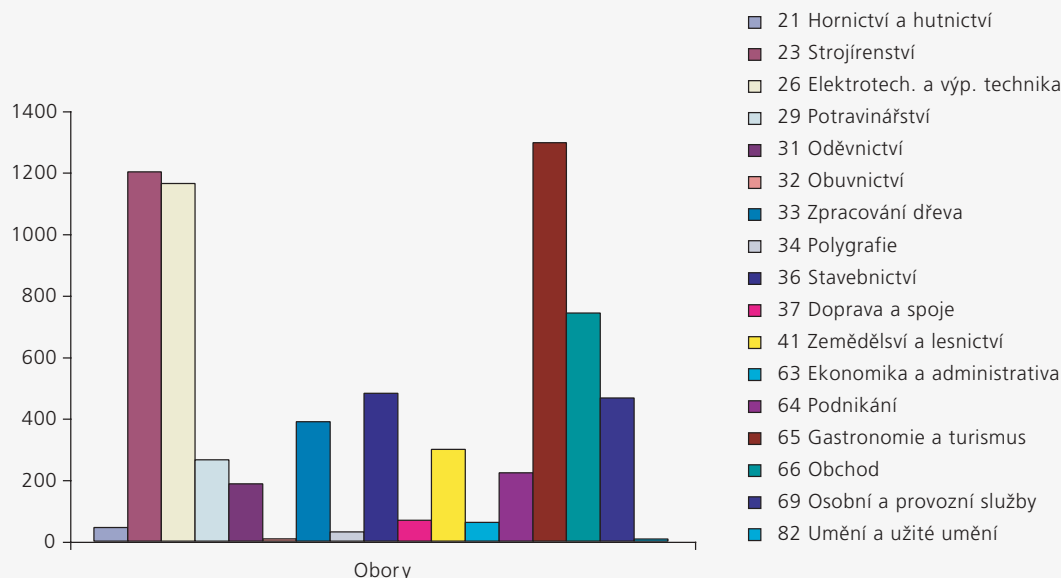
Tab. č. 60 Absolventi středních odborných učilišť (zdroj ÚIV)

Skupiny oborů podle klasifikace kmenových oborů vzdělání	Počet absolventů					
	celkem		denní st.		OFS	
	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství	62	44	62	44	0	0
23 Strojírenství a strojírenská výroba	1092	1201	1034	1145	58	56
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	1008	1163	948	1080	60	83
29 Potravinářství a potravinářská chemie	247	264	247	264	0	0
31 Textilní výroba a oděvnictví	169	186	169	173	0	13
32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů	0	7	0	7	0	0
33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	430	388	430	388	0	0
34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	38	30	38	30	0	0
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	471	480	460	479	11	1
37 Doprava a spoje	70	68	52	40	18	28
41 Zemědělství a lesnictví	314	298	314	298	0	0
63 Ekonomika a administrativa	48	61	47	60	1	1
64 Podnikání v oborech, odvětví	221	222	167	172	54	50
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	1171	1296	1112	1239	59	57
66 Obchod	885	742	779	668	106	74
69 Osobní a provozní služby	426	465	426	457	0	8
82 Umění a užité umění	8	6	8	6	0	0
Celkem	6660	6921	6293	6550	367	371

Studijní a učební obory SOU ve školním roce 2002/03 ukončilo celkem 6 921 žáků, z toho více než polovina absolvovala obory Gastronomie, hotelnictví a turismus, Strojírenství a strojírenská výroba a Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, každý z nich absolvovalo přes 1 000 žáků. **Přibližně čtvrtina absolventů učebních oborů pokračovala ve studiu v nastavbových studijních oborech.** Vyučení, kteří o další studium neměli zájem, získali zaměstnání nebo se zaevidovali na úřadech práce. Tak jako v předchozích obdobích jsou absolventi učebních oborů z hlediska nezaměst-

nanosti nejrizikovější skupinou, a to především absolventi výše zmíněných učebních oborů. Naopak **vysoká poptávka je po některých technických profesích, např. nástrojař, soustružník, zámečnick a po absolventech s výučním listem ve stavebnictví, např. tesař, klempíř, pokrývač.** Problematické je uplatnění absolventů, kteří získali úplné střední odborné vzdělání (vyučení s maturitou) ve studijních oborech Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika a Podnikání v oborech, odvětví.

Graf č. 20 Absolventi SOU a U 2002/03

Připravované záměry

- vznik polyfunkčních škol,
- transformace SOU na integrované SOŠ,
- úprava sítě škol s cílem koncepčně řešit výuku zemědělských oborů.

3.2.5 Střediska praktického vyučování, pracoviště praktického vyučování

Střediska praktického vyučování (SPV) zajišťují odborný výcvik žákům SOU. Kraj ve školním roce 2002/03 zřizoval tři tato střediska.

V rámci komplexního zajištění výuky učebních oborů došlo k 1. 7. 2003 ke sloučení Střediska praktického vyučování ve Frýdku-Místku, Luční 483, se SOU, Frýdek-Místek, tř. T. G. Masaryka 451 a Střediska praktického vyučování v Havířově-Podlesí se SOŠ a SOU obchodu a služeb, Havířov-Prostřední Suchá, Kapitána Jasioka 50/635.

V současné době je Moravskoslezský kraj zřizovatelem pouze jednoho střediska praktického vyučování v Ostravě s cílovou kapacitou 255 žáků. Toto středisko zajišťuje odborný výcvik v oboru Aranžér pro tři školy v Ostravě, Českém Těšíně a Frýdku-Místku.

Další čtyři střediska praktického vyučování jsou zřizována soukromě (tři v okrese Nový Jičín a jedno v okrese Bruntál s celkovou cílovou kapacitou 386 žáků). Stavebně strojní SPV J + J, s.r.o., Jaselská 381, Šenov u Nového Jičína nevyvíjelo žádnou činnost.

V síti škol, předškolních zařízení a školských zařízení je rovněž zařazeno 52 pracovišť praktického vyučování s cílovou kapacitou 165 žáků. Zřizovateli všech pracovišť praktického vyučování jsou soukromníci.

Tab. č. 61 Střediska praktického vyučování (zdroj ÚIV)

Rok	Středisek	žáků	Pedagogických pracovníků
2001/02	7	1182	61
2002/03	7	1129	57

Připravované záměry

- Zajištění komplexní výuky oboru Aranžer ve středních odborných učilištích v Českém Těšíně, Frýdku-Místku a Ostravě.

3.3 Speciální školství

Speciální školství nabízí možnost přípravy na vzdělávání a vzdělávání dětem a žákům od předškolního věku po středoškolskou docházku. Ke zřizovatelům škol a školských zařízení tohoto typu patří vedle Moravskoslezského kraje také obce, církev, soukromé osoby a MŠMT.

Tab. č. 62 Speciální školství v MSK dle součástí (zdroj ÚIV)

Škola	2001/02		2002/03	
	školy	žáci	školy	žáci
Mateřská	27	765	27	771
Základní	22	1081	22	1069
Zvláštní	48	3635	48	3436
Pomocná	29	495	29	532
Praktická škola	9	174	8	135
SOŠ	2	812	2	711
SOU,OU	20	2290	20	2382
Celkem	157	9252	156	9036

Poznámka: Tabulka neobsahuje data o Speciální škole pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12 – zřizovatel MŠMT.

Z meziročního srovnání vyplývá, že síť speciálních škol se téměř nezměnila. Snížení počtu aktivních součástí praktických škol ve školním roce 2002/03 je dáno skutečností, že tříletá praktická škola v Hlučíně neměla žádné žáky.

Speciální mateřské školy

Speciální mateřské školy jsou vedle samostatných zařízení zřízeny i jako součásti ředitelství speciálních škol. Mezi samostatnými speciálními mateřskými školami převažují zařízení poskytující odbornou péči dětem s vadami řeči. V rámci ředitelství speciálních škol jsou do předškolních zařízení vřazovány děti s postižením tak, aby mohly s přihlédnutím ke svému handicapu pokračovat v základním vzdělávání v již známém prostředí.

V souladu se zákonem č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, byla k 31. prosinci 2002 zrušena organizační složka obce Speciální mateřská škola Třinec, Štefánikova 772. **Jinak byla oblast předškolní výchovy v rámci speciálního školství celkem stabilizovaná a nedošlo v ní k podstatným změnám.**

3.3.1 Speciální základní školství

Tabulka č. 62 potvrzuje předpokládaný trend ve školství, a to celkový pokles počtu dětí a žáků ve speciálních školách a zařízeních. V počtu dětí a žáků ve speciálních mateřských a speciálních základních školách je zaznamenán nepatrný pohyb, k většímu úbytku počtu žáků dochází ve zvláštních školách, v pomocných školách naopak počet žáků narůstá.

3.3.1.1 Speciální základní školy

Největší počet speciálních základních škol tvoří základní školy při zdravotnických zařízeních. Většinou netvoří samostatné příspěvkové organizace, ale jsou součástí jiných speciálních škol. Žáci, kteří jsou v době nemoci či rekonvalescence vzdělávání v uvedených speciálních základních školách, zůstávají žáky svých kmenových základních škol a po ukončení hospitalizace v nemocnici, případně léčebného pobytu v sanatoriu, se do těchto škol vrací.

K ostatním speciálním základním školám patří školy vzdělávající žáky se sluchovým a zrakovým handicapem, vadami řeči, kombinovaným postižením a žáky s poruchami učení a chování.

Ani tento typ speciálních škol nevykázal ve školním roce 2002/03 žádné zásadní změny.

Základní školy při zařízeních ústavní a ochranné výchovy nebyly v MSK zřízeny.

3.3.1.2 Zvláštní školy

V souvislosti s klesajícím počtem žáků ve zvláštních školách byla vyhodnocena celková situace v možnostech jejich vzdělávání a provedeny první kroky k optimalizaci zvláštních škol. Ve městě Ostrava byla k 1. lednu 2003 zrušena Zvláštní škola, Ostrava-Slezská Ostrava, Těšínská 98. Žáci uvedené školy byli vřazeni do Zvláštní školy internátní, Ostrava-Slezská Ostrava, Na Vizině 28. K obdobnému procesu došlo i ve městě Frýdek-Místek, ve kterém byla ze sítě škol, školských zařízení a předškolních zařízení ke stejnému datu vyřazena Zvláštní škola, Frýdek-Místek, Míru 1313, její žáci byli převedeni pod ředitelství Dětského domova se speciálními školami, Frýdek-Místek, Bruzovská 328. Uvedené zařízení prošlo k 1. červenci 2003 další změnou. V souladu se zákonem č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, došlo k oddělení dětského domova a vzniku dvou samostatných ředitelství – Dětský domov, Frýdek-Místek, Bruzovská 328, a Speciální školy, Frýdek-Místek, Hálkova 927.

Stejně jako u speciálních mateřských škol i u zvláštních škol byla v souladu se zákonem č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, k 31. prosinci 2002 zrušena organizační složka obce Zvláštní škola, Dvorce, Olomoucká 37.

Další změny v síti škol, předškolních zařízení a školských zařízení v oblasti zvláštních škol byly zaměřeny na zařazování odloučených pracovišť škol. Ve čtyřech případech při poklesu počtu žáků na odloučených pracovištích převedly školy žáky do kmenové budovy a zažádaly o vyřazení odloučeného pracoviště ze sítě škol.

V průběhu roku se zároveň připravovala transformace zvláštních škol internátních, s jejíž realizací je počítáno ve školním roce 2003/04.

3.3.1.3 Pomocné školy a přípravné stupně pomocných škol

Stejně jako ve školním roce 2001/02 i v roce 2002/03 došlo k nárůstu počtu žáků v pomocných školách. Toto zjištění odráží skutečnost, že speciální školství je prostřednictvím individuálních vzdělávacích programů stále více otevřeno těžce zdravotně postiženým žákům. Na uvedený stav reagovali ředitelé škol opětovnými požadavky na změny kapacit svých zařízení, a to snížením kapacity součásti zvláštní škola a jejím převedením do součásti pomocná škola. Ve školách v Haví-

řově a Českém Těšíně byly mezi součástí škol zařazeny přípravné stupně pomocných škol, které umožňují přípravu těžce zdravotně postižených dětí na vzdělávání.

Všechny výše uvedené změny v rámci speciálního základního školství nejsou zaznamenány v tabulce č. 62 k této oblasti, protože byly realizovány od 1. ledna 2003, kdežto tabulkové počty škol a žáků vycházejí ze zpracovaných statistických výkazů, které zachycují stav k 30. září roku 2001 a 2002.

Připravované záměry

- optimalizace sítě zvláštních škol vlivem demografického vývoje a postupné individuální i skupinové integrace,
- transformace zvláštních škol internátních dle zákona č. 109/2002 Sb.

3.3.2 Speciální střední školství

3.3.2.1 Speciální SOŠ a speciální SOU

Ve dvou speciálních středních školách studovalo v loňském roce 996 žáků, tj. o 144 žáků méně než ve školním roce 2001/02. Vyučovaly se studijní a učební obory následujících oborových skupin: Strojírenství a strojírenská výroba, Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, Ekonomika a administrativa, Gastronomie, hotelnictví a turismus, Pedagogika, učitelství a sociální péče, Textilní výroba a oděvnictví, Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů a Obchod.

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště pro tělesně postiženou mládež, Ostrava-Poruba, 17. listopadu 1123 podala žádost o zařazení nového studijního oboru 75-41-M/005 Sociální péče – sociální činnost pro etnické skupiny, který chce otevřít již od 1. září 2004. **Zařazení oboru souvisí se specifickými potřebami regionu, ve kterém stoupá počet žáků ze znevýhodněného sociokulturního prostředí a z etnických skupin, kteří mají zájem o středoškolské studium.** Obor je svým charakterem vhodný k integraci zdravých a zdravotně postižených žáků, což odpovídá celkové vzdělávací koncepci školy.

Tab. č. 63 Speciální střední odborné školy a speciální střední odborná učiliště (zdroj ÚIV)

Obory školy	Rok	Počet		
		škol	tříd	žáků
speciální SOŠ	2001/02	2	32	812
speciální SOU		1	18	328
speciální SOŠ	2002/03	2	31	711
speciální SOU		1	17	285

Poznámka: Tabulka neobsahuje data o VÚM, SOU, OU a U, Nový Jičín, Divadelní 12 – zřizovatel MŠMT.

3.3.2.2 Odborná učiliště

Tab. č. 64 Odborná učiliště (zdroj ÚIV)

Typ školy	Rok	Počet		
		škol	tříd	žáků
OU	2001/02	19	148	1962
OU	2002/03	19	162	2097

Poznámka: Tabulka neobsahuje data o VÚM, SOU, OU a U, Nový Jičín, Divadelní 12 – zřizovatel MŠMT.

Počet odborných učilišť se ve srovnání s rokem 2001/02 nezměnil. V 19 odborných učilištích se připravovalo 2097 žáků, převážně absolventů zvláštních škol, tj. o 135 více než ve školním roce 2001/02. Nejvíce - 815 žáků - studovalo v učebních oborech skupiny Gastronomie, hotelnictví a turismus. Další velmi početné skupiny tvořili žáci studující obory skupiny Stavebnictví, geodézie a kartografie, Zemědělství a lesnictví a Strojírenství a strojírenská výroba.

3.3.2.3 Praktické školy

V praktických školách se v loňském školním roce připravovalo pro výkon jednoduchých profesí celkem 130 žáků. Ve srovnání s rokem 2001/02 se o 32 snížil počet žáků praktických škol, které navštěvují převážně absolventi zvláštních škol. Ve dvou praktických školách – v Hlučíně a v Soukromé praktické škole DAKOL v Petrovicích u Karviné - se tříletá praktická škola nevyučovala. Dvouleté praktické školy určené zejména absolventům pomocných škol navštěvovalo o 7 žáků více než v předchozím školním roce.

Tab. č. 65 Praktické školy (zdroj ÚIV)

Obory školy	Rok	Počet		
		škol	tříd	žáků
Praktická škola jednoletá	2001/02	1	18	6
Praktická škola dvouletá		5		66
Praktická škola tříletá		5		90
Praktická škola dvouletá	2002/03	5	15	73
Praktická škola tříletá		3		57

3.4 Vyšší odborné školy

Počet škol a žáků

Na území Moravskoslezského kraje působí celkem 10 vyšších odborných škol, z toho čtyři jsou zřizovány Moravskoslezským krajem a šest je soukromých. Z těchto deseti VOŠ je jedna sociální a jedna zdravotnická, tři VOŠ jsou s ekonomickým zaměřením a čtyři se zaměřením na hotelnictví, turismus, cestovní ruch a zahraniční obchod. Jedna VOŠ má ve studijní nabídce obor ekonomický i strojírenský.

Těchto deset vyšších odborných škol má cílovou kapacitu celkem 4 930 žáků, naplněnost je 2 468 žáků, z toho 2 095 v denním studiu. Z příložených tabulek vyplývá, že ve školním roce 2002/03 se zvýšil počet žáků proti školnímu roku 2001/02 o 86 žáků, z toho 27 v denní formě studia a 59 v dálkové formě studia. **Zvýšení počtu žáků VOŠ koresponduje se zvýšením zájmem o tento typ terciárního vzdělávání (především v dálkové formě studia).**

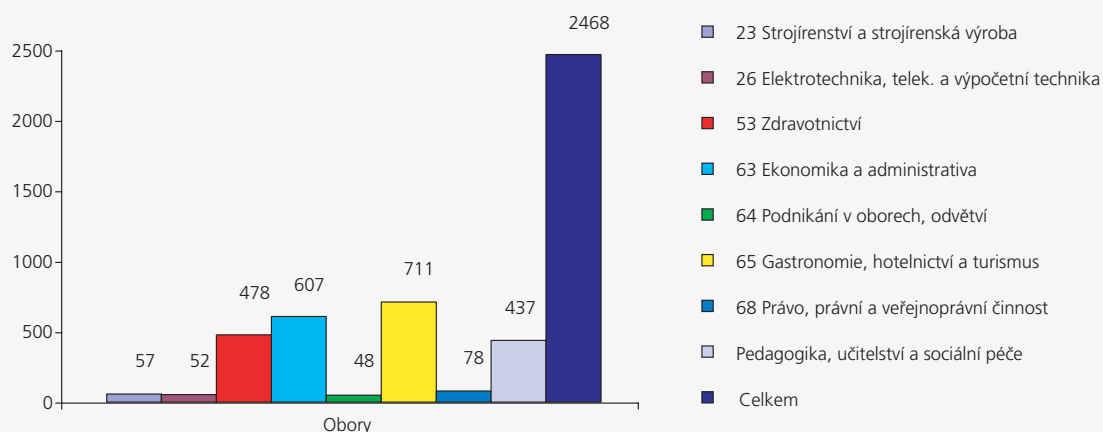
Tab. č. 66 Vyšší odborné školy (zdroj ÚIV)

Rok	Počet škol	Denní studium		Dálkové studium
		Počet skupin	Počet žáků	Počet žáků
2001/02	10	100	2068	314
2002/03	10	101	2095	373

Tab. č. 67 Počet žáků v oborech vyšších odborných škol (zdroj ÚIV)

Skupiny oborů podle klasifikace kmenových oborů vzdělání	Počet žáků					
	Celkem		Denní studium		OFS	
	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
23 Strojírenství a strojírenská výroba	45	57	45	57	0	0
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	64	52	64	52	0	0
53 Zdravotnictví	439	478	357	372	82	106
63 Ekonomika a administrativa	597	607	586	585	11	22
64 Podnikání v oborech, odvětví	93	48	75	48	18	0
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	651	711	644	684	7	27
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	79	78	79	78	0	0
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	414	437	218	219	196	218
Celkem	2382	2468	2068	2095	314	373

Graf č. 21 Počet žáků v oborech vyšších odborných škol

Ve školním roce 2002/03 byla v Moravskoslezském kraji zřízena soukromým zřizovatelem nová VOŠ jako součást soukromé školy Vyšší odborná škola DAKOL a střední školy DAKOL, o. p. s., MŠMT ji zařadilo do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení od 1. září 2003. Tato nová VOŠ s ekonomickým zaměřením zvýší cílovou kapacitu v Moravskoslezském kraji o 200 žáků na celkem 5 130 žáků.

Přijímací řízení

Do 1. ročníku VOŠ bylo ve školním roce 2002/03 celkem přijato 1 143 žáků, z toho do denní formy studia 967, tj. 84,6 % ze všech žáků přijatých do VOŠ. Nejvíce žáků bylo přijato ke studiu oboru Gastronomie, hotelnictví a turismus (333, tj. 29,1 %). Mezi obory, ve kterých začalo studovat v 1. ročnících mnoho žáků, patří dále: Ekonomika a administrativa (312 žáků, tj. 27,2 %), Zdravotnictví (205 žáků, tj. 17,9 %) a Pedagogika, učitelství a sociální péče (188 žáků, tj. 16,4 %).

Ve školním roce 2002/03 je patrný pokles počtu přijatých žáků pouze ve dvou skupinách oborů, a to Podnikání v oborech, odvětví (o 18 žáků) a Zdravotnictví (o 14 žáků), naopak nárůst počtu přijatých žáků zaznamenáváme u všech ostatních skupin oborů, nejvýrazněji u oboru Ekonomika a administrativa (o 86) a Gastronomie, hotelnictví a turismus (o 42). Ke zvýšení počtu přijatých žáků ve skupině oborů Ekonomika a administrativa došlo v SOU, SOŠ i VOŠ.

Tab. č. 68 Nově přijatí do 1. ročníku vyšších odborných škol (zdroj ÚIV)

Skupiny oborů podle klasifikace kmenových oborů vzdělání	Nově přijatí					
	Celkem		Denní studium		OFS	
	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
23 Strojírenství a strojírenská výroba	22	32	22	32	0	0
26 Elektrotechnika, telek. a výpočetní technika	23	24	23	24	0	0
53 Zdravotnictví	219	205	158	162	61	43
63 Ekonomika a administrativa	226	312	226	290	0	22
64 Podnikání v oborech, odvětví	32	14	32	14	0	0
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	291	333	291	313	0	20
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	34	35	34	35	0	0
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	172	188	92	97	80	91
Celkem	1019	1143	878	967	141	176

Ze srovnání se školním rokem 2000/01, kdy do 1. ročníků denního studia VOŠ bylo přijato celkem 324 žáků, a školním rokem 2001/02, kdy do 1. ročníku denního studia VOŠ bylo přijato 878 žáků, lze konstatovat, že počet přijatých ke studiu na VOŠ má vzrůstající tendenci.

Absolventi vyšších odborných škol

Jak vyplývá z přehledu, vyšší odborné školy v Moravskoslezském kraji nabízejí studium pouze osmi skupin studijních oborů. Studium ve školním roce 2002/03 ukončilo 536 studentů tedy o 101 méně než v předchozím školním roce. Výrazně nejvíce studentů - více než 100 - absolvovalo obory Gastronomie, hotelnictví a turismus, Ekonomika a administrativa a Zdravotnictví. **Z hlediska uplatnitelnosti jsou problematické obory Gastronomie, hotelnictví a turismus, Ekonomika a administrativa a také Pedagogika, učitelství a sociální péče.** Naopak absolventi zdravotnických oborů VOŠ se v evidenci úřadů práce vyskytují minimálně.

Tab. č. 69 Absolventi vyšších odborných škol (zdroj ÚIV)

Skupiny oborů podle klasifikace kmenových oborů vzdělání	2001/02			2002/03		
	Celkem	denní st.	OFS	Celkem	denní st.	OFS
23 Strojírenství a strojírenská výroba	8	8	0	9	9	0
26 Elektrotechnika, telek. a výpočetní technika	0	0	0	9	9	0
53 Zdravotnictví	104	104	0	131	110	21
63 Ekonomika a administrativa	173	162	11	139	139	0
64 Podnikání v oborech, odvětví	51	32	19	12	12	0
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	181	181	0	140	140	0
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	19	19	0	18	18	0
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	101	57	44	78	49	29
Celkem	637	563	74	536	486	50

Připravované záměry

- vznik odloučených pracovišť VOŠ Kopřivnice v Bruntále, Ostravě a Třinci,
- rozšíření nabídky vzdělávacích programů v MSK,
- inovace vzdělávacích programů VOŠ.

3.5 Vysoké školy

Počet škol a studentů

Čtyři vysoké školy Moravskoslezského kraje poskytují technické, ekonomické, přírodovědné, pedagogické, společensko-vědní vzdělání, včetně zdravotního – nelékařského a vzdělání v uměleckých disciplínách.

Na Ostravské univerzitě získávají studenti vysokoškolské vzdělání na těchto fakultách: Pedagogická fakulta, Filozofická fakulta, Přírodovědecká fakulta a Zdravotně sociální fakulta.

Součástí Ostravské univerzity jsou také tři vysokoškolské ústavy: Institut pro umělecká studia, Ústav pro výzkum a aplikace fuzzy modelování a Ústav pro regionální studia.

Slezská univerzita poskytuje svým studentům vzdělání na Obchodně podnikatelské fakultě v Karviné, Filozoficko-přírodovědecké fakultě v Opavě, součástí Slezské univerzity je Matematický ústav v Opavě.

Celkem sedm fakult má největší veřejná vysoká škola v Moravskoslezském kraji Vysoká škola báňská – Technická univerzita: Fakulta bezpečnostního inženýrství, Ekonomická fakulta, Fakulta stavební, Fakulta strojní, Fakulta elektrotechniky a informatiky, Hornicko geologická fakulta a Fakulta metalurgie a materiálového inženýrství. Součástí univerzity jsou i tři vysokoškolské ústavy: Centrum pro evropská studia, Vysokoškolský ústav chemie materiálů a Výzkumné energetické centrum.

Ve všech třech veřejných vysokých školách mohou studenti získat vysokoškolské vzdělání v bakalářských, magisterských a doktorských programech, na studium v bakalářském studijním programu mohou studenti navázat 1 až 3letým studiem magisterským.

Vysoká škola podnikání, a.s., Ostrava, poskytuje v denní, dálkové a kombinované formě bakalářské vzdělání v oborech Podnikání, Informatika a internet v podnikání, Podnikání a management v obchodu, Podnikání a management v životním prostředí.

Tab. č. 70 Stavby žáků na vysokých školách v Moravskoslezském kraji (zdroj ÚIV)

Vysoká škola	Celkem	Prezenční forma studia				Celkem	Distanční a kombinovaná forma studia				Celkem
		Bakalářská	Navazující magisterská	Magisterská	Doktorská		Bakalářská	Navazující magisterská	Magisterská	Doktorská	
Ostravská univerzita	6114	1045	5	3465	37	4552	1074	99	307	82	1562
Slezská univerzita	3684	771	115	1934	24	2844	457	112	256	15	840
VŠB – TU	16026	2442	0	9701	358	12501	1179	0	1373	973	3525
Vysoká škola podnikání, a.s.	860	371	0	0	0	371	489	0	0	0	489

Přijímací řízení

Přijímací řízení je na jednotlivých vysokých školách a jejich fakultách rozdílné, liší se počtem kol, požadavky přijímacího řízení, stanovením různých forem přijímacích zkoušek (test, ústní zkouška, praktická zkouška). Každá fakulta a vysoká škola si určuje kritéria přijímacího řízení samostatně včetně případného zohlednění prospěchu na střední škole, prospěchu ve stěžejních předmětech a výsledky maturitní zkoušky. Pro každou fakultu vysokých škol je podstatný zájem absolventů středních škol o studium na dané fakultě vysoké školy.

Společná část reformované maturitní zkoušky by mohla po schválení nového školského zákona posloužit vysokým školám jako výchozí spolehlivý a srovnatelný vstupní údaj budoucího přijímacího řízení.

3.6 Základní umělecké školy

Základní umělecké školy nabízejí širokou škálu nabídky pro aktivní využití volného času dětí a mládeže. Poskytují vzdělávání v hudebním oboru, tanečním oboru, výtvarném oboru a oboru literárně dramatickém. Plní funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, sociální a preventivní. Vedou žáky k seberealizaci a k sebepoznávání, objevování vlastních schopností a jejich rozvíjení. Tím se velkou měrou podílejí na kultivaci osobnosti a na rozvoji talentů.

Zároveň připravují žáky ke studiu na středních školách uměleckého směru, konzervatořích a na pedagogických fakultách vysokých škol. Jsou tedy nedílnou součástí systému škol a školských zařízení, svým zabezpečením využívání volného času přispívají rovněž ke snížení výskytu negativních jevů u dětí a mládeže. Základní umělecké školy v Moravskoslezském kraji se úspěšně prezentují na významných soutěžích doma i v zahraničí.

Tab. č. 71 Základní umělecké školy (zdroj ÚIV)

Rok	Školy	Učitelé		Žáci v oborech								
		Fyz. osob	Přepočt. na plné úvazky	Celkem	hudební	tj. % z celku	taneční	tj. % z celku	výtvarný	tj. % z celku	literárně-dramatický	tj. % z celku
2001/02	53	1236	915,1	26210	18108	69,09	2463	9,40	5159	19,68	480	1,83
2002/03	53	1251	916,1	25519	17799	69,75	2308	9,04	4920	19,28	492	1,93

Ve školním roce 2002/03 bylo v Moravskoslezském kraji 55 základních uměleckých škol, z nichž dvě soukromé školy neprovozují již druhým rokem činnost, nejsou však vyřazeny ze sítě předškolních zařízení, škol a školských zařízení. K 1. lednu 2003 byla zařazena do sítě škol nová základní umělecká škola zřizovaná obcí (ZUŠ Kravaře, která byla do té doby odloučeným pracovištěm ZUŠ Hlučín, zřizované MSK).

Výuka v základních uměleckých školách probíhá také v 95 odloučených pracovištích, zařazených v síti škol, předškolních a školských zařízení.

Ve srovnání s minulým školním rokem došlo vlivem nepříznivého demografického vývoje ke snížení celkového počtu žáků v základních uměleckých školách, a to o 691. Oproti tomu není zaznamenán pokles počtu pedagogických pracovníků. Tato skutečnost je ovlivněna mimo jiné zohledněním požadavků škol na zvýšení počtu hodin předmětu komorní a souborové hry v hudebním oboru. Nutnost navýšení počtu hodin vyplynula rovněž ze závěrů inspekčních zpráv.

Základní umělecké školy mají většinou dostatečně stabilizované personální podmínky, výuka je zajišťována převážně pedagogickými pracovníky s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Připravované záměry

- úprava sítě škol vlivem demografického vývoje a způsobu financování,
- vznik odloučených pracovišť.

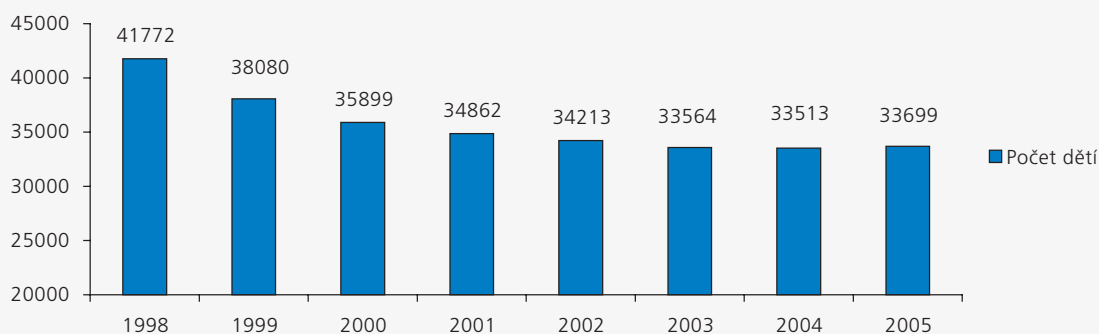
3.7 Předškolní zařízení

Tab. č. 72 Demografický vývoj 3 – 5 letých v okresech MSK (zdroj ČSÚ)

Okres	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Bruntál	3694	3377	3192	3089	3005	2873	2813	2854
Frydek-Místek	7005	6349	6010	5790	5650	5574	5496	5477
Karviná	9359	8464	7854	7585	7364	7252	7172	7215
Nový Jičín	5422	4890	4602	4497	4488	4346	4355	4351
Opava	5678	5277	5058	4974	4884	4726	4653	4640
Ostrava	10614	9723	9183	8927	8822	8793	9024	9162
Kraj celkem	41772	38080	35899	34862	34213	33564	33513	33699

Demografický vývoj v Moravskoslezském kraji ukazuje, že pokles populace 3 – 5 letých dětí se zpomaluje a ve střednědobém horizontu postupně dochází k celkovému snižování úbytku dětí. Významným mezníkem se jeví rok 2005, kdy poprvé dojde k celkovému nárůstu této věkové populace.

Graf č. 22 Demografický vývoj 3 – 5 letých v MSK

Tab. č. 73 Předškolní výchova v MSK podle druhu součástí škol (zdroj ÚIV)

Předškolní zařízení	Počet							
	součásti		třídy		děti		děti/třída	
	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
MŠ	629	620	1518	1510	34250	34428	22,56	22,80
Spec. MŠ a MŠ při DD	27	27	81	82	765	771	9,44	9,40
Přípravné tř.	18	17	21	19	288	278	13,71	14,63
z toho v MŠ	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00
v ZŠ	12	12	14	14	216	216	15,43	15,43
v ZvŠ	6	5	7	5	72	62	10,29	12,40
Celkem	674	664	1620	1611	35303	35477	21,79	22,02

Předškolní výchova byla realizována v mateřských školách, které byly zřízeny jako samostatné příspěvkové organizace nebo odloučená pracoviště jiných příspěvkových organizací, součástí základních škol; dále ve speciálních mateřských školách, které byly zřízeny jako samostatné příspěvkové organizace nebo součástí speciálních škol; také v přípravných třídách.

Tab. č. 74 Mateřské školy podle zřizovatele (zdroj ÚIV)

Zřizovatel	Počet			
	součásti	děti	tříd	děti/třída
obec	601	33257	1459	22,79
církev	2	73	3	24,33
soukromník	17	1098	49	22,41

Poznámka: Speciální mateřské školy viz tab. č. 62.

Z tabulky je zřejmé, že 96,6 % mateřských škol bylo zřizováno obcemi, 0,2 % mateřských škol zřizují církve, 3,2 % mateřských škol zřizují soukromé osoby.

Profilace předškolních zařízení (včetně alternativních programů)

Všechna předškolní zařízení mají vypracovány vlastní rámcové programy zaměřené na celkový rozvoj dětské osobnosti s přihlédnutím k individuálním schopnostem a možnostem. Rámcové programy jsou dále rozvíjeny dle různých specifíků vycházejících z jednotlivých výchov nebo dalších vzdělávacích programů, např.: mateřské školy podporující zdraví, Začít spolu, dopravní výchova, ozdravný program s využitím inhalátorů a Frolových trenažerů, křesťanská výchova, prvky Waldorfské pedagogiky, prvky Montessori pedagogiky, Metoda dobrého startu.

Zájmové kroužky v rámci předškolních zařízení

Předškolní zařízení nabízejí také rozmanité zájmové kroužky. Nejčastěji jsou to kroužky sportovní (předplavecký výcvik, jóga pro děti, sportovní gymnastika, rytmická gymnastika, aerobik, cvičení rodičů s dětmi, míčové hry, saunování), kroužky umělecky zaměřené (výtvarné, hudebně dramatické, dramatické, taneční, pěvecké, keramické, lidový taneční soubor, baletní školička, kroužek latinsko-amerických tanců, základů moderního tance, hra na flétnu, kreativní ateliéry), dále kroužky jazykové (seznamování s jazykem anglickým, seznamování s jazykem německým), prvních kroků s počítači, kroužek Lego Dacta, pracovní kroužky, malí přírodovědci, výukové programy v ZOO a další aktivity.

Tab. č. 75 Děti ve speciálních třídách MŠ a individuálně integrované děti podle postižení (zdroj ÚIV)

Druh postižení	Počet dětí indiv. integr.		Děti ve spec. tř.		Počet spec. tř.	
	2001/02	2002/03	2001/02	2002/03	2001/02	2002/03
Mentálně postižené	23	32	13	13	2	2
Sluchově postižené	12	14	0	0	0	0
Zrakově postižené	6	4	44	42	4	4
S vadami řeči	368	403	541	545	51	51
Tělesně postižené	39	39	2	1	0	0
Zdravotně oslabené	-	-	81	91	4	5
S více vadami	36	32	80	64	9	9
Se sníženou psychosociální adaptací	7	15	45	45	3	3
S lékařskou diagnózou autismus	1	1	0	0	0	0
Celkem	492	540	806	801	73	74

Poznámka: Tabulka neobsahuje data o církevních školách a školách zřizovaných ministerstvy

Některá předškolní zařízení zajišťují **speciální péči pro děti se zdravotním postižením**, a to ve speciálních třídách. Jsou to zejména děti s vadami řeči, s více vadami a se zrakovým postižením. Dále je speciální péče zajišťována v rámci integrace zdravotně postižených dětí v běžných třídách předškolních zařízení. Jedná se zejména o děti s vadami řeči, se zrakovým postižením, tělesným postižením, děti s lékařskou diagnózou autismus, děti s vadami sluchu a děti s více vadami.

Reedukace prostých vad výslovnosti je v mnoha mateřských školách zajišťována i u dětí, které nejsou zařazeny do speciální péče v rámci integrace.

Připravované záměry

- úprava sítě mateřských škol vlivem demografického vývoje (integrace MŠ a ZŠ do jednoho právního subjektu),
- podpora účasti dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí v předškolním vzdělávání.

3.8 Školská zařízení

3.8.1 Státní jazykové školy

Vzdělávací nabídku středních škol doplňují státní jazykové školy a fyzické, dále právnické osoby působící v oblasti jazykového vzdělávání, které mají oprávnění MŠMT k organizování jednoletých pomaturitních jazykových kurzů s denní výukou (tzn. jsou zařazeny do přílohy č. 1 vyhlášky MŠMT č. 183/1998 Sb., kterou se stanoví, které další studium, popřípadě výuka se pro účely státní sociální podpory a důchodového pojištění považuje za studium na středních nebo vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů).

V působnosti Moravskoslezského kraje jsou dvě státní jazykové školy, a to Státní jazyková škola v Ostravě a Státní jazyková škola ve Frýdku-Místku. **Ve školním roce 2002/03 bylo ve 182 základních, středních a vyšších kurzech pořádaných těmito školskými zařízeními celkem 3 125 posluchačů, což je v porovnání s rokem 2001/02 o 249 posluchačů méně, počet kurzů byl ale o devět vyšší (došlo tedy k mírnému snížení průměrného počtu žáků v jednotlivých kurzech).**

Z celkového počtu posluchačů bylo 174 posluchačů státních jazykových škol zařazeno v jednoletých kurzech cizích jazyků s denní výukou, tj. o 74 posluchačů méně než v předchozím školním roce. Tyto jednoleté kurzy cizích jazyků s denní výukou jsou určeny absolventům středních škol s úplným středním vzděláním nebo s úplným středním odborným vzděláním nebo vyšším odborným vzděláním, kteří úspěšně vykonali první maturitní zkoušku nebo absolutorium v konzervatoři v kalendářním roce, ve kterém zahajují toto studium.

Jednoleté kurzy cizích jazyků s denní výukou organizovalo ve školním roce 2002/03 také 8 soukromých institucí. V jimi pořádaných kurzech studovalo celkem 372 posluchačů, což je o 87 posluchačů více než v roce 2001/02.

3.8.2 Školy v přírodě

Školy v přírodě jsou školská zotavovací zařízení, která umožňují pobyt dětí z předškolních zařízení a žáků škol nebo jednotlivých tříd, popřípadě pobyt vybraných skupin žáků ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušení školní výchovně vzdělávací práce.

Činnost škol v přírodě se řídí zákonem č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Prováděcím předpisem je vyhláška MŠMT č. 303/1996 Sb., o školách v přírodě. Důležitou úlohu zde sehrává usnesení vlády č. 481 z roku 1991, které vymezuje postižené oblasti, z jejichž škol se uskutečňují výjezdy dětí a žáků do škol v přírodě.

Problematiku škol v přírodě zřízených Moravskoslezským krajem lze shrnout následujícím způsobem:

- Jen velmi malé procento dětí ročně využívá kapacity krajských škol v přírodě – z oblastí dle usnesení vlády ČR č. 481/1991 cca 9 %, z území celého kraje cca 5 %.
- Dvojnásobný počet dětí vyjíždí do škol v přírodě bez „krajské dotace“.
- Vyčlenění oblastí se zhoršeným životním prostředím je vývojem 90. let překonáno.
- Pobyt ve školách v přírodě se zkracuje.
- Má-li být ozdravný pobyt efektivní, tj. alespoň dvoutýdenní a každoročně opakovaný, bylo by třeba rozpočet Moravskoslezského kraje na financování škol v přírodě zesateronásobit.
- Stávající provoz krajských škol v přírodě realizuje spíše prodloužené školní výlety pro nízký počet dětí Moravskoslezského kraje.

Zastupitelstvo Moravskoslezského kraje svým usnesením č. 16/507/1 ze dne 19. června 2003 rozhodlo o ukončení činnosti škol v přírodě dnem 31. května 2004 a s ohledem na nesystémovost v organizování zotavovacích pobytů rozhodlo o zrušení těchto příspěvkových organizací dnem 30. června 2004.

Zrušením škol v přírodě dojde k úspoře 17,7 mil. Kč na provozních nákladech. Další finanční úspory by mohly vzniknout pronájmem, případně prodejem nemovitostí, jejichž účetní hodnota činí 15,5 mil. Kč. Zastupitelstvem kraje bylo rozhodnuto tyto finanční prostředky zachovat pro regionální školství.

3.8.3 Plavecké školy

Plavecké školy jsou výcviková střediska, která poskytují dětem a žákům škol základní plavecký výcvik, který je součástí učebních osnov tělesné výchovy v základních a zvláštních školách. Základní školy zabezpečují tento povinný plavecký výcvik na smluvním základě u tzv. plaveckých škol. V Moravskoslezském kraji působilo celkem 18 plaveckých škol. Čtyři z nich byly plavecké školy zřizované Moravskoslezským krajem a zařazené v síti škol, předškolních zařízení a školských zařízení, dále pak 14 plaveckých škol zřizovaných jinými subjekty a majících formu převážně občanských sdružení.

Rozhodnutím zastupitelstva kraje byla k 30. červnu 2003 ukončena činnost plaveckých škol zřizovaných krajem a dnem 31. července 2003 byly tyto školy zrušeny a vyřazeny ze sítě škol, předškolních a školských zařízení. Nadále plní tato výcviková střediska službu vůči školám jako soukromé subjekty. Realizace plaveckého výcviku je plně zabezpečena, zrušením krajských plaveckých škol naopak došlo ke srovnání podmínek všech subjektů zabezpečujících plavecký výcvik v kraji.

3.8.4 Střediska pro volný čas dětí a mládeže

Střediska pro volný čas dětí a mládeže plní funkce výchovně vzdělávací a rekreační. V oblasti zájmového vzdělávání dětí a mládeže mají výsadní postavení. Zřizují se jako domy dětí a mládeže s pestrou nabídkou zájmových aktivit nebo jako stanice zájmových činností specializované na konkrétní zájmové oblasti.

Střediska pro volný čas dětí a mládeže spolu se základními uměleckými školami patří mezi hlavní garanty společenského života měst a obcí. Bohatou nabídkou volnočasových aktivit, zkušenostmi a velmi dobrou znalostí místních poměrů jsou tato střediska schopna pružně reagovat na skutečný zájem a poptávku v oblasti kvalitního využívání volného času mladé generace, ale také dospělých.

Tab. č. 76 Střediska pro volný čas dětí a mládeže (zdroj ÚIV)

Sledovaný údaj	Počet celkem		Předškolní		Školní do 15 let		15 - 18 let		Dospělí		Rodiče a děti	
	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
Akce	2182	2209	124	167	1634	1607	166	176	205	202	53	57
Členové	31638	30890	1600	2197	23675	21723	2791	3211	2627	2762	945	997
Střediska	35	35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Jak vyplývá z meziročního srovnání, dochází ke zvýšení zájmu o aktivity organizované středisky pro volný čas ve všech věkových kategoriích kromě žáků plnících povinnou školní docházku. Důvodem je zřejmě negativní dopad demografického vývoje a široká nabídka volnočasových aktivit ve školních klubech a kroužcích při základních školách.

Moravskoslezský kraj podporuje a rozvíjí činnost těchto školských zařízení, aby nadále pozitivně ovlivňovala zdravý životní styl dětí a mládeže. Další údaje jsou uvedeny v kapitole 3.9.4 Prevence sociálně patologických jevů ve školách.

Připravované záměry

- krajská koncepce volnočasových aktivit.

3.8.5 Školní družiny a školní kluby

Tab. č. 77 Školní družiny a školní kluby 2002/03 (zdroj ÚIV)

Školní družina Školní klub	Při škole	Počet družin		Počet oddělení		Počet žáků		Počet žáků na 1 oddělení	
		01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03	01/02	02/03
Školní družiny	při ZŠ	449	443	982	947	23401	22764	23,83	24,04
	při spec.školách	48	48	93	95	1040	1010	11,18	10,63
	ostatní	5	4	6	5	107	112	17,83	22,40
Školní kluby	při ZŠ	41	33	164	139	2734	2264	16,67	16,29
	při spec.školách	5	5	6	5	75	69	12,50	13,80

Školní družiny a školní kluby jsou zpravidla zřízeny jako součásti základních škol. Pouze dvě školní družiny jsou součástí mateřské školy.

Sloučením škol došlo i k úbytku školních družin a klubů, které se staly odloučenými pracovišti již existujících součástí. Na snížení počtu oddělení má vliv také snižující se počet žáků.

S přechodem škol do právní subjektivity k 1. lednu 2003 byly zjištěny a odstraněny chyby v síti škol, předškolních zařízení a školských zařízení. Již existující školní družiny a školní kluby, které nebyly zařazeny v síti škol, předškolních zařízení a školských zařízení, byly dodatečně zařazeny. Tyto nedostatky byly zjištěny v okresech Opava, Karviná a Frýdek-Místek. Při změnách u mnohých škol došlo též k rozdělení původní společné součásti školní družina a školní klub na dvě samostatné součásti.

3.8.6 Domovy mládeže

V regionu Moravskoslezského kraje působí dva samostatné domovy mládeže v Ostravě a 49 dalších domovů mládeže jako součásti škol. Ze sítě škol byl vyrazen DM při SOU technickém, Havířov-Šumbark, Sýkorova 1, z důvodu jeho nevyužití, v současné době prochází rekonstrukcí na učňovské dílny.

Tab. č. 78 Domovy mládeže (zdroj ÚIV)

Domovy mládeže		2001/02	2002/03
Počet domovů		52	51
Pracovníci	celkem	370	381
z toho	vychovatelé	219	210
	pomocní vychovatelé	31	32
	ostatní	120	139

Z porovnání počtu ubytovaných žáků na DM vyplývá výraznější snížení počtu ubytovaných žáků SOŠ a SOU (celkem o 209 žáků, což je zřejmě způsobeno ekonomickou situací rodin žáků těchto škol). Naopak ve zvýšené míře využívají DM žáci VOŠ a studenti vysokých škol. Nárůst počtu ostatních pracovníků je způsoben změnou metodiky výkaznictví ve vztahu ke školním jídelnám při domovech mládeže.

Tab. č. 79 Počet ubytovaných žáků v domovech mládeže (zdroj ÚIV)

Školní rok		2001/02	2002/03
Celkem žáků v domovech mládeže		3974	3902
v tom ze	základních a speciálních škol	18	21
	gymnázií	192	206
	SOŠ včetně speciálních	1880	1762
	SOU včetně speciálních	1217	1126
	VOŠ	521	605
vysokých škol		146	182

3.8.7 Školská zařízení pro výkon ochranné výchovy a ústavní výchovy

3.8.7.1 Dětské domovy

Tab. č. 80 Dětské domovy (zdroj ÚIV)

Rok	Počet domovů	Typ domova		Počet svěřenců	z toho			
		internátní	rodinný		předškolní věk	školní věk	15-18 let	nad 18 let
2001/02	16	10	6	622	59	376	158	29
2002/03	16	10	6	608	56	399	129	24

Dětský domov pečuje o děti podle jejich individuálních potřeb. Dětské domovy zajišťují výchovnou, hmotnou a sociální péči dětem, které ze závažných důvodů nemohou být vychovávány ve vlastní rodině a nemohou být osvojeny nebo umístěny v jiné formě náhradní rodinné péče.

Ve školním roce 2002/03 bylo v Moravskoslezském kraji 17 dětských domovů (včetně Dětského domova a Speciálních škol ve Vrbně pod Pradědem, nám. sv. Michala), z toho 16 jich zřizoval Moravskoslezský kraj. Jeden dětský domov je církevní, je zařazen do sítě škol, předškolních a školských zařízení od roku 2000, dosud však není v činnosti, ve školním roce 2002/03 neměl děti ani zaměstnance.

Ve školním roce 2002/03 došlo u příspěvkové organizace kraje Dětský domov se speciálními školami, Frýdek-Místek, Bruzovská 328, v souvislosti se zákonem č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, k oddělení dětského domova od speciálních škol a vzniku 2 samostatných ředitelství s účinností k 1. červenci 2003.

Dalšími školskými zařízeními, která v současné době pečují o děti se soudně nařízenou ústavní výchovou, jsou internáty zvláštních škol internátních. V síti škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v MSK zařazena čtyři taková zařízení.

Jak vyplývá ze srovnání údajů ve školním roce 2001/02 a 2002/03, je počet dětí umístěných v dětských domovech téměř stejný, nepříznivý demografický vývoj se v počtu dětí s nařízenou ústavní výchovou neprojevil.

Ve srovnání se školním rokem 2001/02 je zaznamenán pouze nepatrný úbytek speciálních pedagogů, vychovatelů a mírný nárůst pomocných vychovatelů. Přesné údaje o pracovnících dětských domovů jsou uvedeny v následující tabulce.

Tab. č. 81 Zaměstnanci dětských domovů (přepočtení na plně zaměstnané) (zdroj ÚIV)

Rok	Speciální pedagogové	Vychovatelé vč. ved. vychovatelů	Pomocní vychovatelé	Psychologové	Zdravotničtí pracovníci	Sociální pracovníci	Ostatní pracovníci
2001/02	11	135,1	58,9	0,5	1	11,5	132,5
2002/03	9,5	134,5	61,7	0,5	1	11,15	137,95

Náhradní rodinná péče

Pobyt dětí v dětských domovech je krajní možností náhradní výchovy, pokud se dítě ocitne v situaci, kdy pobyt ve vlastní rodině není z různých důvodů možný. Přirozeným, nejlepším a nenahraditelným místem pro zdravý psychický a fyzický vývoj dítěte je bezesporu výchova v rodině. Ideální formou náhradní rodinné péče pro dítě bez rodičů je výchova v jiné rodině, která je uskutečňována „osvojením“, kdy se dítě prakticky i podle zákona stává členem nové rodiny nebo je přijímáno novou rodinou formou „pěstounské péče“. Náhradní rodinná výchova realizovaná formou „pěstounské péče“ je pro novou rodinu dítěte volnější, ne tak závazná jako „osvojení“ a může být využita v případech, kdy přestože vlastní rodina dítěte je nefunkční, biologičtí rodiče dítěte nejsou rozhodnutím soudu zbaveni rodičovské zodpovědnosti.

Pominou-li objektivní důvody, pro které bylo dítě odebráno z rodinné výchovy a svěřeno rozhodnutím soudu do výchovy ústavní, je vhodný návrat dítěte do vlastní rodiny.

Tab. č. 82 Náhradní rodinná péče za kalendářní roky 2001 - 2003 (zdroj OŠMS)

Název školského zařízení	2001			2002			2003		
	pěstounská péče	osvojení	návrat do vlastní rodiny	pěstounská péče	osvojení	návrat do vlastní rodiny	pěstounská péče	osvojení	návrat do vlastní rodiny
DD, Brušperk, Sportovní 584	0	0	2	3	0	0	1	0	1
DD, Budišov nad Budišovkou, ČSA 718	3	0	0	0	0	0	1	0	3
DD, Čeladná 87	3	0	7	2	0	1	4	0	6
DD, Frýdek-Místek, Bruzovská 328	3	0	0	0	0	0	0	0	0
DD, Havířov-Podlesí, Čelakovského 1	0	0	1	3	0	1	3	0	1
DD, Horní Benešov, Svobody 428	2	0	4	1	0	1	2	0	2
DD „SRDCE“, Karviná-Fryštát, Vydmuchov 10	2	0	4	5	0	0	2	0	5
DD, Lichnov 253	2	0	3	3	0	4	5	1	3
DD, Melč 4	0	0	4	3	0	6	4	0	3
DD, Milotice nad Opavou 27	2	0	0	2	0	3	3	0	1
DD, N. Jičín, Revoluční 56	2	0	1	2	0	3	0	0	4
DD, Opava, Rybí trh 14	4	0	7	3	0	15	6	0	11
DD, Ostrava-Hrabová, Reymontova 2a	1	0	0	2	0	7	2	0	1
DD, Ostrava-Slezská Ostrava, Bukovanského 25	0	0	5	0	0	2	0	0	0
DD, Příbor, Masarykova 607	1	0	1	0	0	0	3	0	0
DD a Spec., školy, Vrbno p. P., nám.sv. Michala 17	0	0	0	0	0	0	2	0	3
ZvŠI, Fulnek, Sborová 81	0	0	0	0	0	0	1	0	2
ZvŠI, Radkov-Dubová 141	1	0	0	0	0	0	1	0	2
DD, Ostrava Sl. Ostrava, Na Vizině 28	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ZvŠI, Velké Heraltice, Opavská 1	0	0	0	0	0	2	0	0	3
Celkem	26	0	39	29	0	45	40	1	51

Ročně je ze zařízení pro výkon ústavní výchovy v průměru umísťováno do pěstounské péče 32 dětí, před dovršením zletlosti se v průměru vrací zpět do původní rodiny 45 dětí, osvojení bylo provedeno pouze v jednom případě v roce 2003.

3.8.7.2 Školská zařízení pro výkon ochranné a ústavní výchovy

V Moravskoslezském kraji působí taktéž dalších pět školských zařízení pro výkon ochranné výchovy a ústavní výchovy, která zřizuje MŠMT:

- Dětský diagnostický ústav a Středisko výchovné péče pro děti a mládež, Bohumín-Šunychl 463 (s odloučenými pracovišti v Kelči a Valašském Meziříčí),
- Dětský výchovný ústav, Horní Těrlicko, Sportovní 561,
- Výchovný ústav pro mládež, Střední odborné učiliště, Odborné učiliště a Učiliště, Nový Jičín, Divadelní 12,
- Výchovný ústav pro zdravotně handicapovanou mládež, Ostrava-Hrabůvka, Slezská 23 (s odloučenými pracovišti v Polance nad Odrou a Frýdku-Místku),
- Diagnostický ústav pro mládež a Středisko výchovné péče pro děti a mládež, Ostrava-Kunčičky, Škrobálkova 16 (s odloučenými pracovišti v Bruntále, Krnově, Opavě, Frýdku-Místku, Karvině a třemi dalšími odloučenými pracovišti v Ostravě).

Připravované záměry

- transformace sítě školských zařízení pro ústavní nebo ochrannou výchovu dle zákona č. 109/2002 Sb.

3.8.8 Pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra

3.8.8.1 Pedagogicko-psychologické poradny

Pedagogicko-psychologické poradny jsou příspěvkové organizace zřizované krajem. Patří mezi školská účelová zařízení zajišťující odborné psychologické a speciálně pedagogické služby v daném regionu pro děti od 3 do 19 let.

Ve školním roce 2002/03 působilo na území Moravskoslezského kraje osm pedagogicko-psychologických poraden. S účinností od 1. ledna 2003 došlo ke sloučení PPP v Krnově a PPP v Bruntále do jedné příspěvkové organizace a dále ke sloučení dvou ostravských poraden rovněž do jednoho právního subjektu, čímž došlo k poklesu počtu pedagogicko-psychologických poraden z osmi na šest.

Tab. č. 83 Pracovníci pedagogicko-psychologických poraden (zdroj ÚIV)

Rok	Pracovníci celkem	z toho				Přepočteno na plně zaměstnané
		psychologové	pedagogové	sociální pracovníci	ostatní	
2001/02	113	44	45	15	9	100,6
2002/03	103	46	38	13	6	98,2

Poznámka: stav k 31.12. 2002

Z meziročního srovnání vyplývá, že počet zaměstnanců pedagogicko-psychologických poraden se příliš nezměnil. Přesto lze zaznamenat mírnou změnu ve skladbě zaměstnanců ve prospěch odborných pracovníků poraden (v roce 2001/02 tvořili 71,8 % všech zaměstnanců, v roce 2002/03 pak 81,6 % všech zaměstnanců).

Tab. č. 84 Přehled činností pedagogicko-psychologických poraden (zdroj ÚIV)

Rok	Individuální činnosti		Skupinové činnosti				Služby pedagogům		Ostatní	Zprac. podkl.
	komplexní vyšetření	ostatní	vyšetření	terapie	výcvik	besedy	konzultace	kurzy, semináře		
2001/02	15270	19609	368	436	75	324	2307	324	153	9669
2002/03	16883	16172	357	371	50	266	2577	273	142	10367

Z porovnání četnosti a druhu výkonů v roce 2001/02 a 2002/03 vyplývá mírný pokles výkonu v individuálních činnostech s klienty a nárůstu v oblasti služeb pedagogům. Skupinové činnosti jsou přibližně na stejném počtu jako v loňském roce.

Tab. č. 85 Počet klientů pedagogicko-psychologických poraden (zdroj ÚIV)

Klientů z	2001/02	2002/03
mateřské školy (včetně speciálních)	2098	1828
základní školy (včetně speciálních)	16335	10634
střední školy (včetně speciálních)	1804	786
Ostatní	486	150
Celkem	20723	13409

Pokles počtu klientů pedagogicko-psychologických poraden není dán faktickým úbytkem dětí v regionu, ale jinou metodikou výkaznictví klientů v roce 2002/03. V tomto roce nebyli započtení klienti vyšetření jednorázově, skupinově ve školách a školských zařízeních ani osoby, které vyhledaly odbornou pomoc náhodně a nebyla jim zavedena kompletní dokumentace. Přesto tito klienti tvoří významnou část klientely pedagogicko-psychologických poraden.

Lze předpokládat, že počet potencionálních klientů PPP v MSK nebude narůstat, avšak bude narůstat počet skutečných klientů. Tento trend se již projevuje a souvisí se zvyšováním počtu dětí se závažnějšími výukovými a výchovnými problémy, a tím i s vyšší náročností péče o tyto klienty a prostředí, v kterém se pohybuje (práce s rodinou, třídním kolektivem, školou).

3.8.8.2 Speciálně pedagogická centra

Speciálně pedagogická centra jsou poradenská zařízení zabezpečující speciálně pedagogickou, psychologickou a další potřebnou podpůrnou péči klientům se smyslovým, mentálním, tělesným postižením a s kombinovanými vadami. Poskytují jim odbornou pomoc v procesu pedagogické a sociální integrace ve spolupráci s rodinou, školami, školskými zařízeními a odborníky. Činnost je zaměřena zejména na podporu klientů v předškolním věku v péči rodičů (zákonných zástupců), na podporu klientů integrovaných do škol a školských zařízení, na podporu klientů s těžkým kombinovaným zdravotním postižením, kteří nemohou docházet do školy, zpravidla ve věku od 3 do 19 let.

Počet SPC se od minulého školního roku nezměnil. Existuje 10 SPC, v okresech Bruntál, Nový Jičín, Karviná a Frýdek-Místek po jednom, v Ostravě a Opavě po třech. V případě potřeby zajišťují péči v okresech odloučená pracoviště. Celkový počet pracovníků v porovnání s minulým rokem se téměř nezměnil, jak ukazuje následující tabulka.

Tab. č. 86 Odborní pracovníci speciálně pedagogických center (zdroj ÚIV)

Odborní pracovníci	2001/02	2002/03
speciální pedagog.	38	40
psychologové	11	11
soc. pracovníci	9	9
zdrav. pracovníci	1	1
ostatní	5	4
Celkem	64	65

Poznámka: stav k 31.12. 2001, resp. k 31. 12. 2002

Při srovnání počtu klientů s předešlým rokem došlo k jejich nárůstu, zejména dětí se zrakovým, tělesným postižením, s vadami řeči, s kombinovanými vadami, zvýšil se počet autistů. Tato skutečnost je dána zejména lepší depistáží těchto jedinců v terénu a použitím přesnějších diagnostických nástrojů k zařazování dětí (např. autisté).

Tab. č. 87 Klienti speciálně pedagogických center (zdroj ÚIV)

Druh postižení	2001/02	2002/03
mentální	528	499
sluchové	141	132
zrakové	137	166
s vadou řeči	671	773
tělesné	508	760
s více vadami	828	839
autismus	38	60
ostatní	181	193
Celkem	3032	3422

3.8.9 Školní stravování

Školní stravování se řídí vyhláškou č. 48/1993 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů a dodatků, kterými jsou upravovány finanční limity pro přípravu stravy. Podléhá rovněž hygienickým a bezpečnostním vyhláškám a předpisům.

Novelizací zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, dochází ke změnám v právním postavení školních jídelen. V souvislosti s přechodem předškolních zařízení, škol a školských zařízení do právní subjektivity jsou slučovány školy a také školní jídelny. V devíti případech došlo ke změně školní jídelny (vyvažující kuchyně) na výdejnu stravy, staly se součástími škol nebo odloučenými pracovišti. Počet školních jídelen ovlivnily také změny hygienických předpisů, zejména zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcích vyhlášek – vyhlášky č. 107/2001 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných, a vyhlášky č. 108/2001 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz škol, předškolních zařízení a některých školských zařízení.

Tab. č. 88 Školní jídelny (bez náhradního stravování) (zdroj ÚIV)

Školní jídelny		2001/02		2002/03	
		počet strážníků	strážníci/žáci (v %)	počet strážníků	strážníci/žáci (v %)
Počet jídelen	<i>Celkem</i>	1014		989	
Děti a žáci	<i>Celkem</i>	153302	61,88	152829	62,74
v tom	mateřské školy	34964		36011	
	1.-4. ročník ZŠ a ZvŠ	39987		38065	
	5.-9. ročník ZŠ a ZvŠ	49727		50096	
	nižší stupeň víceletých G a konzervatoří	3620		3394	
	G, SOŠ, a VOŠ	17932		18286	
	SOU a OU	6807		6633	
	výchovné ústavy	265		344	
<i>Dospělí celkem</i>		43354		42739	
<i>Celkem strážníků</i>		196656		195568	

Poznámka: stav k 31.12. 2001 resp. 2002

Školní stravování je zabezpečováno školními jídelnami, které hospodaří jako příspěvkové organizace obce, jedna školní jídelna je příspěvkovou organizací kraje a dále jídelnami, které jsou součástí předškolních zařízení, škol a školských zařízení.

V obcích a městských obvodech, kde nebyly zřízeny školní jídelny, se děti, žáci a zaměstnanci škol a školských zařízení stravují prostřednictvím výdejen stravy, které jsou součástí nebo odloučenými pracovišti příslušných předškolních zařízení, škol a školských zařízení.

Podíl stravovaných žáků škol a školských zařízení z celkového počtu všech stravovaných se v meziročním srovnání nepatrně zvýšil (o 0,86 %).

Nad rámec hlavní činnosti, tj. zabezpečení stravování dětí a žáků a zaměstnanců školství, jsou školními jídelnami poskytovány na základě doplňkové činnosti stravovací služby pro právnické či fyzické osoby. Jedná se o stravování důchodců a sociálně slabších občanů v rámci sociálního programu obce, stravování zaměstnanců obcí, závodní stravování jiných organizací, příprava svačinek pro žáky základních škol apod.

Připravované záměry

- optimalizace sítě školních jídelen v návaznosti na optimalizaci sítě škol a předškolních zařízení.

3.8.10 Školní hospodářství

Školní hospodářství vytváří podmínky pro praktické vyučování žáků zemědělských a zahradnických škol. Na území kraje byly ve školním roce 2002/03 dva samostatné školní statky, v Českém Těšíně a Opavě, a jedno školní zahradnictví v Ostravě. V Bruntále je školní statek součástí střední zemědělské školy.

Zastupitelstvo kraje schválilo s účinností od 1. ledna 2004 sloučení Školního statku, Český Těšín, Slezská 1135 a Střední zemědělské školy, SOU zemědělského a U, Český Těšín, Tyršova 2.

Část výuky odborného výcviku žáků učebních oborů Střední zemědělské školy a Středního odborného učiliště zemědělského, Nový Jičín, U Jezu 7 probíhá v mechanizačním středisku Veterinární a farmaceutické univerzity Brno na pracovišti Školní zemědělský podnik Nový Jičín, kde se provádí opravy zemědělských strojů a traktorů. Také výuka praxe žáků studijních oborů je částečně realizována na pracovišti živočišné a rostlinné výroby této organizace.

3.9 Další oblasti výchovně vzdělávací soustavy v MSK

3.9.1 Národnostní školství

V současnosti všechny školy a školská zařízení s polským jazykem vyučovacím v kraji se nacházejí na území okresů Frýdek-Místek a Karviná, kde jsou největší koncentrace obyvatelstva polské národnosti.

Nepříznivý demografický vývoj ovlivňuje i národnostní školství, každoročně stoupá počet škol požadujících udělení výjimky. Ve školním roce 2002/03 byla udělena výjimka z minimálního průměrného počtu žáků ve třídě 12 základním a 4 mateřským školám s polským jazykem vyučovacím.

Tab. č. 89 Školy a školská zařízení s polským jazykem vyučovacím (bez smíšených MŠ) (zdroj ÚIV)

Školy a školská zařízení	Rok	Počet součástí	Počet tříd	Počet žáků	Průměr na třídu	Přepočtený počet pedag. pracovníků	Počet žáků na ped.
MŠ	2001/02	26	33	617	18,7	56,3	11
ZŠ		28	144	2327	16,2	208,3	11,2
Gymnázia		1	16	467	29,2	41,5	11,3
MŠ	2002/03	25	31	602	19,42	54,1	11,1
ZŠ		27	139	2192	15,77	197,9	11,1
Gymnázia		1	16	463	28,94	41,3	11,2

Poznámka: Tabulka neobsahuje data o církevních školách

Zaznamenaný pokles součástí ZŠ a MŠ byl způsoben zrušením ZŠ Trinec, Konská, a Mateřské školy-Przedskole Trinec, Hřbitovní 294.

Neodmyslitelnou součástí národnostního školství jsou ale i smíšené školy a školská zařízení, ve kterých probíhá výuka v polském i českém jazyce. Přehled uvádí následující tabulka.

Tab. č. 90 Školy a školská zařízení s polským a českým jazykem vyučovacím (zdroj ÚIV)

Školy a školská zařízení	Počet součástí	Počet tříd	Počet žáků
Mateřské školy	13	25	528
Základní školy	1	9	162
Střední školy	3	23	203
Celkem	17	57	893

Poznámka: Tabulka neobsahuje data o církevních školách

Středoškolské vzdělání získávali žáci polské národnosti jak ve středních školách s českým jazykem vyučovacím, tak ve čtyřech středních školách, ve kterých lze studovat v polském vyučovacím jazyce. Tito žáci se vyučují buď v samostatných třídách, nebo tvoří skupiny v rámci tříd. Mezi střední školy, ve kterých jsou třídy, případně skupiny s polským vyučovacím jazykem, patří Obchodní akademie v Českém Těšíně, Střední zdravotnická škola v Karviné a Střední průmyslová škola - Technikum Przemysłowe v Karviné. Celkem studovalo ve školním roce 2002/03 ve středních školách 666 žáků, z toho na gymnáziu s polským vyučovacím jazykem studovalo 463 žáků, ve třech středních odborných školách s polským a českým vyučovacím jazykem pak 203 žáků - nejvíce v obchodní akademii. Celkový počet žáků studujících v polském vyučovacím jazyce klesl proti roku 2001/02 pouze o 19.

3.9.2 Další vzdělávání ve školách

Oblast dalšího vzdělávání je nedílnou součástí celoživotního učení. V ČR tato oblast zahrnuje:

- vzdělávání dospělých ve školách vedoucí k dosažení stupně vzdělání,
- další profesní vzdělávání:
 - rekvalifikační vzdělávání,
 - kvalifikační vzdělávání,
- vzdělávání zájmové a občanské.

Podchycení a znalost uvedených aktivit je důležitá nejen z hlediska monitorování plnění DZ, ale i z hlediska požadavků EU. **Evropská unie vyhlásila pro členské státy orientační cíle do roku 2010, které budou sloužit k porovnávání dosažených výsledků. Jedním z nich je i cíl týkající se dalšího vzdělávání - průměrná účast v dalším vzdělávání v EU musí dosáhnout alespoň 15 % dospělé populace v produktivním věku, přičemž v žádné zemi nesmí klesnout pod 10 %.**

Oblast dalšího vzdělávání v ČR však byla poznamenána nevyhlášením rozvojového programu MŠMT Vzdělávání dospělých na školách, který se měl začít realizovat počínaje rokem 2003. V případě jeho vyhlášení v průběhu let 2004 a 2005 je kraj připraven připojit se k němu a podpořit jej finančně.

Jako stále citelnější nedostatek se jeví nepřítomnost Zákona o dalším vzdělávání, jenž měl být MŠMT připraven do konce roku 2003, spolu s koncepcí celoživotního učení a dalšího vzdělávání, bez níž není možné koordinovat propojení počátečního a dalšího vzdělávání.

3.9.2.1 Vzdělávání dospělých ve školách vedoucí k dosažení stupně vzdělání

Vzdělávání dospělých ve školách lze rozdělit na oblasti:

- doplnění základního vzdělání,
- ostatní formy studia ve středních školách,
- dálkové studium na vyšších odborných školách,
- vysokoškolské studium distanční a kombinované.

Doplnění základního vzdělání

Lidé s neukončenou povinnou školní docházkou si mohou doplnit základní vzdělání v kurzech pro doplnění základního vzdělání, v kurzech pro doplnění vzdělání poskytovaného zvláštní školou a v kurzech pro doplnění vzdělání poskytovaného pomocnou školou. Současnou situaci v této oblasti znázorňuje následující tabulka.

Tab. č. 91 Doplnění základního vzdělání a vzdělání poskytovaného pomocnou školou v kraji (zdroj ÚIV)

Typ kurzu	2001/02		2002/03		Změna počtu žáků v %
	Počet kurzů	Počet žáků	Počet kurzů	Počet žáků	
Doplnění základního vzdělání	4	80	4	114	+42,5
Doplnění vzdělání poskytovaného pomocnou školou	3	14	1	5	-64,3
Celkem MSK	7	94	5	119	+26,6
Celkem ČR	121	1215	103	1042	-14,2

Ostatní formy studia ve středních školách

Zájemci o středoškolské studium mají možnost studovat formou externího, dálkového, večerního a kombinovaného studia příslušných oborů v těch středních školách, které mají tyto formy studia povoleny.

Tab. č. 92 Ostatní formy studia ve středních školách kraje – podle druhů studia (zdroj ÚIV)

Druh studia	Počet žáků 2001/02	Počet žáků 2002/03	Změna počtu žáků v %
Úplné střední	165	170	+3,0
Střední odborné *	78	83	+6,4
Úplné střední odborné **	3490	3560	+2,0
Vyšší na konzervatořích	3	9	+200
Celkem MSK	3736	3822	+2,3
Celkem ČR	28605	29821	+4,3

* včetně učebních oborů pro absolventy středních škol

** včetně nástavbového studia

Tab. č. 93 Ostatní formy studia ve středních školách kraje – podle kategorií oborů a typů škol (zdroj ÚIV)

Skupiny oborů podle klasifikace kmenových oborů vzdělání	Počet žáků			Celkový počet žáků
	G	SOŠ	SOU a U	
64 Podnikání v oborech, odvětví	-	604	292	896
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	-	498	-	498
23 Strojírenství a strojírenská výroba	-	94	325	419
63 Ekonomika a administrativa	-	334	14	348
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	-	23	273	296
66 Obchod	-	-	281	281
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	-	3	267	270
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	-	175	-	175
79 Obecná příprava	170	-	-	170
53 Zdravotnictví	-	130	-	130
33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	-	-	85	85
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	-	22	42	64
31 Textilní výroba a oděvnictví	-	-	65	65
37 Doprava a spoje	-	-	59	59
82 Umění a užité umění	-	37	-	37
69 Osobní a provozní služby	-	-	26	26
41 Zemědělství a lesnictví	-	3	-	3
Celkem MSK	170	1923	1729	3822

Poznámka: Poslední dvě tabulky neobsahují data církevních škol a škol zřizovaných ministerstvy a zahrnují údaje o rekvalifikačním studiu oborů KKO.V.

Dálkové studium ve vyšších odborných školách

Vyšší odborné školy umožňují zájemcům o další vzdělávání studovat formou dálkového studia.

Tab. č. 94 Dálkové studium na vyšších odborných školách v kraji (zdroj ÚIV)

Forma studia	2001/02		2002/03		Změna počtu žáků v %
	Počet škol *	Počet žáků	Počet škol *	Počet žáků	
Dálková v MSK	5	314	3	373	+18,8
Celkem ČR	65	4121	68	4726	+14,7

* Počet VOŠ poskytujících dálkové studium

Vysokoškolské studium distanční a kombinované

Vysoké školy umožňují zájemcům vzdělávat se formou distančního a kombinovaného studia v programech bakalářských a navazujících magisterských, dále magisterských a doktorských. Počty studentů uvedené v následující tabulce zahrnují zájemce z řad dospělých i případné studenty z oblasti prezenčního studia. Zdroj je nerozlišuje.

Tab. č. 95 Vysokoškolské studium - distanční a kombinované formy studia pro všechny programy (zdroj ÚIV)

Vysoká škola	Počet studentů 2001/02	Počet studentů 2002/03	Změna počtu studentů v %
Ostravská univerzita	1438	1562	+8,6
Slezská univerzita	773	840	+8,7
VŠB-TU Ostrava	3032	3525	+16,3
VŠ podnikání	174 *	489	+181
Celkem MSK	5417	6416	+18,4
Celkem ČR	42539	49146	+15,5

* Údaje poskytla Vysoká škola podnikání Ostrava

Tab. č. 96 Vzdělávání dospělých ve školách kraje vedoucí k dosažení stupně vzdělání - souhrn

Vzdělání	MSK			ČR		
	Počet žáků 2001/02	Počet žáků 2002/03	Změna počtu žáků v %	Počet žáků 2001/02	Počet žáků 2002/03	Změna počtu žáků v %
Základní	94	119	+26,6	1215	1042	-14,2
Střední	3736	3822	+2,3	28605	29821	+4,3
Vyšší odborné	314	373	+18,8	4121	4726	+14,7
Vysokoškolské	5417	6416	+18,4	42539	49146	+15,5
Celkem	9561	10730	+12,2	76480	84735	+10,8

Ze srovnání změn počtu žáků za poslední dva školní roky se dá obecně konstatovat, že v Moravskoslezském kraji je proti České republice vyšší procentuální nárůst v případě vzdělávání dospělých na základních, vyšších odborných a vysokých školách, zatímco u středních škol je tomu naopak.

3.9.2.2 Další profesní vzdělávání

Další profesní vzdělávání lze rozdělit na oblasti:

- rekvalifikační vzdělávání,
- kvalifikační vzdělávání,
 - další vzdělávání pedagogických pracovníků,
 - vzdělávání na jazykových školách,
 - další vzdělávání na vysokých školách.

Rekvalifikační vzdělávání

Zahrnuje rekvalifikační kurzy pořádané ÚP Moravskoslezského kraje v souladu s potřebami trhu práce. Situaci v kraji ve školním roce 2002/03 s ohledem na účast škol při pořádání rekvalifikačních kurzů shrnuje následující tabulka.

Tab. č. 97 Rekvalifikační kurzy v kraji – podle okresů, vzdělávacích zařízení a škol k 30. 6. 2003 (zdroj ÚP kraje)

Okres	Rekvalifikační kurzy 2002/03							
	Všechna vzdělávací zařízení		Z toho školy					
			SŠ a VOŠ		VŠ		Celkem	
	Počet kurzů	Počet uchazečů	Počet kurzů	Počet uchazečů	Počet kurzů	Počet uchazečů	Počet kurzů	Počet uchazečů
Bruntál	283	933	7	10	-	-	7	10
Frýdek-Místek	725	2457	21	200	-	-	21	200
Karviná	298	1921	24	276	8	116	32	392
Nový Jičín	416	1207	56	260	2	4	58	264
Opava	371	1756	31	49	2	3	33	52
Ostrava	491	2257	172	634	10	99	182	733
Celkem MSK	2584	10531	311	1429	22	222	333	1651

V Moravskoslezském kraji se ve školním roce 2002/03 realizovalo ve všech vzdělávacích zařízeních celkem 2 584 kurzů, kterými prošlo 10 531 uchazečů. Z toho se ve středních, vyšších odborných a vysokých školách uskutečnilo 333 kurzů pro 1 651 uchazečů, což představuje pouze 15,7 % všech rekvalifikovaných uchazečů.

Kvalifikační vzdělávání

Zahrnuje nejen získávání, zvyšování a rozšiřování kvalifikace, ale i její obnovování a udržování. Ve školním roce 2002/03 byly v oblasti školství sledovány následující aktivity:

- další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- vzdělávání na jazykových školách,
- další vzdělávání na vysokých školách.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Údaje k této části kvalifikačního vzdělávání zahrnují vzdělávací aktivity poskytované středisky služeb školám a souhrnně zpracované Střediskem informatiky a služeb Nový Jičín, dále vzdělávání poskytované a zpracované Pedagogickým centrem Ostrava a vzdělávání poskytované Pedagogickým centrem Český Těšín.

Ze zpracovaných údajů vyplývá, že ve střediscích služeb školám se ve školním roce 2002/03 vzdělávalo 13 205 účastníků v 704 akcích – viz kapitola 3.9.7.

V pedagogickém centru Ostrava se v témže školním roce vzdělávalo 10 385 účastníků v 528 akcích a v Pedagogickém centru Český Těšín ve stejném období 824 účastníků v 60 akcích – viz následující tabulky.

Tab. č. 98 Další vzdělávání pedagogických pracovníků – PC Ostrava (zdroj PC Ostrava)

Zaměření akcí	Celkový počet akcí	Rozsah akcí (v hodinách)	Celkový počet účastníků	Celkem učitelohodin
Řízení školy	53	263	1430	6984
Výuka cizích jazyků	68	1155	1178	17539
Počítačová gramotnost	41	569	438	5551
Psychologie, pedagogika a sp. pedagogika	71	453	1418	8548
Environmentální výchova	11	46	225	993
Multikulturní výchova	4	17	97	445
Humanitní obory	52	120	1221	4668
Přírodní vědy	58	201	697	4313
Výchovy (Hudební výchova, ...)	70	520	1488	9131
Předškolní výchova	44	198	855	3962
Ostatní	46	254	847	5008
Celkem	528	3896	10385	69749

Tab. č. 99 Další vzdělávání pedagogických pracovníků – PC Český Těšín (zdroj PC Český Těšín)

Zaměření akcí	Celkový počet akcí	Rozsah akcí (v hodinách)	Celkový počet účastníků	Celkem učitelohodin
Řízení školy	4	18	63	280
Výuka cizích jazyků	6	84	78	1222
Počítačová gramotnost	2	12	15	100
Psychologie, pedagogika a sp. pedagogika	10	84	125	1112
Environmentální výchova	1	4	6	24
Multikulturní výchova	3	112	58	4112
Humanitní obory	18	577	216	3956
Přírodní vědy	5	20	57	239
Výchovy (Hudební výchova, ...)	1	6	28	168
Předškolní výchova	9	47	171	813
Ostatní	1	5	7	35
Celkem	60	969	824	12061

Ve školním roce 2002/03 se v Moravskoslezském kraji v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vzdělávalo ve všech střediscích a centrech celkem 24 414 účastníků v 1 292 akcích.

Vzdělávání v jazykových školách

Toto vzdělávání zahrnuje zájemce z oblasti kvalifikačního vzdělávání i z oblasti vzdělávání zájmového. S ohledem na možnost vykonat státní jazykovou zkoušku bylo vzdělávání na jazykových školách zařazeno do oblasti kvalifikačního vzdělávání.

Dvě státní jazykové školy Moravskoslezského kraje umožňovaly posluchačům ve školním roce 2002/03 kvalifikační vzdělávání studiem cizích jazyků, a to formou jazykových kurzů a jednoletého pomaturitního studia. Jednoleté pomaturitní studium cizích jazyků se uskutečnilo také, jak již bylo uvedeno v kapitole 3.8.1, v osmi soukromých institucích organizujících jazykové vzdělávání. Vzdělávání dospělých na jazykových školách v kraji zahrnující všechny kurzy (včetně dálkových a ostatních) shrnuje následující tabulka.

Tab. č. 100 Vzdělávání v jazykových školách v kraji (zdroj ÚIV)

Jazyková škola	2001/02			2002/03			Změna počtu posl. v %
	Počet škol	Počet kurzů	Počet posluchačů	Počet škol	Počet kurzů	Počet posluchačů	
Státní jazyková škola *	2	181	2127	2	185	1860	-12,6
Soukromá jazyková škola **	6	-	285	8	-	372	+30,5
Celkem MSK	8	181	2412	10	185	2232	-7,5
Celkem ČR	119	2099	19591	143	2129	18968	-3,2

* Počty žáků v jazykových kurzech a pomaturitním studiu

** Počty žáků v pomaturitním studiu

Na výše uvedených jazykových školách a institucích Moravskoslezského kraje se ve školním roce 2002/03 vzdělávalo celkem 2 232 posluchačů, tj. o 180 posluchačů méně než v předchozím školním roce (pokles o 7,5 %).

Ve stejném období poklesl v ČR počet posluchačů na 18 968, což je o 623 posluchačů méně (pokles o 3,2 %).

Další vzdělávání ve vysokých školách

Významná část kvalifikačního vzdělávání se v akademickém roce 2002/03 odehrávala rovněž na vysokých školách regionu, na nichž se realizovalo další vzdělávání k získání pedagogické kvalifikace, k rozšíření pedagogické kvalifikace a jiné formy dalšího vzdělávání, stejně jako rozšiřující studium pro absolventy středních škol, vyšších odborných škol a vysokých škol. Přehled o počtech studentů dalšího vzdělávání na VŠ představuje následující tabulka.

Tab. č. 101 Další vzdělávání ve vysokých školách kraje - včetně univerzity 3. věku a studia pouze vybraných předmětů (zdroj ÚIV)

Vysoká škola	Počet studentů 2001/02	Počet studentů 2002/03
Ostravská univerzita	1825	2088
Slezská univerzita*	-	597
VŠB-TU Ostrava	730	812
VŠ podnikatelská Ostrava *	-	-
Celkem MSK	2555	3497
Celkem ČR	27861	29838

* Není uvedeno ve zdroji

Ve školním roce 2002/03 procházelo dalším vzděláváním na vysokých školách v kraji celkem 3497 osob a v celé ČR pak 29 838 osob. S ohledem na neúplné údaje v datovém zdroji nelze provést srovnání s předchozím akademickým rokem.

3.9.2.3 Vzdělávání zájmové a občanské

Mezi statisticky sledované zájmové vzdělávání patří studium na základních uměleckých školách regionu.

Tab. č. 102 Zájmové vzdělávání na základních uměleckých školách kraje (zdroj ÚIV)

Základní umělecké školy	2001/02		2002/03		Změna počtu žáků %
	Počet škol	Počet žáků	Počet škol	Počet žáků	
MSK	53	79	53	67	-15,2
Celkem ČR	469	2016	470	2127	+5,5

Souhrn

Výsledky týkající se zmapování oblasti dalšího vzdělávání v Moravskoslezském kraji za školní rok 2002/03 jsou přehledně uvedeny v následující tabulce.

Tab. č. 103 Další vzdělávání v rámci Moravskoslezského kraje – souhrn (zdroj OŠMS)

Další vzdělávání			Počet žáků 2001/02		Počet žáků 2002/03		Změna počtu žáků v %	
			MSK	ČR	MSK	ČR	MSK	ČR
Vzdělávání dospělých ve školách vedoucí k dosažení stupně vzdělání	Doplnění základního vzdělání		94	1215	119	1042	+26,6	-14,2
	Ostatní formy studia ve SŠ		3736	28605	3822	29821	+2,3	+4,3
	Dálkové studium na vyšších odborných školách		314	4121	373	4726	+18,8	+14,7
	VŠ studium distanční a kombinované		5417	45239	6416	49146	+18,4	+15,5
Celkem			9561	76480	10730	84735	+12,2	+10,8
Další profesní vzdělávání	Rekvalifikační vzdělávání		-	-	1651	-	-	-
	Kvalifikační vzdělávání	Další vzdělávání pedagogických pracovníků	-	-	24414	-	-	-
		Vzdělávání na jazykových školách	2412	19591	2232	18968	-7,5	-3,2
		Další vzdělávání na VŠ	-	-	3497	29838	-	-
Celkem			2412	19591	31794	48806	-	-
Vzdělávání zájmové a občanské		79	2016	67	2127	-15,2	+5,5	
Celkem další vzdělávání MSK			12052	98087	42591	135668	-	-

Z předcházejících výsledků vyplývá, že ve školním roce 2002/03 se v Moravskoslezském kraji zúčastnilo sledovaného dalšího vzdělávání celkem 42 591 osob. Tento výsledek je nutné brát jako první přiblížení při postupném zjišťování skutečného stavu v oblasti dalšího vzdělávání, a to ještě pouze za sektor školství. Stávající statistické vyhodnocování v ČR není v některých případech nastaveno tak, aby se jasně odlišily složky dalšího vzdělávání, v dalších případech údaje schází nebo nejsou zcela přesné. Přes uvedené obtíže bude nutné v poměrně krátké budoucnosti, s ohledem na vstup České republiky do Evropské unie, pomocí zpřesněného zmapování této oblasti sledovat plnění DZ i priorit Evropské unie.

3.9.3 Vzdělávání dětí ze sociálně znevýhodňujícího a kulturně odlišného prostředí

Popis situace

Obecný pokles porodnosti má za následek postupný úbytek dětí a žáků v mateřských a základních školách, současně se naše společnost otevírá světu. To s sebou m.j. přináší řízený i neřízený příchod cizinců do země. Nejpočetnější skupinu v našem kraji představují rodiny ze Slovenska, rodiny specificky sociálně znevýhodněné, jejichž tradiční kultura a způsob života jsou označovány romským slovem „romipen“. Tyto rodiny posilují komunity na našem území již etablované. Vesměs se nehlásí k romské národnosti (poslední census: 0,2 %, tedy asi 2 500 občanů v kraji), žijí však v některých aspektech v duchu tradic svých romských předků. Kvalifikovaný odhad početnosti etnické skupiny Romů např. na území města Ostravy činí 30 tisíc (téměř 10% obyvatel), v ČR pak cca 150 až 170 tisíc. Jejich převážná část je koncentrována do typických lokalit.

Problematika vzdělávání a přístupu ke vzdělávání

Úskalí předškolního vzdělávání

Rodiče dětí ze sociálně znevýhodňujícího a kulturně odlišného prostředí obecně zpravidla své děti do mateřských škol nevodí. Je to jednak proto, že tato péče je placená a jednak proto, že matky nepracují (mají další malé děti nebo jsou nezaměstnané). **Přesto se má obecně za to, že by těmto dětem docházka z mnoha důvodů (adaptace, návyky aj.) prospěla. Navázat účinný kontakt s těmito komunitami a přesvědčovat je o vhodnosti této docházky se však nedaří.** Připomínka kraje,

aby přípravné ročníky ZŠ byly povinné, rovněž nebyla akceptována (viz též kapitola 2.2.1.2 – operační cíl E8 DZ). Ve školním roce 2002/03 tak bylo v celém kraji pouze 14 přípravných tříd, navíc s docházkou velmi nepravidelnou.

Spádové základní školy

Základní školy v lokalitách hustě osídlených Romy jsou „spádovými“ školami, kam romští rodiče tradičně zapisují své děti. Díky tomu, že řada romských dětí byla se souhlasem rodičů z důvodu sociálního handicapu, vrozených vývojových poruch chování a učení zařazena do zvláštních a pomocných škol, byl poměr romských a ostatních žáků ve spádových základních školách vcelku vyrovnaný. **V poslední době jsme však svědky trendu zařazovat do základních škol více romských dětí a současně tendence ostatních rodin posílat své děti do škol vzdálenějších těmto lokalitám.**

Zvláštní školy

Žáci z rodin ze sociálně znevýhodňujícího a kulturně odlišného prostředí tvoří podstatnou část některých zvláštních škol zřizovaných Moravskoslezským krajem, a to především v lokalitách kde romské komunity žijí. Tyto děti jsou zde vzdělávány speciálními pedagogy, znalými výchovně-vzdělávacích specifik, ale i sociální práce s romskými žáky. **Žáci jsou vzděláváni v malých kolektivech většinou stejného sociálního složení, což umožňuje využití individuálního přístupu k žákům i jejich rodinám.** Přestože podle novely zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, se mohou děti ze zvláštních škol hlásit na jakoukoli střední školu, děje se tak výjimečně. Absolvent devátého ročníku zvláštní školy má totiž ve vědomostech cca 2-3 letý propad a bez systematické přípravy pod vedením učitele není schopen se na přijímací zkoušky připravit.

Střední školy

V posledních dvou letech MŠMT vyhlašuje výběrová řízení na udělení studijních stipendií pro romské středoškoláky (dříve tuto problematiku řešila Rada vlády ČR pro řešení záležitostí romské komunity). **Každoročně roste počet takto podporovaných studentů na středních školách. Nejvíce je jich právě z našeho kraje.** V roce 2002 činila celková výše dotace 1 754 050 Kč. Školy však skutečně využily pouze 1 210 794 Kč, což je necelých 70 % z celkového objemu státní dotace. V roce 2003 činila celková výše dotace v kraji na program podpory romských žáků středních škol 2 204,97 tis. Kč, tedy o 450,92 tis. Kč více než v roce předchozím. Na některé problémové oblasti vyhlášeného programu upozornil OŠMS KÚ dopisem MŠMT.

Další iniciativou kraje je v tuto chvíli rozpracovaný záměr rozšířit vzdělávací nabídku studijních oborů pro romské etnikum v oblastech pedagogické, sociální a hudební - viz kapitoly 2.2.1.2 (operační cíl E4 DZ) a 3.3.2.1.

3.9.4 Prevence sociálně patologických jevů ve školách

Primární prevence ve školách a ve školských zařízeních by měla být dlouhodobým působením výchovných opatření, s ohledem na věk dítěte a jeho aktuální prožívání světa, směřována spíše na rizikové faktory spolupodílející se na vzniku závislostí a jiných sociálně patologických jevů. **Cílem prevence ve škole by mělo být dítě, které je odpovědné za vlastní chování, schopné konat samostatná rozhodnutí při řešení vlastních problémů a schopné týmové spolupráce a komunikace.**

Preventivní programy realizované školami a školskými zařízeními v MSK

Preventivní programy tvoří základní nástroj prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních. Preventivní program vychází z metodického pokynu MŠMT č.j. 14 514/2000-51 k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže a ze „Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na období 2001 až 2004“. V neposlední řadě je součástí dokumentu „Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí

a mládeže v působnosti Odboru školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje na období 2003-2004", schváleného Zastupitelstvem Moravskoslezského kraje.

Preventivní program sestavuje na jednotlivých školách a školských zařízeních školní metodik prevence a za jeho realizaci zodpovídá ředitel školy či školského zařízení. Garantem jednotlivých preventivních programů a aktivit škol a školských zařízení je oblastní metodik preventivních aktivit, který je zaměstnancem pedagogicko-psychologické poradny.

Nelze dosud porovnávat úrovně primární prevence patologických jevů ve školách v jednotlivých letech, protože údaje o prevenci nejsou povinnou informací školních výročních zpráv. Údaje ze škol jsou získávány z nepovinných formulářů pro závěrečnou zprávu o plnění preventivních programů ve školách, jejichž obsah byl postupně upravován.

Formy spolupráce s rodiči

V určitém stupni vývoje dítěte se stejně důležitým sociálním prostředím jako rodina stává škola. V tomto období je pro výchovu dítěte a tím i pro primární prevenci velmi důležitá spolupráce mezi rodiči dítěte a školou či školským zařízením.

Spolupráci nelze navázat jen prostřednictvím třídních schůzek, proto řada škol pořádá pro rodiče i neformální akce (viz. tabulka č. 104).

Tab. č. 104 Akce pořádané školou ve spolupráci s rodiči a pro rodiče (zdroj OŠMS)

Školy	Akce pro rodiče: počet škol / počet akcí	Akce s rodiči: počet škol / počet akcí
ZŠ	365/1630	348/1378
SŠ	112/364	72/173

Do pořádání těchto činností se ve školním roce 2002/03 zapojilo přes 63% základních škol a 56% středních škol.

Mezi nejčastější akce pro rodiče patří akce typu Den otevřených dveří, Den matek, besedy s odborníky, Mikulášská nadílka a plesy.

Nejčastější akce, které pořádá škola společně s rodiči, jsou dny dětí, školní výlety, sportovní soutěže, zájezdy a brigády.

Volnočasové aktivity

Kromě středisek volného času, která nabízejí velmi rozmanitou, rozsáhlou, kvalitní i specifikovanou nabídku využití volného času dětí a mládeže, zajišťují volnočasové aktivity pro žáky školní družiny, školní kluby a kroužky. Nejčastěji jsou to kroužky sportovní (fotbal, florbal, gymnastika, aerobic, bojová umění, šachy), keramické, jazykové (zaměřené především na anglický jazyk), turistické, modelářské, taneční, hudební (sborový zpěv a flétna) a kroužky zaměřené na informatiku (práce s počítačem). Jako i v předchozím školním roce školy dále propůjčují své objekty i jiným organizacím, kterým není lhostejné, jak děti volný čas prožívají. V Moravskoslezském kraji jsou to nejčastěji domy dětí a mládeže, základní umělecké školy, organizace Pionýr, Junák a Skaut a také tělovýchovné jednoty a dobrovolná sdružení (hasiči, rybáři, ochránci přírody a myslivci). Dochází zde k propojení nabídky volnočasových aktivit škol, školských zařízení a nestátních neziskových organizací.

Oproti minulému školnímu roku je zřetelný posun v zájmu učitelů trávit volný čas s dětmi i o víkendech a o prázdninách. Základní školy oproti loňskému školnímu roku zvýšily počet víkendových akcí o 1 000, střední školy asi o 250. Také u prázdninových aktivit je viditelný nárůst.

Tab. č. 105 Akce pořádané pro děti o víkendech a prázdninách (zdroj OŠMS)

Školy	Počet škol / počet akcí o víkendech	Počet škol / počet předpokládaných akcí o prázdninách
ZŠ	289/1507	92/196
SŠ	58/311	29/52

Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence sociálně patologických jevů

Oblastní metodici preventivních aktivit pravidelně organizují pro školní metodiky prevence porady. Součástí porad je nejen výměna zkušeností z oblasti prevence na školách, ale i předávání informací o aktuálních trendech z oblasti primární prevence, o nových metodických pokynech atd.

V okresech Moravskoslezského kraje působí také široké spektrum organizací, které se zabývají vzděláváním v problematice primární prevence. Není výjimkou, že některé organizace jsou natolik žádané, že mnohdy přesáhnou svou působností území okresu. V tabulce č. 106 jsou uvedeny nejžádanější organizace zajišťující vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů a počty pedagogických pracovníků zúčastněných na vzdělávání.

Tab. č. 106 Vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky (zdroj OŠMS)

Pořadatelé akcí	počet zúčastněných pedagogů		
	krátkodobé vzdělávání	akreditované výcviky nad 100 hodin	postgraduální studium
Střediska výchovné péče	102	2	0
PPP	805	0	0
Pedagogická centra	2563	29	19
Služby školy	1126	52	0
Hygienické stanice	46	0	0
Městské policie a policie ČR	305	0	0

Témata, o která mají pedagogové největší zájem:

- drogy (jak poznat, že je dítě pod vlivem drog, co si počít při podezření ze zneužití drog ve škole),
- šikana (formy, příčiny, řešení),
- romská problematika,
- komunikativní dovednosti,
- patologické hráčství,
- zdravý životní styl,
- projevy dětské agresivity,
- právní problematika.

Řešené případy sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních

Tab. č. 107 Sociálně patologické jevy ve školách v MSK za školní rok 2002/03 (zdroj OŠMS)

Žáci / školy	snížená známka z chování	neomluvená absence	celkem neomluvených hodin	zneužití alkoholu	zneužití drog	šikana
Počet žáků ZŠ	3116	3328	78614	219	135	401
Počet ZŠ	281	259	259	77	47	148
Počet žáků SŠ	2993	7114	151107	125	220	102
Počet SŠ	117	122	122	39	33	27

Z výše uvedených výsledků vyplývá, že sníženou známku z chování mělo 2,3 % žáků v základních školách a 4,5 % žáků ve školách středních. Neomluvené hodiny mělo v základních školách 2,4 % žáků a ve středních školách necelých 11 % žáků.

Mezi další nejčastější sociálně patologické jevy, které školy musely řešit, patří kouření, krádeže (ve škole i mimo školu), agresivita, vandalismus, podvody a předčasná sexuální aktivita.

Dotační systém na podporu preventivních programů ve školách a školských zařízeních v oblasti prevence sociálně patologických jevů

Jedním z nástrojů podporujících snižování výskytu negativních jevů ve školách a školských zařízeních v Moravskoslezském kraji je vyhlašování dotačních programů pro školy, školská zařízení a občanská sdružení na podporu prevence sociálně patologických jevů.

álně patologických jevů. V roce 2003 byla oblast prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních v Moravskoslezském kraji finančně podpořena, podobně jako v roce 2002, ze dvou zdrojů:

- **Finanční dotace ze státního rozpočtu** – jednalo se o celkovou částku 1 788 000 Kč účelově vázanou na zkvalitňování Preventivních programů na školách a ve školských zařízeních. Z těchto finančních prostředků bylo podpořeno 56 projektů.
- **Finanční dotace z rozpočtu Moravskoslezského kraje** – jednalo se o částku 1 300 000 Kč. Tyto finanční prostředky byly určeny na Preventivní programy a dále na další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti sociálně patologických jevů. Podpořeno bylo 20 projektů.

V tabulce č. 108 je přehled počtu škol, které žádaly o dotaci na preventivní aktivity. Do údajů jsou zahrnuty nejen žádosti adresované kraji, ale také žádosti adresované školami jiným subjektům (např. MŠMT, obcím atd.). Počet žadatelů v letošním roce je přibližně stejně vysoký jako v roce 2002, nárůst je znatelný v celkové požadované částce (o 4 021 000 Kč) a také v celkové přidělené částce (o 2 510 848 Kč).

Tab. č. 108 Počty škol které žádaly o dotaci na preventivní aktivity (zdroj OŠMS)

Školy	celkem žádalo formou grantů, víceúčelových dotací, atd.	celková částka, o kterou bylo žádáno (Kč)	přidělená celková částka (Kč)
MŠ	1	51100	50000
ZŠ	100	8655000	3693648
SŠ	37	3961920	932500
Celkem	138	12668020	4676148

Závěrečné shrnutí prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních v kraji na další období

Preventivní programy se stále více stávají součástí vyučování i mimoškolních aktivit. Zřetelný posun se jeví v pohledu ostatních pedagogických pracovníků na význam primární prevence ve škole. Pozitivní je vzrůstající trend v chápání preventivní práce jako podpory zdravého životního stylu a stále se zvyšující počet „adaptačních kurzů“. Zkvalitnila se také spolupráce škol s příslušnými institucemi.

Problémy zůstávají v komunikaci zejména mezi rodiči, žáky a pedagogy. Charakteristické je to především u žáků osmých a devátých tříd a u učňů. Chybí také dostatečná vybavenost škol potřebnou literaturou a publikacemi.

Výrazným znakem školního roku 2002/03 je zvýšená aktivita škol při získávání finančních dotací na zajištění projektů v oblasti primární prevence. Zasiřané žádosti o dotaci doznaly nejen kvantitativních, ale především kvalitativních změn.

3.9.5 Úrazovost ve školách a školských zařízeních zřizovaných MSK

Za školní rok 2002/03 bylo na OŠMS KÚ MSK nahlášeno ze škol a školských zařízení MSK 557 školních úrazů, z nichž 555 bylo zpracováno na záznamu o školním úrazu a dvě formou hlášení. Z uvedených 557 školních úrazů bylo devět (tj. 1,6 %) úrazů označeno lékaři jako těžké a jeden úraz (při chemickém pokusu došlo k současnému zranění tří žáků a jednoho učitele) byl označen jako hromadný. V 55 případech (tj. 9,8 %) byla příčinou úrazů nekázeň žáků, popř. neznalost a nedodržování bezpečnostních předpisů.

Zvláštní pozornost si zasluhuje úraz vzniklý tak, že dva žáci školy úmyslně ve školní dílně polili ředidlem spolužáka a poté jej zapálili. Jen díky rychlé reakci pedagogického dozoru došlo pouze k popáleninám druhého stupně na lýtku levé nohy.

Rozbor školní úrazovosti podle typu školského zařízení

Nejčastěji dochází ke vzniku školních úrazů na gymnáziích (23 %), středních odborných učilištích (22,8 %) a středních průmyslových školách (12,9 %). Školní úrazy hlášené z dětských domovů tvoří sice nepatrné množství (devět úrazů, tj. 3,1 %), ale tři úrazy z nich byly označeny lékařem jako těžké. V tomto kritériu se dětské domovy řadí na první místo ze všech typů školských zařízení.

Rozbor školní úrazovosti podle činnosti při vzniku školního úrazu

Rozdělení úrazovosti podle činností, při kterých k úrazům došlo:

- při tělesné výchově 279 úrazů (50,4 %),
- při práci ve školní dílně, praktickém výcviku 78 úrazů (14,1 %),
- při ostatních činnostech 57 úrazů (10,3 %).
- o přestávce 55 úrazů (9,9 %),
- při lyžařském výcviku 31 úrazů (5,7 %),
- při sportovních soutěžích pořádaných školou 17 úrazů (3,1 %),
- při vyučování ve třídě 8 úrazů (1,4 %),
- při pobytu v domově mládeže, internátě 8 úrazů (1,4 %),
- na školním výletě 8 úrazů (1,4 %),
- při mimoškolní výchově 12 úrazů (1,3 %),
- při práci ve školní laboratoři 2 úrazy (0,4 %),
- při pobytu ve školní jídelně 1 úraz (0,2 %),
- při práci na školním pozemku 1 úraz (0,2 %),
- při plaveckém výcviku 1 úraz (0,2 %),
- na exkurzi 1 úraz (0,2 %),

Rozbor školních úrazů v hodinách tělesné výchovy

Z předcházejícího rozboru je patrné, že za nejrizikovější činnost prováděnou ve školách lze považovat výuku tělesné výchovy. Pokud pojem činnost prováděná při vzniku úrazu rozšíříme na pojem tělesná aktivita, do které kromě tělesné výchovy zahrneme i úrazy vzniklé při lyžařském nebo plaveckém výcviku a úrazy vzniklé při sportovních soutěžích pořádaných školou, pak takovýchto úrazů je 328, což tvoří téměř 60% všech úrazů.

Z podrobného rozboru úrazovosti v hodinách tělesné výchovy vyplývá, že k největšímu počtu úrazů dochází v pondělí mezi 11. a 12. hodinou, následující dny počet úrazů do čtvrtku postupně klesá, ale v pátek opět stoupá.

Rozbor školní úrazovosti podle dnů

Podobný výsledek jako u tělesné výchovy získáme rozbohem celkové úrazovosti podle jednotlivých dnů v týdnu. K největšímu počtu úrazů dochází v pondělí, v následujících dnech úrazovost pozvolna klesá, prudce stoupá v pátek.

Rozbor školní úrazovosti podle závažnosti

Z celkového počtu devíti těžkých a tří mimořádných školních úrazů byli ve čtyřech případech (tj. 44,4 %) těžce poškozeni žáci gymnázií, ve třech případech (tj. 33,3 %) děti z dětských domovů a ve dvou případech (tj. 22,2 %) žáci středních odborných učilišť.

Nejčastějšími příčinami závažných úrazů jsou:

- **nedostatečné informace o rizicích,**
- **nevyhovující technický stav používaných prostředků,**
- **úmyslné ublížení.**

V podrobném výčtu příčin těžkých úrazů se objevuje porušení bezpečnostních předpisů při manipulaci s chemickými látkami podle neověřeného postupu, použití nevhodného materiálu pro skleněnou výplň dveří, zvolení nevhodného terénu pro sáňkování dětí, nedostatečné vybavení žáků osobními ochrannými pracovními prostředky, nedostatečně důsledně vyžadované používání těchto prostředků, případně používání zařízení, jehož stav neodpovídá bezpečnostním předpisům. Další skupinu příčin úrazů tvoří úmysl ublížit. Rovněž nedostatečně kvalifikovaná pomoc při tělesné výchově bývá zdrojem vážných úrazů.

3.9.6 Školní pracovní úrazovost

Ze škol a školských zařízení zřizovaných Moravskoslezským krajem bylo ve školním roce 2002/03 nahlášeno celkem 20 pracovních úrazů.

Mezi nejčastější příčiny těchto pracovních úrazů patřila neopatrnost při pohybu po komunikacích (venkovních i vnitřních), přeceňování vlastních schopností (hodiny tělesné výchovy, úklid), vědomé porušování bezpečnostních předpisů (kuchyně, dílny, úmyslné ublížení).

Rozbor pracovní úrazovosti podle dnů

Srovnáním školní úrazovosti v tělesné výchově podle dnů v týdnu s úrazovostí pracovní lze vypočítat stejný týdenní průběh.

Příčiny tohoto průběhu úrazovosti lze hledat v psychologických faktorech. Po volných dnech prožitých v individuálním rytmu dochází k prudkému přechodu do pracovního tempa, které vyžaduje plné soustředění na vykonávanou činnost a fyzickou schopnost zaměstnance. Podobně páteční nárůst úrazovosti je zřejmě ovlivněn nesoustředěním na vykonávanou práci, způsobeným očekáváním konce pracovní doby a přípravou na volné dny.

3.9.7 Další vzdělávání pedagogických pracovníků zajišťované středisky služeb školám

Moravskoslezský kraj zřizuje v každém okrese příspěvkovou organizaci, která se charakterem svých činností řadí k podpůrným školským zařízením. Hlavním účelem těchto organizací je ve smyslu zřizovacích listin a jejich zařazení do sítě škol a školských zařízení MŠMT zabezpečování odborných služeb školám, předškolním zařízením a školským výchovným zařízením na území Moravskoslezského kraje při plnění jejich výchovně vzdělávacích úkolů ve třech rovinách:

- v zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- ve středisku služeb,
- ve středisku informačních technologií.

Poskytované činnosti jsou podmíněny tradicí a poptávkou škol a školských zařízení. Jejich přehled v rámci územní působnosti pak ukazuje následující tabulka.

Tab. č. 109 Přehled činností poskytovaných středisky služeb školám (zdroj SSŠ)

Poskytované činnosti	Frydek-Místek	Karviná	Krnov	Nový Jičín	Opava	Ostrava
zabezpečování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v rámci akreditace MŠMT	ano	ano	ano	ano	ne	ne
metodická a konzultační činnost včetně řízení metodických kabinetů a sekcí	ano	ano	ano	ano	ne	ne
zajišťování organizace okresních a krajských kol soutěží vyhlašovaných MŠMT, zabezpečování vlastních výstav a přehlídek	ano	ano	ano	ano	ano	ano
odborné knihovnické služby	ano	ano	ano	ano	ne	ne
služby informačních technologií (internetové služby, poradenství) včetně realizace seminářů Státní informační politiky ve vzdělávání	ano	ne	ne	ano	ne	ne
zajišťování učebnic, učebních pomůcek a školních potřeb pro základní školy	ano	ano	ano	ano	ano	ne
zpracování mzdové agendy škol a školských zařízení	ano	ano	ano	ano	ne	ano
zpracování účetní agendy škol a školských zařízení	ne	ne	ne	ano	ne	ano
ostatní služby	ne	ne	ano	ne	ano	ano

Poznámka: V okresech Opava a Ostrava zajišťuje další vzdělávání pedagogických pracovníků Pedagogické centrum Ostrava, příspěvková organizace přímo řízená MŠMT

Nejdůležitějšími oblastmi činnosti středisek, které současně napomáhají vnitřní transformaci a proměně školství, je oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a oblast metodická včetně podpory rozvojových programů a projektů.

Tab. č. 110 Akreditované programy průběžného vzdělávání pedagogických pracovníků zajišťované příspěvkovými organizacemi typu služba škole (zdroj SSŠ)

Zaměření akcí	Celkový počet akcí	Rozsah akcí (v hodinách)	Celkový počet účastníků	Celkem učitelohodin
Řízení školy	65	606	1 814	15 273
Zdravý životní styl	44	510	813	9 092
Vývoj. poruchy učení	63	395	1 291	11 048
Jazykové vzdělávání	67	1 881	1 026	26 204
Klíčové dovednosti učitele	107	1 646	2 052	32 386
Technická komunikace	139	1 422	1 528	33 848
Předmětové činnosti	117	785	2 485	20 095
Pedagogické inovace	102	562	2 196	13 379
Celkem	704	7 807	13 205	161 325

Poptávka po jednotlivých aktivitách dalšího vzdělávání byla ve školním roce ovlivněna přechodem škol na právní subjektivitu a realizací SIPVZ, projektu P1. Průměrný počet absolvovaných hodin na jednoho účastníka vzdělávání je 12.

Metodická činnost jako významný faktor zkvalitnění výchovně vzdělávací činnosti učitelů

Ve službách škole pracují kabinety vedené okresními metodiky, jejichž názvy mapují zejména předměty v ZŠ a MŠ. V rámci své činnosti zajišťovaly zejména:

Tab. č. 111 Přehled činností zajišťovaných okresními metodiky (zdroj SSŠ)

Název činnosti	Poradenská a informační činnost (kabinety)	Výstavy, přehlídky	Besedy pro žáky	Tvorba a realizace vlastních soutěží pro žáky
Počet akcí	245	18	2	5
Zaměření akcí	pracovní schůzky učitelů, příprava soutěží, činnost klubů	výtvarné, hudební, projektové, přehlídka středního školství	EU, sexuální výchova	matematické pro žáky I.st., historické

Tab. č. 112 Přehled projektů a nadregionální aktivity ve školním roce 2002/03 (zdroj SSŠ)

Název projektu	Vyhlašovatel	Anotace
Den pro Evropu	MZV ČR	pololetní projekt se zaměřením na Rakousko a Nizozemí
Start do EU	MZV ČR	celoroční projekt škol okresu s tematikou Španělsko, Švédsko
Projekt Nanečisto	MSK	zkvalitnění vztahů rodičů a školy jako prevence negativních jevů
Dokážu to?	AISIS	osobnostní sociální výchova – regionální koordinace celostátního vzdělávacího projektu
Malotřídní škola – komunitní centrum v obci	Kulturkontakt Austria	síťování pracovních týmů malotřídních škol
Školní preventivní program na mateřské škole	MSK	získání informací a osvojení si dovedností, které jsou potřebné k efektivnímu provádění preventivní práce s dětmi předškolního věku
Hrátky s historií	Město Bruntál	přiblížit dětem zajímavou formou historii města Bruntálu a přivést je tak k aktivnímu využití volného času.
Nástroje budování a zlepšování sociálního a komunikačního klimatu školy	MŠMT	vybavit učitele základními nástroji - metodami i vlastními dovednostmi, které by jim pomohly vybudovat ve škole bezpečné klima
Minikonference AJ	Služba škole FM	celostátní konference učitelů angličtiny všech stupňů škol
Letní škola	Služba škole FM	celostátní letní vzdělávací akce učitelů mateřských škol

Inovace v činnosti DVPP v roce 2002/03

- Pružnost v přenosu informací, a to jak na školy (e-mailem), tak zpětné vazby směrem ze škol,
- spolupráce škol a dalších subjektů na projektech různého druhu,
- zahájení činnosti klubů učitelů - určeno absolventům nosných kurzů (Reading and Writing for Critical Thinking, Dokážu to?, SPU) a ředitelům škol s hlubším zájmem o problematiku školství a vzdělávání,

- **zvýšení zájmu učitelských kolektivů o vzdělávání ve sborovnách,**
- **spolupráce daných subjektů na tvorbě koncepce Krajského vzdělávacího a informačního centra.**

3.9.8 Poznatky z kontrol a šetření stížností

3.9.8.1 Četnost kontrolní činnosti

Odbor kontroly Krajského úřadu Moravskoslezského kraje realizuje veřejnosprávní kontrolu na místě v souladu se „Zásadami vztahů orgánů kraje k příspěvkovým organizacím“ a se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s odstavcem 3 § 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Za období školního roku 2002/03 bylo Odborem kontroly Krajského úřadu Moravskoslezského kraje předáno OŠMS celkem 57 protokolů o realizovaných kontrolách v předškolních zařízeních, školách a školských zařízeních.

Z uvedeného počtu bylo uskutečněno 46 kontrol v příspěvkových organizacích kraje, devět kontrol v ostatních předškolních zařízeních, školách a školských zařízeních, dvě kontroly v subjektech zabezpečujících dotační projekty z rozpočtu Moravskoslezského kraje.

3.9.8.2 Kontrolované oblasti

Předmětem kontrol ve školním roce 2002/03 bylo:

- hospodárné a efektivní vynakládání finančních prostředků v kalendářních letech 2001 a 2002,
- prověření přiměřenosti a účinnosti řídicí kontroly v systému řízení příspěvkových organizací s účinností od 1. října 2002 – soulad se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů, a s usnesením rady kraje č. 19/1017 ze dne 27. června 2002,
- správné určení, čerpání a vyúčtování dotací ze státního rozpočtu poskytnutých soukromým předškolním zařízením, školám a školským zařízením,
- čerpání a vyúčtování účelových dotací poskytnutých předškolním zařízením, školám, školským zařízením Moravskoslezského kraje,
- čerpání a vyúčtování účelových dotací poskytnutých předškolním zařízením, školám a školským zařízením ze státního rozpočtu,
- prošetřování příčin finančních ztrát zjištěných předchozími kontrolami.

Nejčastější nedostatky zjištěné při realizaci kontrol škol, předškolních a školských zařízení:

- nesoulad údajů v hlavní účetní knize s účetní závěrkou,
- nesrovnalosti při inventarizaci majetku,
- nesoulad časového rozlišení nákladů a výnosů v období, ke kterému se vztahují, následné zkreslení hospodářského výsledku daného roku,
- zařazování zaměstnanců do platových tříd a stupňů - nesoulad popisu pracovní funkce se zařazením do platové třídy, nedostatky při zápočtech praxe,
- nedostatky při písemném zdůvodnění změn fakultativních složek platů zaměstnanců,
- nedostatky dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr,
- nedostatky při uzavírání pracovních smluv,
- nedostatky ve stanovení částky určené na tvorbu fondu kulturních a sociálních potřeb a jeho čerpání, nedostatky v nákupech – nedodržování bezhotovostní formy,
- nedostatky v použití přidělených účelových prostředků (granty - soutěže, přehlídky, protidrogový program, podpora romské komunity, preventivní programy),
- nedostatky v doplňkové činnosti,
- nedostatečně zavedený nebo nefunkční vnitřní kontrolní systém.

Výsledky kontrol, včetně přijatých opatření, předkládá odbor kontroly v pravidelných periodách orgánům kraje.

3.9.8.3 Šetření stížností OŠMS

Ve školním roce 2002/03 bylo OŠMS doručeno celkem 75 stížností týkajících se školství, z nichž 16 bylo převzato k šetření odborem kontroly, tři stížnosti byly předány k prošetření obcím jakožto zřizovatelům příspěvkových organizací, jichž se stížnosti týkaly, jedna stížnost byla vzata stěžovatelem zpět, prošetřování čtyř stížností bylo odloženo pro nekonkrétnost údajů v nich obsažených.

Zbývajících 51 doručených stížností prošetřoval OŠMS. 30 stížností bylo shledáno neoprávněnými, sedm stížností bylo vyhodnoceno jako oprávněné, 10 stížností jako částečně oprávněné, dvě stížnosti byly uzavřeny jako neprokazatelné, jedna bezpředmětná a v jednom případě bylo dosaženo smíru zúčastněných stran.

Stížnosti většinou směřují proti jednání ředitelů předškolních zařízení, škol a školských zařízení vůči zaměstnancům, žákům nebo rodičům žáků v souvislosti s dodržováním pracovně právních předpisů, předpisů souvisejících s průběhem komisionálních či maturitních zkoušek, rozhodnutími ředitelů vyplývajícími z § 3 odstavce 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, a s nedostatečnou úrovní verbální komunikace a schopnosti dohody zúčastněných osob.

Pokud bylo v jednotlivých případech zjištěno, že ředitel příspěvkové organizace kraje nepostupoval v souladu s platnými právními předpisy, bylo radou kraje vůči řediteli přijato opatření.

Četnost stížností v meziročním srovnání roků 2002 a 2003 klesla o 13 %, avšak závažnost obsahu stížností se zvyšuje.

3.9.8.4 Závěry z kontrol ve školách, předškolních zařízeních a školských zařízeních realizovaných Českou školní inspekcí

Z celostátní výroční zprávy České školní inspekce za školní rok 2002/03 vyplývá, že kontrolní pracovníci prováděli ve školním roce 2002/03 kontrolu zaměřenou na:

- využívání prostředků státního rozpočtu poskytnutých školám, předškolním zařízením a školským zařízením zřízeným MŠMT, krajem, obcemi, soukromým školám a církevním školám,
- počty žáků a zahajovací výkazy,
- školní stravování,
- bezpečnost a ochranu zdraví při práci a požární ochranu.

Ve školním roce 2002/03 bylo v České republice zkontrolováno celkem 1 687 škol, předškolních zařízení a školských zařízení, u 798 z nich (tj. 47,3 %) bylo zjištěno celkem 2 766 případů porušení právních předpisů.

Následující údaje jsou čerpány ze zprávy Moravskoslezského inspektorátu Poznanky o stavu školství v Moravskoslezském kraji za školní rok 2002/03.

Kontrolní pracovníci se ve školním roce 2002/03 zúčastnili celkem 127 inspekcí v Moravskoslezském kraji, z toho bylo 16 tématických. V devíti případech participovali na samostatném protokolu. Kontroly byly zaměřeny zejména na tyto oblasti:

- prověřování institucionálního postavení škol,
- počty žáků, kapacita školy, školského zařízení,
- pracovněprávní vztahy a odměňování zaměstnanců,
- veřejnoprávní kontrola finančních prostředků státního rozpočtu,
- oblast čerpání dotace poskytnuté soukromým školám,
- oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a oblast protipožární ochrany,
- oblast školního stravování.

Moravskoslezským inspektorátem České školní inspekce bylo podáno celkem 35 oznámení finančním úřadům v Moravskoslezském kraji, přičemž v některých případech se jednalo o porušení předpisů ve více oblastech, což je 27,5 % z celkového počtu 127 vykonaných kontrol. Oproti školnímu roku 2001/02 se jedná o dvanáctiprocentní nárůst.

Výsledky vzdělávání

4

Výroční zpráva o stavu koncepce
a rozvoje sítě a o stavu a rozvoji výchovně
vzdělávací soustavy v Moravskoslezském
kraji za školní rok 2002/2003

4 Výsledky vzdělávání

4.1 Hodnocení Českou školní inspekcí

Moravskoslezský inspektorát České školní inspekce předal OŠMS dle ustanovení § 2, odst. 3 vyhlášky č. 109/2003 Sb., o organizaci, výkonu a úkolech školní inspekce materiál nazvaný Poznatky o stavu školství v Moravskoslezském kraji za školní rok 2002/03. Uvedený materiál podává informaci o skutečnostech zjištěných ve školách, předškolních zařízeních a školských zařízeních, v nichž proběhla v uvedeném školní roce inspekční činnost. **Inspekce se uskutečnily v 82 základních školách, 37 středních školách, osmi speciálních školách, osmi ZUŠ, jedné VOŠ, 93 předškolních zařízeních a 14 školských zařízeních. Ve školách a školských zařízeních MSK se v rámci inspekční činnosti v daném roce uskutečnilo 4 842 hospitací.**

Materiál České školní inspekce mj. uvádí, že školství v MSK ovlivnil, stejně jako v celé České republice, přechod škol do právní subjektivity k 1. lednu 2003 a s tím i spojené slučování některých subjektů, přičemž vznikly subjekty nové nebo některé byly přičleněny ke stávajícím, některé byly ze sítě škol vyřazeny. Uvedené skutečnosti měly vliv na změny v organizační struktuře škol, ale i na řídicí činnost ředitelů.

Dále vystihuje podstatná pozitiva a negativa ve školách a zařízeních a tendence ve školství. Uvádí i zjištění z oblasti polského národnostního školství a zjištění z tematických inspekcí zaměřených na sociálně patologické jevy. Pozitiva, negativa a tendence ve školství v kraji vycházejí ze srovnání oproti předchozím létům.

4.1.1 Základní školy

Ve školním roce 2002/03 provedla Česká školní inspekce v MSK v základních školách celkem 2 005 hospitací.

V převážné části škol probíhala výuka podle vzdělávacího programu Základní škola, ústup od vzdělávacího programu Obecná škola pokračuje. Časová dotace věnovaná jednotlivým předmětům v kontrolovaných školách odpovídala ve většině případů přijatým učebním plánům. Nepochopený je stále princip volitelného předmětu jako druhu individuální volby a profilace žáka. Zřídka se pracuje s didaktickou technikou, s informacemi, přetrvává encyklopedičnost a verbalismus. Moderní a na rozvoj osobnosti zaměřené metody s týmovou spoluprací se objevují spíše u jednotlivých vyučujících.

Personální podmínky výuky zůstávají i v tomto školním roce problémem. Kvalifikovanost má spíše sestupnou tendenci na prvním i druhém stupni základní školy. Odbornost výuky je značně snížena na školách s malým počtem tříd.

Výukové prostory se ve spolupráci se zřizovateli zlepšují, přetrvává problém nedostatku tělocvičen a venkovních sportovišť, například u malotřídních škol. Vedení škol dbá na estetičnost a podnětnost prostředí. Mnohé školy mají již delší dobu přístup na Internet a počítače zapojeny do lokální sítě.

Většina ředitelů ve sledovaných školách provádí výkon státní správy v žádoucí kvalitě. Během roku se zvýšily nároky na práci ředitele v souvislosti s přechodem na právní subjektivitu, případným vřazováním nových součástí školy, vznikem odloučených pracovišť, převzetím nových zaměstnanců.

Školy často vyhledávají další kontakty a partnerské školy, je zřejmá jejich úspěšná a pestrá vnější prezentace. Výroční zprávy získaly na sdělnosti, mnohé školy již do nich včlenily interpretace a hodnocení. Proces sebehodnocení byl zaznamenán jen u relativně malého počtu škol.

Kontrola výsledků znalostí žáků ředitelem školy je prováděna sice jen u menšího počtu škol, ale má vzestupnou tendenci. Mnozí ředitelé hledají vlastní cesty k ověřování znalostí v hlavních předmětech formou srovnávacích testů, od standardních testů (Kalibro, Scio) je odrazuje cena.

Hodnocení průběhu a kvality vzdělávání a výchovy

Podstatná pozitiva v základních školách

- Školy stále častěji hledají partnery pro spolupráci v různých oblastech, rozvíjí se partnerství škol v rámci měst, regionů, ale i států.
- Interiéry i exteriéry škol mají výrazně lepší estetický vzhled.
- Vnější informační systém škol a jejich prezentace na veřejnosti se rozšiřuje a zkvalitňuje.
- Rozšířila se nabídka zájmové činnosti a mimoškolních aktivit v malotřídních a venkovských školách.
- Zlepšuje se vybavení škol výpočetní technikou, zvýšila se počítačová gramotnost učitelů i žáků.

Podstatná negativa v základních školách

- Výuka vždy nemá materiální podporu ve využití moderních pomůcek. Školní pomůcky a přístrojové vybavení jsou často morálně opotřebované, jejich obnova a doplňování jsou pomalé (zejména pro předměty fyzika, chemie).
- Schází finanční prostředky na inovaci pomůcek, fondů učebnic a na další vzdělávání pedagogů.
- Místně přetrvává nestabilita pedagogických sborů v souvislosti s nekvalifikovaností učitelů (oblast Karviná, Bruntál, Frýdek-Místek).
- Komunikativní dovednosti žáků nejsou vždy dostatečně rozvíjeny (zejména čtenářství).
- Přibývá výchovných problémů sociopatologického charakteru.
- Rady škol jsou ustanoveny ve školách spíše ojediněle. Místo nich ve školách pracují občanská rodičovská sdružení.
- Kontrolní práce ředitelů a sebehodnocení některých škol jsou málo systematické a komplexní.

Tendence v základních školách

- Právní subjektivitu získaly i školy, jejichž ředitelé o ni sami neusilovali.
- Přejít do právní subjektivity výrazně změnil charakter škol – vyřazení stávajících škol ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, výměna ředitelů škol, slučování škol, změny v organizační struktuře škol, vznik nových subjektů.
- Rozdíl mezi školami jsou v množství jejich nových součástí, což přináší nerovnoměrné zatížení ředitelů škol. Není také vyřešena výše míry vyučovací povinnosti ředitelů škol vzhledem k velikosti subjektu, který řídí.
- U ředitelů je oslabena jejich pedagogická funkce, převládají manažersko-ekonomické činnosti.
- Školy i nadále realizují v převažující míře vzdělávací program Základní škola. Ostatní vzdělávací programy jsou zastoupeny ojediněle.
- Přetrvávají problémy v personální oblasti – nekvalifikovanost, málo nových učitelů, stárnoucí sbory, převažující feminizace.

4.1.2 Střední školy

Personální podmínky vzdělávání a výchovy

Velmi dobré personální zázemí je v gymnáziích a v některých středních odborných školách. Nedostatek odborné, případně pedagogické způsobilosti, přetrvává u středních odborných učilišť (místní odborného výcviku) a u učitelů odborných předmětů středních odborných škol, pro které je někdy problematické nalezení vhodného studijního směru na vysoké škole (absence vhodných studijních oborů vzhledem k vyučovaným předmětům). Případná absence aprobace či požadované způsobilosti v převažující míře zásadně neovlivňuje kvalitu výuky. Do škol nastupují mladí učitelé odborných předmětů, ale převážně jen v oblastech s vysokou mírou nezaměstnanosti. Stabilizované pracovní kolektivy často tvoří pracovníci s vyšším věkovým průměrem.

Hodnocení průběhu a kvality vzdělávání a výchovy

Podstatná pozitiva

- Rostoucí informační gramotnost učitelů a žáků.
- Vydávání vlastních učebních textů a dalších pracovních materiálů pro žáky.

- Dobré organizační zajištění odborného výcviku ve středních odborných učilištích.
- Narůstá snaha ředitelů škol finančně diferencovat učitele prostřednictvím nadtarifních složek platu podle kvality a výsledků jejich práce.

Přetrvávající pozitivita (ve srovnání s loňským školním rokem):

- Rostoucí zájem učitelů o sebevzdělávání, který je podporován vedením škol.
- Zapojení většiny škol do mezinárodních projektů a tím i posílení rozpočtů škol.

Podstatná negativa

- Nedostatečnost slovní zásoby i horší stylistická stránka odpovědí žáků.
- Nízký počet hospitací provedený vedoucími pracovníky škol jako důsledek nárůstu administrativní a manažerské práce.
- Pružnější reakce škol na požadavky trhu práce někdy naráží na pomalý systém schvalování nových učebních a studijních oborů.

Přetrvávající negativa (ve srovnání s loňským školním rokem):

- Stereotypní frontální způsob výuky (zvláště v teoretických předmětech v odborných školách, kde je nedostatečně využíváno názornosti – chybí učebnice, diktuje se do sešitů, málo se pracuje s učebními pomůckami, didaktickou a výpočetní technikou).
- Vysoké procento starších učitelů a učitelů bez příslušné odbornosti (SOŠ a SOU).
- Pomalá obnova materiálního fondu (učební pomůcky, didaktická technika). Nedostatek vhodných a moderních učebnic pro výuku odborných předmětů.

Tendence ve středních školách

- **Postupné sjednocování poptávky s nabídkou na trhu práce v souvislosti s nabízenými studijními i učebními obory – s výjimkou škol v menších městech s velkou nezaměstnaností.**
- **Optimalizace sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení v rámci krajské školské politiky.**

4.1.3 Speciální školy

Ve školním roce 2002/03 provedla Česká školní inspekce v MSK ve speciálních školách celkem 156 hospitací.

Ve všech sledovaných školách se vyučuje podle platných učebních plánů, učebních osnov a vzdělávacích programů. Kontinuitu výuky zabezpečují časově tématické plány. Ve vyučovacích hodinách se využívá pestrá škála vyučovacích metod a organizačních forem práce.

V oblasti personálních podmínek přetrvávají problémy s nedostatkem odborně a pedagogicky způsobilých učitelů, přičemž na odborných učilištích a učilištích je situace výrazně horší. V řadě zvláštních škol nahrazují kvalifikované pracovníky absolventy středních pedagogických škol, kteří zde dosahují velmi dobrých výsledků. Paradoxem je skutečnost, že se nedostatek odborné a pedagogické způsobilosti nepromítá do kvality práce ve vyučování.

Podstatná pozitivita ve speciálních školách

- Většina vyučovacích hodin má velmi dobrou až vynikající úroveň.
- Školy vzdělávající žáky s těžším stupněm postižení sledují nové poznatky a snaží se zavádět nové a účinnější formy výuky. Usilují o zapojení širšího spektra odborníků do své činnosti (rehabilitační pracovníci, lékaři, canisterapie, apod.).
- Ve výchovné práci školy kladou důraz na praktické uplatnění žáků v životě, pečlivě sledují negativní jevy a rozvíjí jejich prevenci.
- Ve většině navštívených škol bylo pozitivně hodnoceno příznivé pracovní klima a podnětné prostředí. K tomu přispívá i snaha o spolupráci s rodiči, která není všude pravidlem.
- Navštívené školy prezentují svou činnost na veřejnosti řadou akcí a aktivit. Snaží se i o organizaci společných akcí se základními školami.

Podstatná negativa ve speciálních školách

- Přetrvává nárůst zatížení ředitelů škol administrativní a ekonomickou agendou. Ředitelé škol pak mají méně času na řízení výchovně vzdělávacího procesu a hospitační činnost.
- Přetrvává nedostatek plně kvalifikovaných učitelů, feminizace škol.
- Školy necítí podporu ze strany pedagogických fakult, které nepřijímají k dálkovému studiu speciální pedagogiky nekvalifikované učitele z praxe v dostatečném počtu. Přitom právě u těchto uchazečů je větší pravděpodobnost, že získané vzdělání využijí ve školství.
- Narůstá počet žáků, kteří jsou do zvláštních škol přearžováni až ve vyšších ročnících. Není výjimkou přearžení žáka až v osmé třídě. Tento stav je v rozporu se vzdělávacími potřebami postiženého dítěte a přispívá i k nárůstu sociálně patologických projevů.
- V odborných učilištích a učilištích je výrazně horší stav odborné a pedagogické způsobilosti učitelů.
- V odborných učilištích a učilištích není dostatek učebnic pro odborné předměty, navíc mnohé z těch, které jsou na trhu k dispozici, žáci nevyužívají pro jejich vysokou cenu. Tím trpí kvalita výuky.

Tendence ve speciálních školách

- **Na většině škol se projevuje snaha seznámit se s moderními vyučovacími postupy, které zohledňují postižení dítěte, a aktivně je využívat.**
- **Narůstá počet žáků s těžším stupněm postižení i s kombinovanými typy postižení zařazených do zvláštních škol. Školy se snaží zvládnout i metody práce s autistickými dětmi.**
- **Zlepšil se stav vybavenosti výpočetní technikou, školy však nemají dostatečné programové vybavení vhodné pro práci ve zvláštních a pomocných školách. Přitom je zřejmé, že i zde by mohla výpočetní technika přinést mnoho pozitivního. Poznatky z hospitací nasvědčují, že žáci zvláštních škol jsou schopni pracovat s osobním počítačem a je-li jejich práce dobře řízena kvalitním programem, má i dobré výsledky a zvyšuje zájem žáků o vzdělávání.**

4.1.4 Vyšší odborné školy

Ve školním roce 2002/03 byla realizována inspekční činnost pouze na jedné vyšší odborné škole. Z tohoto důvodu nejsou specifikovány zobecňující hodnotící údaje o průběhu a kvalitě vzdělávání a výchovy.

4.1.5 Předškolní zařízení

Ve školním roce 2002/03 provedla Česká školní inspekce v MSK v předškolních zařízeních celkem 1 138 hospitací.

Odborná a pedagogická způsobilost je na velmi dobré úrovni. Pedagogické kolektivy jsou stabilní, pracovnice projevují velký zájem o vzdělávání. Většina předškolních zařízení disponuje adekvátními prostory, které splňují funkční, estetické, psychohygienické a bezpečnostní podmínky pro potřeby zařízení.

Podstatná pozitiva v předškolních zařízeních

- Obsah pedagogické práce je orientován na rovnoměrné a přiměřené osvojování poznatků a dovedností dětí s preferencí osobnostně orientovaného modelu předškolní výchovy.
- Zaznamenán byl zodpovědný přístup předškolních zařízení k vypracování vlastních školních vzdělávacích programů, ovlivněných Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.
- Zvýšila se aktivita v organizaci nadstandardních činností jako jsou zájmové kroužky, výstavy, soutěže, ekologické aktivity, návštěvy kulturních a společenských akcí, společné aktivity s rodiči, obcí a základní školou.
- Vzrostl zájem pedagogických pracovníků o odborné, profesní i specifické vzdělávání.
- Pokračuje snaha předškolních zařízení o zviditelnění a propagaci jejich práce (informovanost veřejnosti o výchovně-vzdělávacím programu, časopisy, www stránky).

Podstatná negativa v předškolních zařízeních

- Přetrvávají rozdíly v kvalitě materiálně-technického zabezpečení vzdělávací činnosti mezi předškolními zařízeními.
- Ne vždy jsou vyjasněna všechna pravidla a kompetence mezi vedením základních škol a nově připojených předškolních zařízení. Ředitelé některých základních škol se s problematikou předškolních zařízení teprve seznamují.
- Třídní vzdělávací programy většinou neodrážejí kvalitu školních vzdělávacích programů a nových přístupů do nich zapracovaných.
- Vyhodnocování výsledků pedagogické práce je v převážné většině předškolních zařízení ještě na nízké úrovni.

Tendence v předškolních zařízeních

- **Zvyšuje se význam pedagogické diagnostiky, ale její výstupy vzhledem k nízké informovanosti učitelek v této oblasti nejsou většinou efektivně využívány v praxi. Schází ucelenější systém proškolení pedagogických pracovníků v této oblasti.**

4.1.6 Základní umělecké školy

Ve školním roce 2002/03 provedla Česká školní inspekce v MSK celkem 204 hospitací v základních uměleckých školách.

Péče o nadané žáky v hudebním, tanečním a výtvarném oboru je zaměřena především na zvládnutí požadavků talentových zkoušek a přijímacího řízení na střední a vysoké školy uměleckého zaměření. Úspěšnost žáků v soutěžích byla opět korunována nejvyššími oceněními až v ústředních kolech. Prezencí výsledků základních uměleckých škol veřejnost vysoce oceňuje, v mnoha lokalitách jsou jedinými nositeli kultury.

Personální zajištění výuky je převážně velmi dobré. Pozitivně se do výsledků výchovně-vzdělávací činnosti promítá aktivní umělecká činnost pedagogů, kdy jejich praktické a odborné zkušenosti jsou zúročeny ve vlastní výuce. Jejich přístup, atmosféra výuky i školy se tak stává pro řadu žáků inspirací a důvodem, proč se po studiu vrací do škol jako pedagogové.

Podstatná pozitiva v základních uměleckých školách

- Základní umělecké školy i nadále zaznamenávají vysoký zájem veřejnosti o tento typ vzdělání.
- Narůstá zájem učitelů o sebevzdělávání.
- Pokračuje výrazná prezentace výchovně-vzdělávacích výsledků základních uměleckých škol na veřejnosti.
- Většina základních uměleckých škol je zapojena do soutěží a přehlídek.
- Na řízení základních uměleckých škol pozitivně působí jejich přechod pod nového zřizovatele (kraj). Zřizovatel přistupuje vstřícně k řešení nejen ekonomických, ale i umělecko-odborných problémů.

Podstatná negativa v základních uměleckých školách

- Rozšířená výuka se vyskytuje zcela výjimečně.
- Od doby zařazení výuky hry na elektronické klávesové nástroje do učebního plánu (1. září 1995) stále chybí učební osnovy pro tento předmět.
- Růst administrativní a manažerské práce vedení škol na úkor například pedagogické práce nebo kontrolní činnosti v oblasti hospitační.

Tendence v základních uměleckých školách

- **Za poslední tři roky se výrazně zkvalitnila práce ředitelů v základních uměleckých školách. Tuto skutečnost ovlivnil jak nárůst nabídky vzdělávání pro ředitele tohoto typu škol, tak i nástup nových, odborně zdatnějších ředitelů do vedoucích funkcí.**

4.1.7 Školská zařízení

V průběhu školního roku 2002/03 se uskutečnila inspekční činnost ve čtyřech etopedických zařízeních (třech dětských domovech a jednom výchovném ústavu), ve dvou pedagogicko-psychologických poradnách, třech školách v přírodě a pěti domech dětí a mládeže. Z výše uvedeného počtu inspekcí realizovaných ve školských zařízeních nelze vyvozovat obecnější závěry.

4.2 Soutěže a přehlídky

4.2.1 Výsledky soutěží a přehlídek v MSK

Soutěže a přehlídky dětí předškolních zařízení, žáků základních, středních škol a školských zařízení jsou velmi významnou tradiční formou práce s talentovanými dětmi a mládeží. Žáci dostávají možnost prokázat a změřit svoje znalosti ve školním, okresním, krajském a ti nejlepší i v celostátním měřítku. Soutěžení přispívá k seberealizaci účastníků, k úspěšnému naplnění jejich talentu, k motivaci k dalšímu vzdělávání, v případě sportovních soutěží ke zdravému životnímu stylu a pohybovým aktivitám, k prevenci negativních jevů mezi mládeží a v neposlední řadě i k prezentaci školy na veřejnosti.

Organizaci olympiád, soutěží a přehlídek upravovala vyhláška MŠMT č. 431/1992 Sb., o organizování a financování soutěží a přehlídek, která byla v srpnu 2003 zrušena a nahrazena vyhláškou MŠMT č. 285/2003 Sb., o organizaci a financování soutěží a přehlídek pro žáky. Soutěže a přehlídky vyhlašuje každoročně MŠMT, Odbor školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje koordinuje konání okresních a krajských kol soutěží.

V Moravskoslezském kraji byla ve školním roce 2002/03 zabezpečena všechna okresní a krajská kola soutěží a přehlídek i dvě celostátní kola vědomostních soutěží a pět sportovních soutěží. Zajištěním uceleného systému organizace a finančního zabezpečení celostátních kol vědomostních soutěží v jednotlivých okresech kraje byla pověřena střediska služeb školám, na organizaci sportovních soutěží se významně podílela Krajská rada Asociace školních sportovních klubů.

Zabezpečované soutěže jsou velice rozmanité nejen z hlediska obsahového zaměření, ale i určení. Soutěže s největší tradicí a s nejvyššími počty účastníků jsou postupového charakteru a jsou organizovány v několika kolech. Klasickými reprezentanty těchto soutěží jsou předmětové olympiády, které svým obsahem navazují na obsah výuky, a dále soutěže sportovní. Postupové soutěže mají zpravidla mezinárodní návaznost.

Velmi významnou skupinou jsou soutěže určené výhradně žákům určitého typu škol, například základních uměleckých škol a konzervatoří. Tyto soutěže mají nejmenší počet účastníků, ovšem objem finančních prostředků pro jejich financování z celkového objemu prostředků pro vědomostní a umělecké soutěže je asi 30%.

Tradiční jsou soutěže pro žáky speciálních škol a pro děti a mládež ze zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, které mají většinou jen školní a republiková kola.

Soutěže respektují mentální a fyzickou vyspělost žáků, proto jsou členěny na kategorie podle ročníku školy, případně podle roku narození, u sportovních soutěží také podle pohlaví. Některé soutěže z umělecké oblasti jsou určeny i dětem předškolního věku.

Rozmanité jsou i formy soutěžení a způsob hodnocení (řešení samostatných prací, korespondenční forma, kdy soutěžící zasílají úkol, výrobky, sportovní výsledky), které výrazně ovlivňují objem finančních prostředků nutných k realizaci jednotlivých soutěží. Ekonomické zabezpečení je ovlivněno i počtem soutěžících, resp. postupovými klíči.

Krajských kol soutěží a přehlídek vyhlášených pro školní rok 2002/03 se v předmětových soutěžích zúčastnilo 1400 žáků, v uměleckých soutěžích a přehlídkách 820 žáků a ve sportovních soutěžích 4080 žáků škol a školských zařízení našeho kraje. O úspěšnosti soutěžících v celostátních kolech soutěží podávají přehled tabulky č. 115 a 116. Pro vítěze krajských kol všech soutěží byly zajištěny jednotné diplomy Krajského úřadu Moravskoslezského kraje.

4.2.2 Umístění žáků v celostátních a mezinárodních soutěžích

V předmětových soutěžích tradičně dosahují nejlepších výsledků žáci gymnázií, v uměleckých pak žáci základních uměleckých škol.

Tab. č. 113 Umístění žáků škol MSK v mezinárodních předmětových soutěžích ve školním roce 2002/03 (zdroj: IDM MŠMT)

Název soutěže	Celkové umístění	Název školy
Mezinárodní biologická olympiáda	2. Pavla Spáčilová	Gymnázium, Havířov-Podlesí, Studentská
Mezinárodní fyzikální olympiáda	2. Václav Cviček	Gymnázium P. Bezruče, Frýdek-Místek, ČSA
Mezinárodní olympiáda v informatice	3. Tomáš Gavenčíak	Gymnázium M. Koperníka, Bílovec, 17. listopadu

Tab. č. 114 Umístění žáků škol MSK v mezinárodních sportovních soutěžích ISF ve školním roce 2002/03 (zdroj: AŠSK)

Název soutěže	Celkové umístění	Název školy
Atletický pohár Athletic – Jean Humpert Cup	15.	Gymnázium, Havířov-Podlesí, Studentská

Výsledky krajských kol soutěží a přehlídek byly pravidelně zveřejňovány na internetových stránkách Moravskoslezského kraje.

Analýza a vyhodnocení organizace soutěží a přehlídek školního roku 2002/03 ukazuje, že se samotnou organizací a realizací byly jen nepatrné problémy, které byly v průběhu školního roku odstraňovány. Závažnější problémy však byly s financováním, protože prostředky poskytnuté MŠMT na podporu soutěží a přehlídek byly jen na některé kategorie (ve výši 1 617 000,- Kč).

Byla navržena řada opatření, která měla bezesporu vliv na celkovou úroveň všech postupových kol soutěží v uplynulém školním roce. Např. na podporu konání sportovních soutěží byly z rozpočtu Moravskoslezského kraje vyčleněny finanční prostředky ve výši 450 000,- Kč a organizátor školních sportovních soutěží v Moravskoslezském kraji – Krajská rada Asociace školních sportovních klubů – získal účelovou dotaci z rozpočtu kraje. Navržená opatření vedla k tomu, že ve spolupráci s konkrétními realizátory soutěží a přehlídek, středisky služeb škole, byl vytvořen ucelený systém postupových soutěží v kraji, který vzhledem k tradicím soutěží, návaznosti na mezinárodní soutěže, podpoře výchovného a společenského významu soutěží, vyhledával a podporoval specifické aktivity talentovaných dětí a mládeže.

Žáci základních škol reprezentovali Moravskoslezský kraj na Hrách první letní Olympiády s Orbitem pro děti ČR, které se uskutečnily v Pardubickém kraji. Olympiáda dětí umožnila prezentaci krajů ve sportovních i kulturních soutěžích v duchu olympijských idejí. Moravskoslezský kraj reprezentovalo 187 sportovců, 30 účastníků soutěže ve sborovém zpěvu, 30 trenérů ve 14 sportovních a jedné kulturní soutěži. Kromě přímé účasti proběhly korespondenční soutěže v uměleckých oborech – kresba, poezie a próza. Soutěžili se zúčastnili žáci z různých základních škol a víceletých gymnázií. V celkovém pořadí krajů podle počtu získaných medailí obsadil Moravskoslezský kraj 4. místo, když získal 11 zlatých, 8 stříbrných a 13 bronzových medailí.

Tab. č. 115 Umístění žáků v celostátních kolech vědomostních a uměleckých soutěží (zdroj: IDM MŠMT)

Název soutěže	Celkové umístění	Škola
Fyzikální olympiáda, kat. A	2.	Gymnázium P. Bezruče, Frýdek-Místek, ČSA
Biologická olympiáda, kat.A	2.	Gymnázium, Havířov-Podlesí, Studentská
Evropa ve škole- výtvarná část – II. kategorie	Cena bez pořadí	DDM, Ostrava-Zábřeh, Gurtěvova
Evropa ve škole – výtvarná část - IV. kategorie	2x pobyt (forma odměny, pobyt v zemích EU)	SŠ uměleckých řemesel, s.r.o., Ostrava-Zábřeh, Gurtěvova
Evropa ve škole – výtvarná část - zvláštní ocenění	1 ocenění	ZŠ, Moravská Ostrava, Matiční
Matematická olympiáda – kat. P	3.	Gymnázium M. Koperníka, Bílovec, 17. listopadu
Soutěž dětí programování - žáci	2.	ZŠ, Ostrava-Poruba, Porubská 831
Soutěže ZUŠ	1.	ZUŠ B. Martinů, Havířov-Město, Na Schodech
	1.	ZUŠ V. Petrželky, Ostrava-Hrabůvka, Edisonova
	2.	ZUŠ L. Janáčka, Havířov-Podlesí, Vrchlického
	3.	ZUŠ B. Martinů, Havířov-Město, Na Schodech
	3.	ZUŠ V. Kálíka, Opava, Nádražní okruh
	Čestné uznání	ZUŠ E. Marhuly, Ostrava-Mariánské hory, Hudební
	2.	ZUŠ B. Martinů, Havířov-Město, Na Schodech
	3.	ZUŠ L. Janáčka, Ostrava-Vítkovice, Lidická
	2.	ZUŠ E. Marhuly, Ostrava-Mariánské hory, Hudební
	3.	ZUŠ B. Smetany, Karviná, Čajkovského
	3.	ZUŠ E. Marhuly, Ostrava-Mariánské hory, Hudební
	3.	ZUŠ E. Marhuly, Ostrava-Mariánské hory, Hudební
	1.	ZUŠ B. Smetany, Karviná, Čajkovského
	1.	ZUŠ B. Martinů, Havířov-Město, Na Schodech
	1.	ZUŠ B. Smetany, Karviná, Čajkovského
	1.	ZUŠ B. Smetany, Karviná, Čajkovského
	1.	ZUŠ E. Marhuly, Ostrava-Mariánské hory, Hudební
	2.	ZUŠ V. Petrželky, Ostrava-Hrabůvka, Edisonova
	2.	ZUŠ V. Petrželky, Ostrava-Hrabůvka, Edisonova
	3.	ZUŠ, Frýdek-Místek, Hlavní třída
	2.	ZUŠ, Ostrava-Poruba, J. Valčíka
	2.	ZUŠ, Frýdek-Místek, Hlavní třída
	1.	ZUŠ, Ostrava-Poruba, J. Valčíka
	1.	ZUŠ V. Petrželky, Ostrava-Hrabůvka, Edisonova
	1.	ZUŠ L. Janáčka, Havířov-Podlesí, Vrchlického
	1.	ZUŠ, Slezská Ostrava, E. Runda
	1.	ZUŠ V. Petrželky, Ostrava-Hrabůvka, Edisonova
	Zvláštní ocenění	ZUŠ L. Janáčka, Havířov-Podlesí, Vrchlického
	Čestné uznání	ZUŠ V. Petrželky, Ostrava-Hrabůvka, Edisonova
	Čestné uznání	ZUŠ, Slezská Ostrava, E. Runda
	1.	ZUŠ, Ostrava-Poruba, J. Valčíka
	Čestné uznání	ZUŠ L. Janáčka, Havířov-Podlesí, Vrchlického
	1.	ZUŠ, Hlučín, U Bašty
2.	ZUŠ, Ostrava-Poruba, J. Valčíka	
1.	ZUŠ V. Petrželky, Ostrava-Hrabůvka, Edisonova	
Zvláštní ocenění	ZUŠ, Ostrava-Poruba, J. Valčíka	

Tab. č. 116 Umístění žáků v celostátních kolech sportovních soutěží (zdroj: AŠSK)

Název soutěže	Celkové umístění	Škola
Pohár rozhlasu s Českou spořitelnou	2.	ZŠ, Koberžice, Školní
Pohár M. Tučka – vesnické školy	3.	ZŠ S. Hadyň, Bystřice n. O.
	3.	ZŠ, Háj ve Slezsku, Školní
Pohár rozhlasu s Českou spořitelnou		
Pohár A. Janeckého – sportovní školy	1.	ZŠ, Opava, Englišova
mladší žáci	2.	ZŠ, Třinec, Jablunkovská
mladší žákyně	1.	ZŠ, Opava, Englišova
starší žáci	1.	ZŠ, Havířov, M. Kudeříkové
starší žákyně	1.	ZŠ, Třinec, Jablunkovská
	3.	ZŠ, Havířov, M. Kudeříkové
	1.	ZŠ, Opava, Englišova
	2.	ZŠ, Třinec, Jablunkovská
Přespolní běh ZŠ - dívky	2.	ZŠ, Bruntál, Jesenická
Přespolní běh ZŠ - chlapci	4.	ZŠ, Opava, Englišova
21.ročník CORNY středoškolského atletického poháru - dívky	4.	Gymnázium, Třinec, Komenského
	10.	Gymnázium, Nový Jičín, Palackého
21.ročník CORNY středoškolského atletického poháru - chlapci	1.	Gymnázium, Havířov-Podlesí, Studentská
Pohár AŠSK ČR v eurotýmech – dívky mladší	3.	11. ZŠ, Frýdek-Místek, Jiřího z Poděbrad
Pohár AŠSK ČR v eurotýmech – dívky starší	6.	ZŠ, Opava, Vrchní
	8.	11. ZŠ, Frýdek-Místek, Jiřího z Poděbrad
Basketbal SŠ - dívky	8.	Gymnázium O.Havlové, Ostrava-Poruba, M. Majerové
Basketbal SŠ - chlapci	8.	Gymnázium, Slezská Ostrava, Hladnovská
Plavání SŠ - dívky	3.	Gymnázium, Nový Jičín, Palackého
Plavání SŠ - chlapci	5.	VOŠ, SOŠ a SOU, Kopřivnice, Husova
Stolní tenis ZŠ - dívky	2.	ZŠ, Frýdlant n. O., Komenského
Stolní tenis ZŠ - chlapci	2.	ZŠ, Frýdlant n. O., Komenského
Pohár AŠSK ČTR ve šplhu - dívky	4.	Obchodní akademie, Frýdek-Místek, Palackého
Pohár AŠSK ČTR ve šplhu - chlapci	8.	Gymnázium, Krnov, Smetanův okruh 2
	9.	SOU technické, OU a U, Frýdek-Místek, Pionýrů
Florbal ZŠ - dívky	8.	ZŠ E.Zátopka, Kopřivnice, Pionýrská
Florbal SŠ - chlapci	1.	ZŠ E.Zátopka, Kopřivnice, Pionýrská
Sportovní gymnastika ZŠ - dívky	7.	ZŠ, Opava, Vrchní
Sportovní gymnastika ZŠ - chlapci	4.	Gymnázium Petra Bezruče, Frýdek-Místek, ČSA 517
Sportovní gymnastika SŠ - dívky	3.	Střední pedagogická škola a SOŠ, Krnov, Jiráskova
	5.	Gymnázium, Frýdlant n. O., nám. T. G. Masaryka
Sportovní gymnastika SŠ - chlapci	2.	Gymnázium Petra Bezruče, Frýdek-Místek, ČSA 517
Pohár AŠSK ČR silový víceboj SŠ, dívky	11.	SPŠ, Ostrava, Kratochvílova
Pohár AŠSK ČR silový víceboj SŠ, chlapci	1.	Gymnázium Fr. Živného, Bohumín, J. Palacha
	7.	Gymnázium, Krnov, Smetanův okruh 2
Volejbal ZŠ - dívky	1.	ZŠ, Nový Jičín, Komenského 66
Volejbal ZŠ - chlapci	1.	ZŠ, Nový Jičín, Komenského 66
Atletický čtyřboj ZŠ - dívky	1.	ZŠ, Opava, Englišova
Atletický čtyřboj ZŠ - chlapci	1.	ZŠ, Opava, Englišova

Přílohy

5

Výroční zpráva o stavu koncepce
a rozvoje sítě a o stavu a rozvoji výchovně
vzdělávací soustavy v Moravskoslezském
kraji za školní rok 2002/2003

5 Přílohy

Příloha 1 Přehled hospodářských výsledků za rok 2003 (v tis. Kč)

Organizace	Hospodářský výsledek roku 2003			Ztráta k vypořádání	Zůstatek nevypořádaných ztrát
	z hlavní činnosti	z doplňkové činnosti	celkem		
SOU a OU, Bruntál, Krnovská 9	-579,55	110,92	-468,63	0,00	-468,63
SSŠ a IT, Karviná, Bělídlo 473	-248,34		-248,34	-62,37	-310,71
ZUŠ, Rychvald, Orlovská 495	-9,24	9,24	0		
SPŠ elektrotechnická a SOU, Frenštát pod R., Křižíkova 1258	-95,55	95,55	0		
SPŠ, Bruntál, Kavalcova 1	-132,72	132,72	0		
Střední pedagogická škola, SOŠ, Krnov, Jiráskova 1a	-250,70	250,70	0		
SOU, Odry, Sokolovská 1			0		
SZdŠ, Opava, Dvořákovy sady 2			0		
Gymnázium, Bruntál, Dukelská 1			0		
OU, U a PrŠ, Nový Jičín, Sokolovská 45			0		
OA, Šenov u NJ, Dukelská 350			0		
Gymnázium, Nový Jičín, Palackého 50			0		
PoŠ, Ostrava-Kunčice, Jeseninova 4			0		
SpŠ a zařízení pro sluch. post., Ostrava, Spartakovců 1153			0	-876,39	-876,39
DDM, Bruntál, Pod lipami 2			0		
Státní jazyková škola, Frýdek-Místek, Palackého 123			0		
ZvŠ a PoŠ, Orlová-Lutyně, Polní 963			0	-186,73	-186,73
DDM, Vítkov, Bezručova 585			0		
DD, Lichnov 253			0		
SPV, Ostrava-Mariánské Hory, Mojmírovců 42			0		
DDM, Český Těšín, Hrabinská 33			0	-0,38	-0,38
DDM MOZAJKA, Bílovec, Tovární 188			0		
ZvŠ a PoŠ, Opava, Slezského odboje 5			0		
SpŠ při zdravotnických zařízeních, Opava, Olomoucká 88			0		
DDM, Hlučín, Zámecká 6			0		
DD, Havířov-Podlesí, Čelakovského 1			0		
ZvŠ, Krnov, Hlubčická 11			0		
ZUŠ, Horní Benešov, Nerudova 513			0		
ZUŠ, Krnov, Hlavní náměstí 9			0		
PPP, Bruntál, Krnovská 9			0		
ZvŠ, Moravský Beroun, Masarykova 357			0		
ZvŠ a PoŠ, Město Albrechtice, Hašlerova 2			0		
ZUŠ, Ostrava-Petřkovice, Hlučínská 7			0		
DDM, Ostrava-Mor. Ostrava, Ostrčilova 19			0		
DD, Ostrava-Slezská Ostrava, Bukovanského 25			0		
ZUŠ, Nový Jičín, Derkova 1			0		
ZUŠ, Frenštát pod Radhoštěm, Tyršova 955			0		
ZUŠ, Leoše Janáčka, Havířov-Podlesí, Vrchlického 1a			0	-463,98	-463,98
Škola v přírodě, Hřčava 10, Mosty u Jablunkova			0		
SpŠ pro žáky s více vadami, Kopřivnice, Bedřicha Smetany 1122			0		
SpMŠ pro děti s vadami řeči, Kopřivnice, Sokolovská 406			0		
SpMŠ při Městské nem., Ostrava-Poruba, Liptaňské nám. 890			0		
ZvŠ, Ostrava-Vítkovice, Halasova 30			0		
ZvŠ, Ostrava-Mariánské Hory, Karasova 6			0	-24,94	-24,94
ZUŠ, Ostrava-Poruba, J. Valčíka 4413			0	-119,21	-119,21
DM, Ostrava-Mariánské Hory, Fráni Šrámka 3			0		
DDM Méda, Krnov, Dobrovského 16			0		
SpZŠ, Karviná-Lázně Darkov, Lázeňská 145			0	-87,11	-87,11
ZvŠ, Příbor, Dukelská 1346			0		
ZvŠ, Frenštát pod Radhoštěm, Tyršova 1053			0		
ZvŠ, Bílovec, Wolkerova 911			0		
Gymnázium, Frýdlant nad Ostravicí, nám. T. G. Masaryka 1260	0,05		0,05	-767,39	-767,34
SSŠ, Krnov, Opavská 40		0,08	0,08		
SpZŠ pro zrakově post. a žáky s vadami řeči, Opava	-1,06	1,15	0,09		
ZvŠ, Fulnek, Sborová 81	0,10		0,10		
ZUŠ, Zdeňka Buriana, Kopřivnice, Štramberská 294	0,12		0,12		

Organizace	Hospodářský výsledek roku 2003			Ztráta k vypořádání	Zůstatek nevypořádaných ztrát
	z hlavní činnosti	z doplňkové činnosti	celkem		
DD a SpŠ, Vrbno pod Pradědem, nám. Sv. Michala 17	0,13		0,13	-34,04	-33,91
ZUŠ, Orlová-Poruba, Slezská 1100	0,15		0,15		
SpŠ, Bruntál, Rýmařovská 15	0,17		0,17		
SpMŠ pro děti s vadami řeči a sluchu, F-M, 8. pěšího pluku 821	0,18		0,18	-129,39	-129,21
SMPř, Karviná-Ráj, Kubiszova 23	0,26		0,26	-0,25	
DDM, Odry, Komenského 517	0,27		0,27		
SOU zemědělské a OU, Rýmařov, Julia Sedláka 16	0,28		0,28	-1 080,97	-1 080,69
ZvŠ, Hlučín, Gen. Svobody 8	0,39		0,39		
DD, Ostrava-Slezská Ostrava, Na Vizině 28	0,39		0,39	-287,08	-287,41
Gymnázium, Havířov-Město, Komenského 2	0,50		0,50		
SŠ, Ostrava-Mor. Ostrava, Hornická 84	0,03	0,50	0,53		
SpŠ, Ostrava-Slezská Ostrava, Na Vizině 28	0,64		0,64		
VOŠ, SOŠ, SOU, Kopřivnice, Husova 1302	-72,59	73,41	0,82	-1 986,80	-1 985,98
ZUŠ, Leoše Janáčka, Frýdlant nad Ostravicí, Padlých hrdinů 292	0,88		0,88	-313,41	-312,53
ZUŠ, Vítkov, Lidická 639	0,95		0,95		
ZUŠ, Bohumila Kulínského, Petřvald, Závodní 822	1,03		1,03		
ZUŠ, Eduarda Marhuly, Ostrava-Mariánské Hory, Hudební 6	1,16		1,16		
Gymnázium, Hlučín, Dr. Ed. Beneše 7	1,24		1,24		
SpMŠ pro zrakově post. děti, Karviná-Fryštát, K.Slivky 620	1,26		1,26	-8,31	-7,05
SMTe, Havířov-Město, Kudeřínkové 14	1,44		1,44	-148,54	-147,10
SPŠ, Ostrava-Moravská Ostrava, Kratochvílova 7	-164,75	166,44	1,69	-1 268,54	-1 266,85
ZUŠ, Ostrava-Moravská Ostrava, Sokolská třída 15	1,84		1,84		
ZUŠ, Město Albrechtice, Tyršova 1	2,21		2,21		
DDM, Vratimov, Frýdecká 61	2,40		2,40		
ZvŠ, Ostrava-Poruba, Čkalovova 942	2,42		2,42	-144,16	-141,74
Školní zahradnictví, Ostrava-Nová Ves, U Hrubků 115	-0,01	2,70	2,69	-4 663,23	-4 660,54
ZvŠ, Rýmařov, Školní náměstí 1	2,75		2,75		
PPP, Frýdek-Místek, Palackého 130	-6,07	9,12	3,05	-32,68	-29,63
ZUŠ, Odry, Radniční 12	3,52		3,52		
Gymnázium, Ostrava-Slezská Ostrava, Hladnovská 35	3,76		3,76	-281,12	-277,36
DDM ASTRA, Frenštát pod Radhoštěm, Martinská čtvrt 1159	3,89		3,89		
Gymnázium, Vítkov, Komenského 145	-26,91	30,97	4,06		
SpŠ při Městské nemocnici, Ostrava-Poruba, Ukrajinská 19	4,48		4,48	-78,72	-74,24
ZUŠ, Rýmařov, Čapkova 6	5,00		5,00		
ZUŠ, Bedřicha Smetany, Karviná-Mizerov, Čajkovského 2217	5,41		5,41		
DDM, Ostrava-Mariánské Hory, Korunní 49	5,45		5,45	-265,62	-260,17
SOŠ a SOU, Krnov, Opavská 49	-4,70	10,21	5,51		
OA, Orlová-Lutyně, Polní 964	-138,61	144,32	5,71	-696,51	-690,80
SPŠ elektrotechnická, Havířov, Makarenkova 1	2,04	3,76	5,80		
PPP, Ostrava-Zábřeh, Kpt. Vajdy 1	6,05		6,05		
ZvŠ, Ostrava-Hrabůvka, U Haldy 66	6,22		6,22	-759,82	-753,60
ZvŠI, OU a PrŠ, Velké Heraltice, Opavská 1	6,64		6,64		
DDM, Kopřivnice, Kpt. Jaroše 1077	6,73		6,73	-69,28	-62,55
PPP, Opava, Matiční dům, Rybí trh 7-8	6,81		6,81		
DDM Juventus, Karviná-Nové Město, U Bažantnice 1794	7,00		7,00	-433,21	-426,21
DD, Budišov nad Budišovkou, ČSA 718	7,23		7,23		
DDM, Rychvald, Školní 1600	7,36		7,36		
Sportovní G D. a E. Zátokových, Ostrava, Výskovická 2631	7,70		7,70		
ZUŠ, Bohuslava Martinů, Havířov-Město, Na Schodech 1	7,85		7,85		
SpŠ při Jódových sanatoriích, Klimkovic, Hýlov 24	8,38		8,38	-12,31	-3,93
ZUŠ, Ostrava-Muglínov, U Jezu 4	8,47		8,47		
ZvŠ, Studénka, Tovární 386	8,61		8,61		
SpMŠ při Městské nem., Ostrava-Poruba, Na Robinsonce 1646	8,76		8,76	-8,76	
SOŠ a SOU, Ostrava-Poruba, Opavská 1119		8,91	8,91		
G s polským jazykem vyučovacím, Český Těšín, Havlíčkova 13	-18,48	27,39	8,91	-725,21	-716,30
SpŠ, Ostrava-Zábřeh, Kpt. Vajdy 1a	8,82	0,65	9,47	-387,47	-378,00
SZdŠ, Krnov, Husovo nám. 1	9,04	0,82	9,86		
Škola v přírodě, Karolinka, Bzové 330	-129,94	140,02	10,08		
SOŠ waldorfská, Ostrava, Gen. Píky 13a	10,49		10,49		
Gymnázium, Ostrava-Hrabůvka, Fr. Hajdy 34	-42,94	53,45	10,51	-616,76	-606,25
ZUŠ, Hradec nad Moravicí, Slezská 74	11,26		11,26		
SpMŠ pro děti s vadami řeči, Karviná-Hranice, Einsteinova	11,44		11,44	-64,57	-53,13

Organizace	Hospodářský výsledek roku 2003			Ztráta k vypořádání	Zůstatek nevypořádaných ztrát
	z hlavní činnosti	z doplňkové činnosti	celkem		
SZeŠ, SOU zemědělské a U, Český Těšín, Tyršova 2	-18,85	30,44	11,59	-806,93	-774,15
SpŠ, Třinec, Jablunkovská 241	11,90		11,90		
ZvŠ Opava, Dvořákovy sady 4	12,03		12,03		
PPP, Nový Jičín, Žižkova 3	12,10		12,10	-72,56	-60,46
SpŠ, Frýdlant nad Ostravicí, Náměstí 7	12,43		12,43		
SpMŠ, Haviřov, Mozartova 2	12,51		12,51		
SMTu a Př Opava, Husova 17	12,75		12,75		
SOS a SOU, Opava, Olomoucká 16	-0,15	13,13	12,98		
Masarykova SZeŠ a SOU zemědělské, Opava, Purkyňova 12	5,34	8,06	13,40		
ZvŠ, Ostrava-Přivoz, Ibsenova 36	13,52		13,52	-99,62	-86,10
DDM LUNA, Příbor, Dukelská 1346	13,58		13,58		
Státní jazyková škola, Ostrava, Na Jízdárně 4	14,48		14,48		
SOU, OU, U, Fulnek, Kapucínská 281		14,52	14,52		
DDM, Orlová-Lutyně, Masarykova 958	14,66		14,66	-47,9	-33,24
Školní statek, Opava, Englišova 526	-34,52	49,44	14,92		
SOU a OU, Klimkovice, Komenského 112	1,44	14,51	15,95	-447,99	-432,04
DDM, Ostrava-Poruba, M. Majerové 1722	17,35		17,35		
Janáčkova konzervatoř, Ostrava 1, Českobratrská 40	15,97	1,80	17,77	-1 790,50	-1 772,73
SPŠ stavební, Ostrava-Zábřeh, Středoškolská 3	-27,03	45,09	18,06	-830,09	-812,03
Gymnázium, Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6a	18,52		18,52		
ZUŠ, Studénka, Butovická 376	18,80		18,80		
Gymnázium a SOŠ, Orlová-Lutyně, Masarykova tř. 1313	-103,93	123,17	19,24	-2 380,75	-2 361,51
DDM, Haviřov-Město, Na Nábřeží 41	19,37		19,37	-183,3	-163,93
DD, Frýdek-Místek, Bruzovská 328	21,01		21,01	-159,71	-138,70
Školní statek, Český Těšín, Slezská 1135		21,17	21,17		
SZdŠ, VOŠ, Ostrava, Jeremenkova 2	22,33		22,33	-498,18	-475,85
DM, Ostrava-Hrabůvka, Krakovská 1095	23,21		23,21		
ZvŠ, Kopřivnice, Štramberská 189	23,40		23,40		
Gymnázium, Krnov, Smetanův okruh 2	23,42		23,42	-44,95	-21,53
DD, Horní Benešov, Svobody 428	23,63		23,63		
DDM Fokus, Nový Jičín, K Nemocnici 23	24,09		24,09		
ISŠ, Karviná-Nové Město, Osvobození 60	-654,19	678,36	24,17		
SOŠ a SOU, Haviřov-Šumbark, Lidická 600	-77,55	101,88	24,33	-1 022,33	-998,00
SOU, Bruntál, Dukelská 5		26,49	26,49		
SOŠ a SOU, Haviřov-Suchá, Kpt. Jasioka 50		26,87	26,87	-486,29	-459,42
DD, Brušperk, Sportovní 584	27,32		27,32		
SOU, Ostrava-Přivoz, Na Mlýnici 36	14,08	14,04	28,12	-462,55	-434,43
DDM, Bystrice nad Olší 390	28,38		28,38		
PPP, Karviná, Nejedlého 591	5,22	23,46	28,68		
Gymnázium, Haviřov-Podlesí, Studentská 11	29,36		29,36	-186,48	-157,12
SPŠ-TP, Karviná, Žižkova 1818	-129,84	159,28	29,44	-1 242,32	-1 212,88
ZUŠ, Bruntál, nám. J. Žižky 6	31,66		31,66		
SMTu, Frýdek-Místek, tř. Pionýrů 764	31,67		31,67	-17,83	
SpŠ, Frýdek-Místek, Pionýrů 767	32,04		32,04	-31,87	
OU a PrŠ, Hlučín, ČSA 4a	1,53	30,70	32,23		
SOŠ dopravní, SOU a U, Ostrava-Vítkovice, Moravská 2	-0,97	34,33	33,36	-2 108,76	-2 075,40
SpMŠ pro těl. post. děti, Opava, Elišky Krásnohorské 8	33,86		33,86	-43,83	-9,97
SZdŠ, Karviná, K.H.Borovského 2315	33,91		33,91		
Gymnázium, Karviná-Nové Město, Mírová 1442		35,75	35,75	-129,86	-94,11
ZUŠ, Moravský Beroun, Dvořáková 349	35,83		35,83	-161,46	-125,63
ZvŠI, Radkov-Dubová 141	37,40		37,40		
SpŠ Nový Jičín, Dlouhá 54	37,69		37,69	-262,57	-224,88
Gymnázium Petra Bezruče, Frýdek-Místek, ČSA 517	37,74		37,74	-279,85	-242,11
ZvŠ a PoŠ, Bohumín-Nový Bohumín, Čáslavská 420	38,50		38,50	-100,61	-62,11
G a Sportovní G, Vrbno pod Pradědem, Nám. Sv. Michala 12	0,85	37,92	38,77		
DDM, Kravaře, Náměstí 20	39,02		39,02		
SZeŠ a SOU zemědělské, Nový Jičín, U Jezu 7	-1,50	43,69	42,19		
ZUŠ, Hlučín, U bašty 4	42,81		42,81		
SOU, Frýdek-Místek, T.G.Masaryka 451		43,85	43,85	-256,35	-212,50
SpŠ škola pro žáky s více vadami, Nový Jičín, Komenského 64	46,46		46,46	-247,55	-201,09
DD, Příbor, Masarykova 607	47,76		47,76		
Škola v přírodě, Prostřední Bečva 250	-38,91	87,32	48,41		

Organizace	Hospodářský výsledek roku 2003			Ztráta k vypořádání	Zůstatek nevypořádaných ztrát
	z hlavní činnosti	z doplňkové činnosti	celkem		
Gymnázium, Český Těšín, Frýdecká 30	2,62	45,98	48,60	-367,64	-319,04
ZUŠ, Opava, Solná 8	49,63		49,63		
Slezské gymnázium, Opava, Krnovská 69		51,66	51,66		
ISŠ, Český Těšín, Frýdecká 32		51,83	51,83		
DDM, Jablunkov, Dukelská 145	52,12		52,12		
DD, Ostrava-Hrabová, Reymontova 2a	53,52		53,52		
Gymnázium Mikuláše Koperníka, Bilovec, 17. listopadu 526	54,27		54,27		
DD, Milotice nad Opavou 27	55,49	0,01	55,50		
ISŠ, Jablunkov, Školní 416		55,84	55,84	-833,16	-777,32
DDM, Třinec, Bezručova 66	56,23		56,23		
ZUŠ, Fulnek, Kostelní 110	56,59		56,59	-32,99	
SOŠ a SOU, Ostrava-Kunčice, Vratimovská 681	46,95	10,27	57,22	-378,46	-321,24
Mendelovo gymnázium, Opava, Komenského 5	-80,55	138,70	58,15		
ZUŠ, Klimkovice, Lidická 5	58,47		58,47		
G s rozš.výukou cizích jazyků, Ostrava-Poruba, Čs. exilu 491	45,71	15,25	60,96	-335,01	-274,05
DD, Nový Jičín, Revoluční 56	60,98		60,98		
Masarykovo gymnázium, Příbor, Jičínská 528	61,71		61,71		
Střední umělecká škola, Ostrava, Poděbradova 33	62,16		62,16	-406,77	-344,61
SOU zemědělské, Frýdek-Místek, Na Hrázi 1449		63,89	63,89	-1 413,70	-1 349,81
ZUŠ, Jablunkov, Mariánské náměstí 1	64,29		64,29		
OA, Český Těšín, Sokola Tůmy 12	-96,11	160,65	64,54	-632,81	-568,27
ZUŠ, Bilovec, Pivovarská 124	65,66		65,66		
ZUŠ, Heleny Salichové, Ostrava-Polanka n/O, 1. května 330	65,84		65,84		
SOU zemědělské, OU a U, Město Albrechtice, Nemocniční 11		67,70	67,70	-224,58	-156,88
OA, Frýdek-Místek, Palackého 123	4,47	63,47	67,94		
ZUŠ, Brušperk 261	68,21		68,21		
ZvŠ a PoŠ, Karviná-Fryštát, Vydmucho 1835	69,31		69,31	-29,64	
SZdŠ, Nový Jičín, Divadelní 4	64,54	5,41	69,95	-64,13	
ZUŠ, Edvarda Runda, Ostrava-Slezská Ostrava, Keltičkova 4	70,58		70,58		
ZUŠ, Pavla Kalety, Český Těšín, Sokola Tůmy č. 10	70,67		70,67		
DDM, Bohumín, Janáčkova 715	70,93		70,93	-172,14	-101,21
ZUŠ, Viléma Petrželky, Ostrava-Hrabůvka, Edisonova 90	71,16		71,16		
SPŠ stavební, Havířov, Kollárova 2	-106,64	179,18	72,54		
Gymnázium, Frenštát pod Radhoštěm, Martinská čtvrt 1172	-41,56	114,19	72,63		
SpMŠ při Městské nem., Ostrava-Poruba, U Školky 1621	72,69		72,69	-80,14	-7,45
OA, SZeŠ, Bruntál, Žižkovo nám. 10	17,18	55,59	72,77		
ZUŠ, dr.Leoše Janáčka, Ostrava-Vitkovice, Lidická 56	73,51		73,51		
OA, VOŠ, Ostrava-Mariánské Hory, Karasova 16	73,73		73,73		
ZUŠ, Ostrava-Zábřeh, Sologubova 9/A	75,60		75,60		
Gymnázium Františka Živného, Bohumín, Jana Palacha 794	-18,87	94,66	75,79	-137,01	-61,22
ZUŠ, Příbor, Lidická 50	76,05		76,05	-39,24	
ZUŠ, Háj ve Slezsku, Nádražní 11	76,06		76,06		
OA, Opava, Hany Kvapilové 20	22,00	55,01	77,01		
ISŠ, Frýdek-Místek, Lískovecká 2089	55,20	22,53	77,73		
SOU lesnické, Bílá 144, Staré Hamry		78,09	78,09		
OU,U a PrŠ Havířov-Šumbark, Školní 2/601	71,57	9,91	81,48	-262,80	-181,32
ISŠ-COP, Frenštát pod Radhoštěm, Mariánská 252		89,26	89,26		
ZUŠ, Václava Kálíka, Opava, Nádražní okruh 11	90,84		90,84		
SZdŠ, Frýdek-Místek, Na Půstkách 68	91,16		91,16	-22,53	
ZvŠ, Odry, Slunečná 2	92,33		92,33		
ZUŠ, Třinec, Třanovského 596	92,93		92,93		
SpŠ, Český Těšín, Pražská 3	94,11		94,11	-98,03	-3,92
ZvŠ a PoŠ, Havířov-Město, Mánesova 1	97,22		97,22	-283,54	-186,32
ZUŠ, Bohumín-Nový Bohumín, Žižkova 620	99,81		99,81	-129,97	-30,16
DDM, Frýdek-Místek, Pionýrů 752	103,11		103,11		
SSŠ, Opava, Rybí trh 14		103,99	103,99		
SOŠ a SOU, Nový Jičín, Tyršova 9	105,18		105,18	-322,08	-216,90
DDM, Ostrava-Zábřeh, Gurtěvova 8	114,89		114,89		
ISŠ, Ostrava-Poruba, Příčná 1108	69,54	47,16	116,70	-71,07	
SPŠ stavební, Opava, Mírová 3	117,31	1,72	119,03	-636,11	-517,08
SOU, Opava, Husova 6	117,35	2,42	119,77		
SPŠ chemická, Ostrava-Zábřeh, Středoškolská 1	56,90	64,47	121,37	-406,44	-285,07

Organizace	Hospodářský výsledek roku 2003			Ztráta k vypořádání	Zůstatek nevypořádaných ztrát
	z hlavní činnosti	z doplňkové činnosti	celkem		
Gymnázium a SOŠ, Frýdek-Místek, tř. T. G. Masaryka 451	123,25		123,25	-278,76	-155,51
SOU technické, Havířov-Šumbark, Sýkorova 1/613	19,37	109,33	128,70		
ISŠ-COP, Opava, Kolofíkovo nábřeží 51	-0,02	129,23	129,21		
SOŠ dopravy a CR, Krnov, Revoluční 92		130,01	130,01		
OU a PrŠ, Ostrava-Poruba, K. Pokorného 1742	130,26		130,26		
DDM, Opava, Jaselská 4	131,70		131,70		
SPŠ a střední uměleckoprůmyslová škola, Opava, Praskova 8	-1,50	136,41	134,91		
Gymnázium, Ostrava-Poruba, Čs. exilu 669	117,54	19,42	136,96	-583,30	-446,34
SOU technické, Krnov, Soukenická 21	37,27	102,54	139,81		
Gymnázium, Rýmařov, Sokolovská 34	43,96	96,67	140,63		
Matičnické gymnázium, Ostrava, Dr. Šmerala 25	16,91	126,35	143,26	-334,15	-190,89
SpŠ, Vítkov, nám. J. Zajíce č. 1	147,63		147,63		
ZvŠ, Karviná-Nové Město, Komenského 614	161,14		161,14	-201,72	-40,58
Škola v přírodě, Vítkovice 20, Fulnek	162,56		162,56		
Zařízení škol. stravování Matičnický dům, Opava, Rybí trh 7-8	27,41	135,55	162,96		
SpŠ, Frýdek-Místek, Hájkova 927	167,81		167,81		
Gymnázium Olgy Havlové, Ostrava-Poruba, M. Majerové 1691	180,72		180,72	-67,02	
DD, Čeladná 87	193,52		193,52	-13,35	
SOU, Šenov u Nového Jičína, Šenovská 574	194,07		194,07		
OA, Ostrava-Poruba, Polská 1543	198,89		198,89		
DD, Opava, Rybí trh 14	201,95		201,95		
SŠ, Frýdek-Místek, Politických obětí 531		227,56	227,56		
DD, Melč 4	228,23		228,23		
SZaŠ, Ostrava-Hulváky, Žákovská 20-22	117,84	111,76	229,60	-109,92	
Škola v přírodě, Horní Lomná 128, Jablunkov	211,68	29,03	240,71		
SOU, OU, Ostrava-Hrabůvka, Krakovská 1095		246,09	246,09		
SOU stavební a U, Opava, Boženy Němcové 22	0,02	256,34	256,36		
SOU stavební a dřevozpracující, Ostrava-Zábřeh, U Studia 33	-68,42	350,28	281,86		
SPŠ, Ostrava-Vítkovice, Zengrova 1	247,60	34,39	281,99	-1 093,66	-811,67
SOŠ, SOU, OU a PrŠ, Třinec III, Lánská 132	-347,93	630,35	282,42	-96,29	
SOU strojírenské a OU, Ostrava-Hrabůvka, Hasičská 49		315,62	315,62		
DD SRDCE, Karviná-Fryštát, Vydmuchovej 10	323,79		323,79	-268,56	
Středisko informatiky a služeb, Nový Jičín, Štefánikova 9		347,09	347,09		
SOŠ a SOU, Frýdek-Místek, Potoční 1094		350,84	350,84		
Gymnázium, Třinec, Komenského 713	346,61	16,13	362,74	-428,18	-65,44
SOŠ a SOU, Bohumín, Revoluční 529	-584,35	968,09	383,74	-1 086,16	-702,42
SOŠ a SOU pro těl. post. mládež, Ostrava, 17. listopadu 1123	295,25	129,53	424,78		
SOU technické, OU a U, Frýdek-Místek, Pionýrů 2069	241,20	301,35	542,55	-2 101,52	-1 558,97
SPŠ, Frýdek-Místek, 28. října 1598	500,82	53,25	554,07	-426,47	
Škola v přírodě, Žižkova 134, Vrbno pod Pradědem	556,76		556,76		
VOŠ a Hotelová škola, Opava, Tyršova 34	457,29	205,36	662,65		
SOU, Vítkov-Podhradí	59,78	639,65	699,43		
Integrovaná střední škola, Ostrava, Na Jízdárně 30	-53,52	849,05	795,53		
Celkem	6 024,72	11 634,41	17 659,13	-45 958,02	-41 006,23

v tis. Kč

Název	Hospodářský výsledek ke dni sloučení		
	z hlavní činnosti	z doplňkové činnosti	celkem
SOU, Horní Benešov, Tyršova 59	-25,11	25,11	0,00
SPV, Havířov-Podlesí, Krásnohorské 29	0,00	12,43	12,43
SPV, Frýdek-Místek, Luční 483	75,44	0,00	75,44
OU a PrŠ, Havířov-Šumbark, Opletalova 5,	-72,48	0,00	-72,48
SOŠ veřejnosprávní, Orlová, Masarykova 1313	0,56	0,00	0,56
SOU strojírenské, Kopřivnice, Husova 1162	0,37	0,00	0,37

Příloha 2 Jmenovitý seznam akcí reprodukce a oprav dlouhodobého majetku

Organizace	Název akce	Skutečnost čerpání v Kč	
		investice	neinvestice
Spec. MŠ při MN, Ostrava-Poruba, U školky 1621	Zaregulování topné soustavy a měření a regulace	467 249,00	0,00
Speciální předškolní zařízení celkem		467 249,00	0,00
Speciální škola, Bruntál, Rýmařovská 15	Rekonstrukce plochých střech na sedlové - 2. pavilon	1 395 000,00	0,00
Speciální škola pro žáky s více vadami, Kopřivnice, Bedřicha Smetany 1122	Přístavba a rekonstrukce objektu	11 023 000,00	0,00
Speciální škola, Bruntál, Rýmařovská 15	Rekonstrukce ploché střechy na sedlovou	2 210 000,00	0,00
ZvŠ, Ostrava-Mariánské Hory, Karasova 6	Oprava plechové sedlové střechy nad tělocvičnou	0,00	298 700,00
ZvŠ, Karviná-Nové Město, Komenského 614	Porucha přípojky tepla do objektu cvičné kuchyně	0,00	151 141,00
ZvŠ a PŠ, Vítkov, nám. J. Zajíce č.1	Oprava a rekonstrukce ÚT a TUV	120 000,00	960 000,00
Speciální školy, Ostrava-Zábřeh, Kpt. Vajdy 1a	Rekonstrukce elektroinstalace	1 042 525,60	0,00
ZvŠ, Ostrava-Poruba, Čkalovova 942	Oprava zdravotnické, vodoinstalace, ÚT	0,00	1 400 742,00
Speciální školy, Ostrava-Zábřeh, Kpt. Vajdy 1a	Výtah pro imobilní žáky	593 430,00	0,00
ZvŠ, Ostrava-Poruba, Čkalovova 942	Oprava střech a výměna klempířských prvků	0,00	1 181 024,00
Speciální základní školy celkem		16 383 955,60	3 991 607,00
ZvŠI, OU a PrŠ, Velké Heraltice, Opavská 1	Rekonstrukce internátu ZvŠI, OU a PrŠ	1 000 000,00	0,00
PŠ, Ostrava-Kunčice, Jeseninova 4	Oprava oplocení pozemku	0,00	200 000,00
Internátní speciální základní školy celkem		1 000 000,00	200 000,00
Gymnázium PB, Frýdek-Místek, ČSA 517	Stavební úpravy sociálních zařízení	1 604 000,00	0,00
Gymnázium a Sportovní gymnázium, Vrbno pod Pradědem, Sv. Michala 12	Rekonstrukce podlahy tělocvičny	470 000,00	0,00
Gymnázium Mikuláše Koperníka, Bílovec, 17. listopadu 526	Generální oprava střechy tělocvičny	0,00	448 618,00
Gymnázium OH, Ostrava-Poruba, M. Majerové 1691	Výměna poškozených oken	0,00	410 000,00
Gymnázium, Karviná-Nové Město, Mirová 1442	Porucha přípojky tepla do objektu učeben	0,00	227 950,00
Gymnázium a SOŠ, Frýdek-Místek, tř. TGM 451	Rekonstrukce el. rozvodů a osvětlení obj. E	280 000,00	0,00
Mendelovo gymnázium, Opava, Komenského 5	Sanace suterénního zdiva a soklu tělocvičny	570 000,00	0,00
Gymnázium, Hlučín, Dr. E. Beneše 7/586	Oprava ústředního topení a vodoinstalace školy	0,00	1 000 000,00
Gymnázium, Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6a	Výměna oken v tělovýchovném traktu	0,00	164 984,40
Gymnázium OH, Ostrava-Poruba, M. Majerové 1691	Výměna poškozených oken, 2. etapa	0,00	400 000,00
Masarykovo gymnázium, Příbor, Jičínská 528	Sanace suterénního zdiva	999 486,93	0,00
Gymnázia celkem		3 923 486,93	2 651 552,40
Střední zdravotnická škola Krnov, Husovo nám. 1	Rekonstrukce osvětlení	149 968,00	0,00
SPŠ stavební, Havířov-Podlesí, Kollárova 2	Rekonstrukce střechy nad šatnami	398 267,50	0,00
OA a VOŠ, Ostrava-Mariánské Hory, Karasova 16	Rekonstrukce střechy nad sborovnou	346 500,00	0,00
OA a Střední zemědělská škola, Bruntál, Žižkovo náměstí 10	Dokončení sanace suterénního zdiva	474 000,00	0,00
OA a OA pro zrak. post. mládež, Opava, Hany Kvapilové 20	Rekonstrukce plynové kotelny	3 376 000,00	0,00
OA, Frýdek-Místek, Palackého 123	Oprava střech a fasád	0,00	4 270 000,00
SOŠ a SOU, Havířov-Šumbark, Lidická 600	Modernizace tělocvičny	360 000,00	0,00
OA a VOŠ, Ostrava- Mariánské Hory, Karasova 16	Rekonstrukce střechy-pavilon F	997 500,00	299 948,00
SPŠ stavební, Opava, Mirová 3/630	Oprava a rekonstrukce střechy a fasády	1 098 000,00	4 979 000,00
SPŠ chemická, Ostrava-Zábřeh, Stredoškolská 1	Hydroizolace a zateplení střech objektu A,C	2 699 999,00	0,00
Střední umělecká škola, Ostrava, Poděbradova 33	Nátěry oken, dveří, oprava oplocení	0,00	330 000,00
SPŠ elektrotechnická, Havířov, Makarenkova 1	Změna způsobu vytápění	2 098 000,00	0,00
SOŠ a SOU, Krnov, Opavská 49	Stavební úpravy a opravy související se stěhováním v důsledku centralizace výuky	0,00	525 000,00
Střední odborné školy celkem		11 998 234,50	10 403 948,00
SOŠ a SOU obch. a služeb, Havířov-Pr. Suchá, Kpt. Jasioka 50/635	Rekonstrukce střechy	2 611 923,50	0,00
SOŠ a SOU, Bohumín, Revoluční 529	Rekonstrukce elektroinstalace a osvětlení na ulici Husova	1 874 000,00	0,00
SOU lesnické, Staré Hamry, Bílá 144	Rekonstrukce dílen a garáží	1 344 000,00	0,00
SOŠ a SOU, Nový Jičín, Tyršova 9	Rekonstrukce stropu (náhrada dřevěné stropní konstrukce konstrukcí ocelovou)	900 000,00	0,00
ISŠ - COP, Frenštát p. R, Mariánská 252	Oprava střechy objektu „A“ (objekt učeben)	0,00	950 000,00
SOU obchodní, Ostrava, Na Mlýnici 36	Statická porucha stropu učebny	0,00	94 000,00
SOŠ a SOU, Bohumín, Revoluční 529	Modernizace plynových kotlen	1 514 000,00	0,00
ISŠ, Frýdek-Místek, Liskovecká 2089	Rekonstrukce hlavních rozvodů ÚT a TUV	780 000,00	0,00
SOŠ a SOU, Havířov-Šumbark, Lidická 600	Oprava fasády budovy 02	0,00	1 357 300,00
SOU a OU, Klimkovice, Komenského 112	Rekonstrukce kotelny	900 000,00	0,00

Organizace	Název akce	Skutečnost čerpání v Kč	
		investice	neinvestice
SOU technické, Krnov, Soukenická 21	Rekonstrukce ústředního topení	900 000,00	0,00
SOŠ a SOU telekomunikační, Ostrava, Opavská 1119	Nátěry oken	0,00	300 000,00
SOU technické, OU a U, Frýdek-Místek, Pionýrů 2069	Rekonstrukce a oprava sociálních zařízení	749 288,00	300 000,00
Střední odborná učiliště a učiliště celkem		11 573 211,50	3 001 300,00
OU, Hlučín, ČSA 4a	Oprava střechy	0,00	120 000,00
Speciální střední odborná učiliště a učiliště celkem		0,00	120 000,00
Sportovní gymnázium, Ostrava-Zábřeh, Výškovická 2631	Rekonstrukce střeš nad budovou tělocvičny	1 198 440,00	0,00
Sportovní školy - gymnázia celkem		1 198 440,00	0,00
ISŠ, Frýdek-Místek, Lískovecká 2089	Rekonstrukce školní kuchyně	1 356 000,00	144 000,00
Gymnázium OH, Ostrava-Poruba, M. Majerové 1691	Konvektomat do kuchyně školní jídelny	664 995,10	0,00
ISŠ, Jablunkov, Školní 416	Technologické vybavení kuchyně (učňov. pracoviště)	710 000,00	181 000,00
OA, Orlová Lutyně, Polní 964	Rekonstrukce kuchyně včetně kanalizace, obj. F	6 798 597,00	799 765,00
SOŠ dopravy a CR, Krnov, Revoluční 92	Oprava domova mládeže, rekonstrukce školní jídelny	750 000,00	600 000,00
SOU, Vítkov-Podhradí	Zateplení jídelny a rekonstrukce vzduchotechniky	1 800 000,00	0,00
Školní stravování při středním vzdělávání celkem		12 079 592,10	1 724 765,00
OA a OA pro zrak. post. mládež, Opava, Hany Kvapilové 20	Sanace zdiva DM Mařádkova	119 693,70	0,00
VOŠ a Hotelová škola, Opava, Tyršova 34	Oprava opěrné zdi DM Alšova 24-28	0,00	75 112,00
Ubytovací zařízení středních škol a učilišť celkem		119 693,70	75 112,00
Školní zahradnictví, Ostrava-Nová Ves, U Hrubků 115	Rekonstrukce budovy střediska praktické výuky	1 499 400,00	0,00
Školní zahradnictví, Ostrava-Nová Ves, U Hrubků 115	Přeložka užitkové vody	294 000,00	0,00
Školní hospodářství, školní statky celkem		1 793 400,00	0,00
ZUŠ, Nový Jičín, Derkova 1	Odvětrání suterénu budovy (inst. vzduchotechniky)	460 000,00	0,00
ZUŠ, Klimkovice, Lidická 5	Výměna oken	0,00	500 000,00
Základní umělecké školy celkem		460 000,00	500 000,00
DDM, Český Těšín, Hrabinská 33	Výměna oken v hlavní budově	424 000,00	0,00
DDM, Bruntál, Pod lipami 2	Sanace zdiva objektu Dukelská	450 000,00	0,00
DDM, Opava, Jaselská 4	Dokončení opravy fasády	0,00	580 000,00
DDM, Jablunkov, Dukelská 145	Oprava balkonu	0,00	340 000,00
DDM Fokus, Nový Jičín, K Nemocnici 23	Dokončení opravy ploché střechy	0,00	360 000,00
DDM, Ostrava-Mariánské Hory, Korunní 49	Oprava sedlové střechy	0,00	300 000,00
DDM, Havířov-Město, Na Nábřeží 41	Oprava střešní terasy	0,00	64 892,00
DDM Fokus, Nový Jičín, K Nemocnici 23	Oprava dřevěného hangáru táborové základny Hůrka	0,00	221 000,00
DDM, Bruntál, Pod lipami 2	Oprava budov DDM Pod Lipami a Dukelská	0,00	642 761,70
DDM, Ostrava-Poruba, M. Majerové 1722	Výměna oken středisko Polská	0,00	1 282 585,00
Využití volného času dětí a mládeže celkem		874 000,00	3 791 238,70
Dětský domov, Budišov nad Budišovkou, ČSA 718	Rekonstrukce a oprava DD, objekt Dukelská	3 239 407,80	1 550 000,00
Dětský domov Srdce, Karviná, Vydmuchovej 10/1835	Rekonstrukce sprchových místností pavilonu D	500 000,00	0,00
Dětský domov, Čeladná 87	Oprava sociálních zařízení v přízemí	0,00	205 000,00
Dětský domov, Čeladná 87	Nátěr plechových sedlových střech	0,00	215 452,00
Dětský domov, Nový Jičín, Revoluční 56	Oprava vodoinstalace a zdravotnický	0,00	850 000,00
Dětský domov, Havířov-Podlesí, Čelakovského 1	Rekonstrukce ploché střechy - 1. etapa	480 000,00	0,00
Dětský domov, Nový Jičín, Revoluční 56	Rekonstrukce a oprava budovy	1 330 000,00	630 000,00
Dětský domov, Ostrava-Slezská Ostrava, Na Vizině 28	Výměna oken	0,00	750 000,00
Dětský domov, Ostrava-Slezská Ostrava, Na Vizině 28	Rekonstrukce zařízení na ohřev vody	352 883,40	0,00
Dětský domov, Budišov nad Budišovkou, ČSA 718	Oprava oplocení	0,00	150 000,00
Dětský domov, Brušperk, Sportovní 584	Rekonstrukce objektu Na Hrázi Frýdek-Místek	9 000 000,00	0,00
Dětský domov a Speciální školy, Vrbno p/P, Nám. Sv. Michala 17	Rekonstrukce dětského domova, budova B	998 700,90	999 996,00
Dětský domov a Speciální školy, Vrbno p/P, Nám. Sv. Michala 17	Rekonstrukce dětského domova, budova C	2 999 560,00	0,00
Dětský domov, Melč 4	Rekonstrukce kuchyně	2 140 000,00	200 000,00
Dětský domov, Horní Benešov, Svobody 428	Rekonstrukce kuchyně a jídelny	850 000,00	100 000,00
Dětský domov a Speciální školy, Vrbno p/P, Nám. Sv. Michala 17	Rekonstrukce kuchyně	379 478,50	0,00
Dětský domov, Čeladná 87	Rekonstrukce elektroinstalace	500 000,00	0,00
Ústavy péče pro mládež celkem		22 770 030,60	5 650 448,00
Celkem za Moravskoslezský kraj		84 641 293,93	32 109 971,10